

BŮH NÁS MÁ RÁD

Bůh odhaluje sám sebe nejhluběji a nejjasněji tím, že nám dává poznat svou lásku. Každé lidské jednání, chceme-li je nazývat rovněž křesťanským, vyrůstá z tohoto motivu. Zde nacházíme podstatu víry: úžas a obdiv

Cílem katecheze je zprostředkovat zážitek lásky. Dítě je Bohem milováno, žije s lidmi, kteří si jsou toho vědom (především sám katecheta) a podobně jako oni odpovídá na Boží lásku. Jen tak děti poznají, že tento způsob života nás činí šťastnými a plnými radosti. Zde odhalujeme kořeny pokorného a statečného životního postoje křesťana v dnešním světě. Katechezí dostává dítě na tomto postoji podíl přiměřený jeho životní zkušenosti.

I. SVĚT KOLEM NÁS

1. Díváme se kolem sebe
2. U nás doma
3. Učíme se
4. Bůh nás má rád

II. SETKÁNÍ S JEŽÍŠEM

5. Máme rádi Ježíše
6. Ježíšovi přátelé
7. Znamení kříže
8. Vzpomínáme na zemřelé

III. BŮH JE JEŽÍŠŮV OTEC

9. Ježíš vypravuje o Otci
10. Otče náš
11. Modlíme se
12. Bože jsi dobrý

IV. SLAVÍME ADVENT

13. Těšíme se na vánoce
14. Zdrávas Maria
15. Ježíš se nám narodil
16. Mudrci z daleké země

V. JEŽÍŠ NÁS MÁ RÁD

17. Ježíš je stále s námi
18. Co není vidět
19. Chceme být dobří
20. Co už víme

VI. JEŽÍŠ ZEMŘEL A ŽIJE

21. Postní doba
22. Vjezd do Jeruzaléma
23. Poslední večeře
24. Ježíš zemřel a žije

VII. JEŽÍŠ JE STÁLE S NÁMI

25. Ježíš vstal z mrtvých
26. Slavíme neděli
27. Ježíš nás neopustil
28. Maria je naše matka
29. Ježíšovi přátelé jdou do světa
30. Jsme jedna velká rodina
31. Prázdniny

Poznámky:

I. SVĚT KOLEM NÁS.

Dříve, než Ježíš hlásal svou radostnou zvěst, navázal s lidmi své doby osobní, lidský kontakt. Dítě je schopné přijmout stejnou radostnou zvěst jen v atmosféře důvěry, bezpečí a náklonnosti.

- Proto se katecheta bude snažit pomoci dítěti
- při navazování kontaktů v novém prostředí,
  - objevovat, že i všední svět je zdrojem náboženské zkušenosti,
  - podpořit jeho schopnost vyjádřit slovně své lidské a náboženské zkušenosti,
  - formulovat první modlitby gesty a krátkými větami.

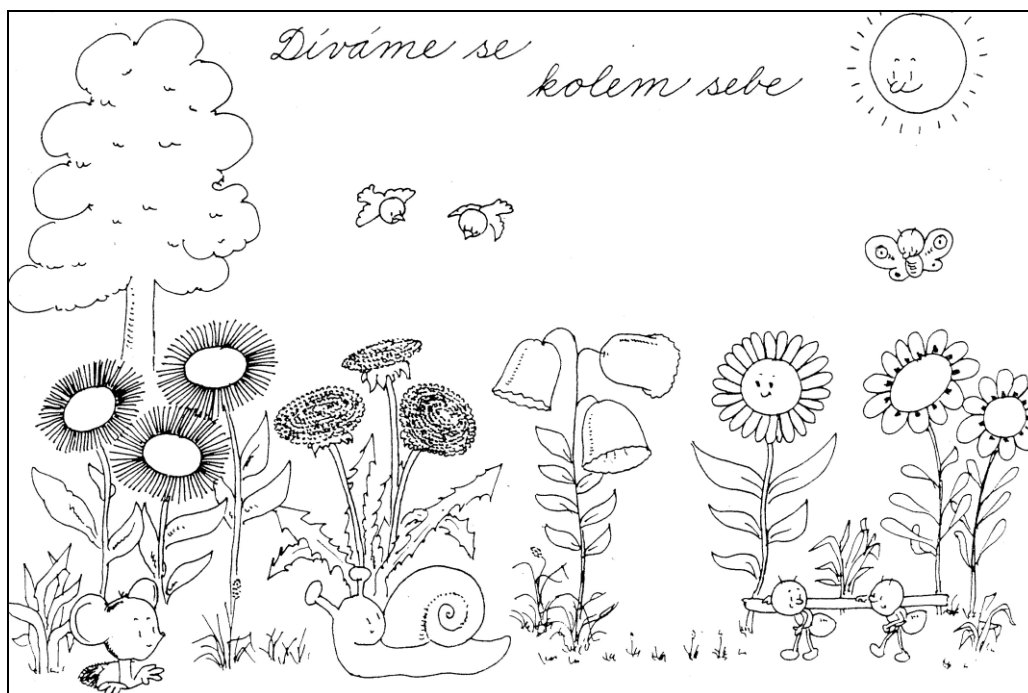
1. DÍVÁME SE KOLEM SEBE:

a) Předpoklady a cíle:

Základní „přednáboženská“ zkušenost, která vede k poznání dobroty Boží, je vnímavost a úcta ke světu kolem nás. Katecheta svým slovem a postojem pomáhá dítěti rozvíjet jeho přirozenou schopnost dívat se, obdivovat a žasnout. I všední věci v sobě skrývají Boží dobrotu a krásu.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- malé čtverečky papíru s razítkem sluníčka, zvířátka... a podobně – pro každé dítě
- papírový motýlek vystřížený z barevného papíru – pro každé dítě

c) Metodické pokyny

1. Seznámení

Katecheta se dětem představí. Řekne jim, kdy, kde a jak často se budou scházet. Pak vyzve děti, aby řekly své jméno a příjmení a dá každému dítěti malou pozornost (např. na malém papírku razítkový otisk sluníčka, zvířátka... apod.)

Pro zapamatování jmen si pak zahrají například takovou hru: katecheta vyzve postupně každé dítě, aby se postavilo a znovu řeklo své jméno. Celá třída je pak nahlas sborově zopakuje s tlesknutím na každou slabiku.

2. Pracovní list

Katecheta rozdává dětem pracovní listy a nechá děti, aby si je prohlížely. Potom každému rozdává jednoho motýlka, vystřiženého z barevného papíru.

Začne dětem vyprávět::

To se vám jednou v husté trávě narodil malý motýl. Rozhlédl se kolem sebe, uviděl zelenou travu, myšku, jak kouká z díry, dva mravenečky, jak nesou těžkou třísku, hlemýždě, jak nese svůj domeček.... Uviděl to a řekl plný úžasu: „To je krása! Na světě je opravdu nádherně!“

Uslyšela ho kopretina a řekla mu: „To nic není. Polet' výš!“ Motýlek se proto nadechl, zamával křídly a vyletěl na kopretinu. Posadil se a rozhlédl se kolem. Uviděl mnoho nejrůznějších květin (katecheta je teď může vyjmenovat – zvonky, pampelišky... apod.). Uviděl i včelku a kamarády motýly. Řekl: To je nádhera. Na světě je opravdu krásně! Už asi nic krásnějšího neexistuje!“

Uslyšel ho strom a řekl: „To nic není. Polet' výš!“ Motýlek se tedy nedechl, zamával křídly a vyletěl na strom. Uviděl širokou louku, stromy, nejrůznější ptáčky... (katecheta může konkrétně vyjmenovávat). Řekl: „To je nádhera! Na světě je opravdu krásně!“

Uslyšelo ho sluníčko a zavolalo: „Motýlku, polet' ještě výš a uvidíš!“ Motýlek se nadechl, zamával křídly a vyletěl ještě výš. Uviděl celou tu krajinu a řekl: „Sluníčko, to je nádhera! To je krásný svět!“ Sluníčko řeklo: „Ano, máš pravdu! A žijí na něm taky lidé. A dobrý Bůh jim to všechno dal.“ Motýlek dokončí: „To mám radost“, a rozloučí se se sluníčkem.

Poznámka: Katecheta přitom ukazuje dětem, že motýlek nejprve sedí v trávě, potom povyletí výš – podle vyprávění. Na závěr si mohou děti motýla na obrázek přilepit nebo alespoň namalovat.

3. Písnička

Motýlek chtěl o té kráse, kterou viděl, něco zazpívat. Ale protože motýlek zpívat neumí, zazpíváme si aspoň my krásnou písničku.

Pam, pam pampeliš - ky v žlu - tém klobou - ku prý si po - se - da - ly
rá - no na lou - ku. Na - klá - ně - ly k so - bě zla - té hla - vin -
-ky, jsou to ma - lé dě - ti vel - ké ma - min - ky.

4. Závěr

Katecheta děti pochválí a řekne, že z nich má radost. Určitě z nich má radost i Pán Bůh, a proto mu na závěr ještě jednou zazpíváme písničku, kterou jsme se teď naučili, ale tentokrát s ukazováním.

- Pam, pam pampelišky v žlutém klobouku
prý si posedaly ráno na louku.
Nakláněly k sobě zlaté hlavinky,
jsou to malé děti velké maminky**
(děti stojí a rukama naznačují klobouk)
(dřepnou si nebo sednou)
(naklánějí hlavy)
(rukama ukáží dolů a nahoru)
- Cink, cink cinkylinky modré zvonky zas
k písni konvalinky přidaly svůj hlas
Chceme s nimi zpívat v jítro zářivém“
Pán Bůh stvořil lidi, nebesa i zem.**
(zvonit rukou, jakoby držely jeden zvonek)
(zvonit oběma rukama)
(vzpažíme)
(obloukem připažíme).

Katecheta s dětmi postupuje od jedné věci ke druhé. U každé se zastaví a společně přemýšlejí, zda tu věc používá maminka (mezi předměty budou i ty, které používá výhradně tatínek). U všech věcí, které používá maminka, uděláme barevnou, například červenou tečku.)

Po dokončení začne Tomáš své blahopřání znovu a poděkuje mamince za všechno, co dělá. Pak se dědeček zeptá Petry, zda by věděla, za co má poděkovat tatínkovi. Petra odpoví: „Přece za peníze!“ „A nic víc?“ zeptá se dědeček. (Poznámka: katecheta opět vybědne děti, aby udělaly modrou tečku u předmětů, které používá tatínek.)

Katecheta děti pochválí, že Tomášovi a Petře pomohly. Pak pokračuje dál v příběhu a řekne, co řekla babička. Ta se na všechny usmívala a oni poznali, že chce něco říci: „Ještě někomu jsme zapomněli poděkovat za všechno, co nám dává“, řekla babička. Katecheta nechá děti hádat, komu.

Babička naučí Tomáše a Petru krásnou písničku na poděkování. Naučí se ji i děti.

Písnička: ZA MAMINKU, ZA TATÍNKA.

D A D

Za ma - min - ku, za ta - tín - ka bu - dem dě - ko - vat:

D Hmi A A7 D

R: Pá - nu Bo - hu, kte - rý nás má rád!

Za maminku, za tatínka...
Za bratříčky, za sestřičky...
Za babičky, za dědečky...

Za ručičky za nožičky...

Za knížky a za pohádky...
Za autíčka, za motorky...
Za kočárky, za panenky...

Za mráčky a za sluníčko...

Za pejska a za kočičku...
Za koníčka, za oslíčka...
Za kozičku, za ovečku...
Za broučky a za berušky...

Děti samy dodávají další sloky

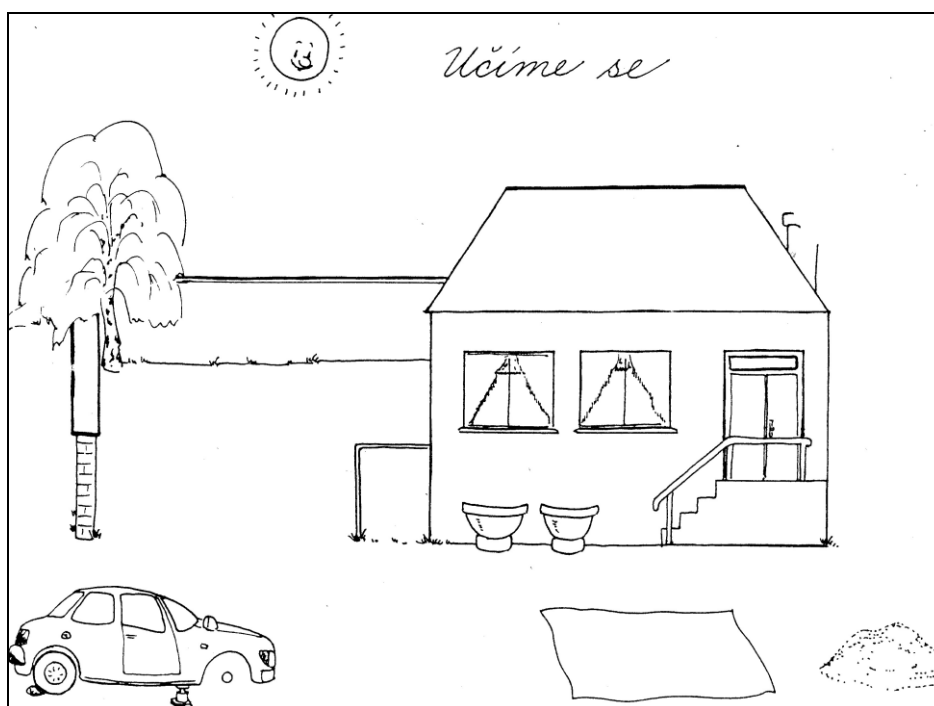
3. UČÍME SE

a) Předpoklady a cíle:

Člověk se musí ve svém životě stále učit. Patrné je to zejména na rozdílech mezi dospělým a dítětem. Proto pomáháme dítěti poznat, že tato činnost, byť nepříjemná, je pro život potřebná a přináší radost i druhým.

b) Pomůcky:

- pracovní listy – do nich dokreslit měkkou tužkou klikatou čáru do jednoho okna (jako rozbité)
- guma na gumování
- pastelky

3.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta začne příběhem

Blíží se poledne – maminka chystá oběd a tatínek volá děti – Davida a Janu: „Přestaňte si hrát, umyjte si ruce, nachystejte talíře a příbory a pojdte ke stolu.“ – David začíná hrdovat, že tatínek pořád poroučí a že velcí lidé stejně jenom poroučejí a nic jiného nedovedou. Tatínek si Davida zavolal. Ten přijde se strachem, že dostane. Ale tatínek kupodivu říká s úsměvem: „Tak dobře Davide, když myslíš, že to dospělí mají lehčí, vyměníme si to. Já s maminkou budeme hrát děti a ty s Janou budete jako maminka a tatínek. David je sice překvapený, ale nadšeně souhlasí. Hned velí: „Umyt ruce! Sednout ke stolu! Pomodlíme se! Všechno sníst!“ tatínek s maminkou poslouchají, jak David rozkazuje. Vtom ale začne tatínek kopat pod stolem do maminky. „nechte toho,“ křičí David. „A jezte!“

Tatínek se však začne chechtat a bryndá polévku po celém stole. Maminka začne křičet, že ji tatínek kopl. David už hrozí pohlavkem a tak maminka s tatínkem raději všechno snědí. Potom jim David naloží na talíř knedlík, maso a omáčku. Maminka křičí, že maso nechce a bouchá pěstmi do stolu. Než ji ale stačí David pokárat, zjistí, že tatínek všechno na svém talíři rozkrájel a hází kousky knedlíku po mamince. Maminka začala křičet a řekla, že jíst nebude. To už Davida dopálilo. A Janička, která se dosud jenom dívala, začala křičet spolu s ním: „Jste hrozní, není s vámi žádná hra!“ Vtom se na ně začnou maminka s tatínkem usmívat a řeknou:

Katecheta se zeptá dětí, co si myslí, že asi řekli. Když nebudou vědět, odpoví sám.

2. Katecheta naváže na příběh:

Po obědě ukázal tatínek Davidovi a Janičce obrázek, který vám rozdám. Na něm poznáte, co všechno musí už dospělí umět.

Katecheta zadává postupně dětem úkoly, které vyplynou z obrázku (podle časových možností může vybrat jen některé)

- natřít zábradlí (vybarvit)
- udělat dětem houpačku (nakreslit)
- dva květináče před domem osadit květinami (dokreslit)
- opravit rozbité okno (katecheta do něj předem nakreslí měkkou tužkou klikatou čáru a děti ji pak vygumují)
- úkol pro kluky
  - namontovat (nakreslit) kolo do auta – mohou dokreslit i děvčatům ve třídě
  - postavit lešení ke komínu (nakreslit tužkou), opravit (dokreslit) komín a lešení sundat (vygumovat)
- úkol pro děvčata
  - nachystat (nakreslit) na ubrus před dům svačinu – mohou nakreslit i klukům na jejich listy
  - vysadit do zahrádky květiny (nakreslit)

3. Katecheta obrázky dětem soustavně prohlíží, chválí jejich zručnost apod. Hodinu zakončí tím, že řekne: „Jste šikovné děti, a vidím, že toho už hodně umíte.“

4. Na závěr si mohou zopakovat písničku „Za maminku, za tatínka“ (viz 2. hodina). Další nebo nové sloky může vymyslet katecheta nebo samy děti – v souvislosti s dnešní katechezí.

4. BŮH NÁS MÁ RÁD.

a) Předpoklady a cíle:

Dítě v katechezi poznává, že mezi velkým a mocným Bohem a jím, ale i mezi katechetou, ostatními lidmi a Bohem, je osobní vztah. Dítě se dostává do kontaktu s lidmi, kteří poznali Boží lásku. Dítěti pomáháme, aby si postupně uvědomovalo, že modlitba je reakcí na to, co s Bohem a lidmi prožívá. Pokusíme se dát dítěti poznat, že k modlitbě patří i umění být v tichu před Bohem.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- tužka

4.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdává dětem obrázky. Sám si vezme do ruky tužku a řekne dětem, aby si také vzaly obyčejnou tužku. Začne vyprávět příběh o malé Terezce.

Jednou večer jí maminka s tatínkem řekli: „Jsi už velká, chodíš do 1. třídy. Budeš proto dnes večer sama doma. My s tatínkem půjdeme totiž do divadla.“ „Já půjdu s vámi“, žadoní Terezka. „Tam nemůžeš, dnes je to jen pro dospělé.“ – Dali proto Terezce pusku a křížek na čelo a odešli. Terezce však začalo být smutno. Otevřela si knížku, že si bude číst, ale přestalo ji to bavit. Pak si dokonce pustila televizi, ale byl tam strašidelný film, tak ji zase vypnula. Nevěděla, čím by zahнала strach. Sedla si ke stolu a přemýšlela. Vtom před sebou uviděla ležet docela obyčejnou tužku. Zdálo se jí, že i ta tužka je nějak smutná. Taky se asi cítí sama. Ostatní její kamarádky jsou, kdo ví kde. Vzala ji proto opatrně do prstů a začala si s ní vyprávět. „Ty jsi taky smutná, že? Jsme tu obě tak samy“. Zdálo se jí, jakoby tužka chtěla něco nakreslit. Proto vytáhla čistý papír a opravdu! Terezce se zdálo, že tužka je jako živá. A nebyla ani smutná! Protože nakreslila krásnou louku a na ní usměvavé květinčky. Pak se jakoby koukla na Terezku a malovala dál. Na obrázku přibývali dva malí zajíčci. Potom ještě keř a v keři bydleli malí ptáčci. Terezka už přestala být smutná a jenom se

dívala, co to všechno znamená. Tužka pak namalovala ještě motýla, včelku, hlemýždě, žížalu, strom a na obloze tři kudrnaté mráčky.

Terezka se na to všechno překvapeně dívala. „Ještě sluníčko“, zvolala. A tužka nakreslila krásné usměvavé sluníčko. (Poznámka: to si teď domalují i děti.) Vtom se Terezce rozzářily oči a usmála se. „Už to mám, ty moje hodná tužko! Už vím, proč jsi to všechno nakreslila! Už vím, co to znamená. Vždyť Pán Bůh všechno stvořil: rostliny, zvířátka i sluníčko.“ A Terezka se ťukla do čela: „Protože nás má rád! Vždyť on je tu s námi!

Terezce se zdálo, že se i tužka usmívá. „Moc ti děkuji. Jsi moje kamarádka. Teď zase já nakreslím tatínka a maminku a také sebe, a jak tě držím v ruce.“ A Terezka to tak opravdu udělala. A už se přestala bát, protože poznala, že Bůh je stále s námi. (Rovněž děti teď namalují svou rodinu).

2. Terezka se rozhodne, že udělá také tužce radost a zahraje si na rostlinku. Vzala ji pěkně do dlaně, dřepala si a schoulila se do klubíčka. (Nyní bude katecheta s dětmi provádět totéž – jde o metodu, která má vést dítě k vnitřnímu ztišení: katecheta mluví tlumeným hlasem.)

„Jsem jako malinké zrnko, spím pěkně v zemi. (dřepíme, schouleni do klubíčka)

Zahřívá mě sluníčko (pomalu zvedáme hlavu a díváme se vzhůru),

zalévá mě mrak a pomalu rostu vzhůru (vstáváme, dlaně máme stále na hrudi)

pomalu se otevírají lístky (vzpažujeme ruce se zavřenými dlaněmi),

až vypučí květ (rozevřeme dlaně, v jedné ruce držíme tužku).

Teď pozvu sluníčko, včelky i motýla (volnou rukou zve me k sobě). –

Už jsem se dost na sluníčku vyhřála, šťávu z květu nabídla a než sluníčko zapadne, já se pěkně uložím k spánku (zavřeme dlaně a pomalu stáhneme ruce dolů a přitiskneme je znovu k hrudi a zavřeme oči).

Bůh má mě rád. Je se mnou. Je mi dobře.

3. Terezka pak šla spát. Tužku si položila na noční stolek a spala krásně, takže ani nepoznala, kdy se maminka s tatínkem vrátili.

4. Katecheta děti pochválí, povzbudí (případně pohladí).

5. Pokud uzná za vhodné, mohou si zazpívat některou z písniček.

II. SETKÁNÍ S JEŽÍŠEM

Pomocí této části katecheze má vyústit všeobecná náboženská zkušenost dítěte k jedinečné a specifické schopnosti setkávat se s Bohem v Ježíši Kristu. Uvedením dítěte do tajemství takového způsobu života je postupným rozvojem křtu, zasvěcením do života s Kristem a Církví. Tímto způsobem se nám stává Bůh blízkým. Budeme se tedy snažit.

- vstupovat do tajemství setkávání s Ježíšem Kristem tím, že poznáváme jeho život a tajemství jeho osoby v evangeliích
- ukázat, že křest je pro nás osobním setkáním s Kristem, kdy se stáváme jeho přáteli
- ukázat, že žijeme ve světě, kde je Ježíš v lidech kolem nás živý a blízký
- přiblížit svaté, ve kterých dítě poznává Ježíšovy přátele.

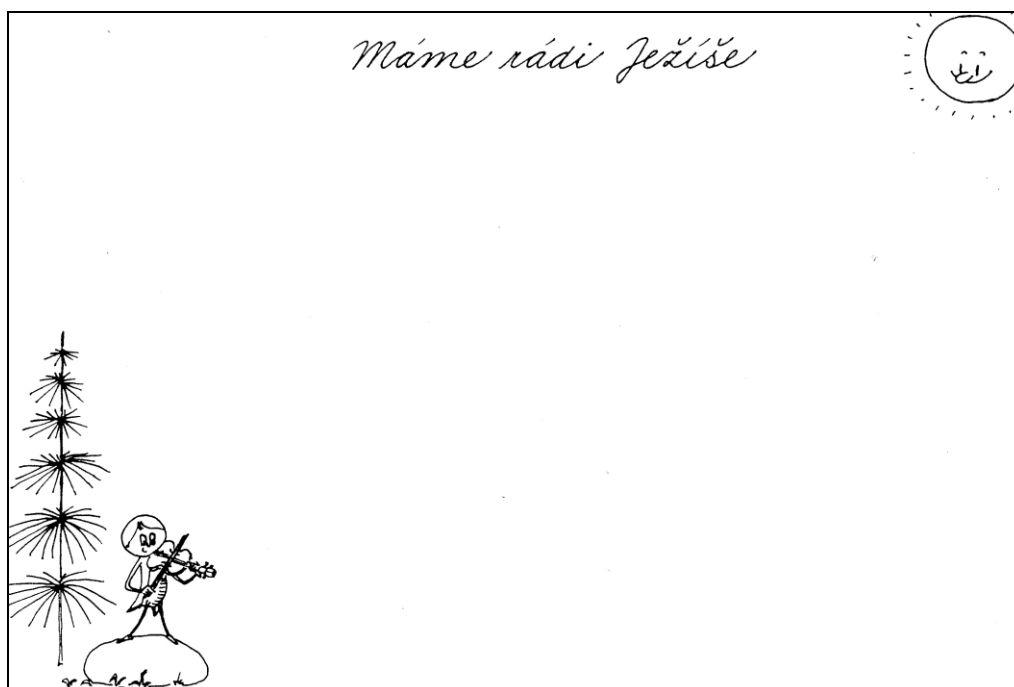
5. MÁME RÁDI JEŽÍŠE.

a) Předpoklady a cíle:

Ježíš je největší Boží dar člověku. V něm vidíme bezprostředně, jak nás má Bůh rád. Osobní vztah katechety ke Kristu uvádí do nového světa – vztahu dítěte ke Kristu, kterému důvěřuje katecheta a rodiče. Zde je na místě osobní modlitba ke Kristu.

b) Pomůcky:

- pracovní listy – předem dokreslit měkkou tužkou mrak
- guma
- pastelky

c) Metodické pokyny:

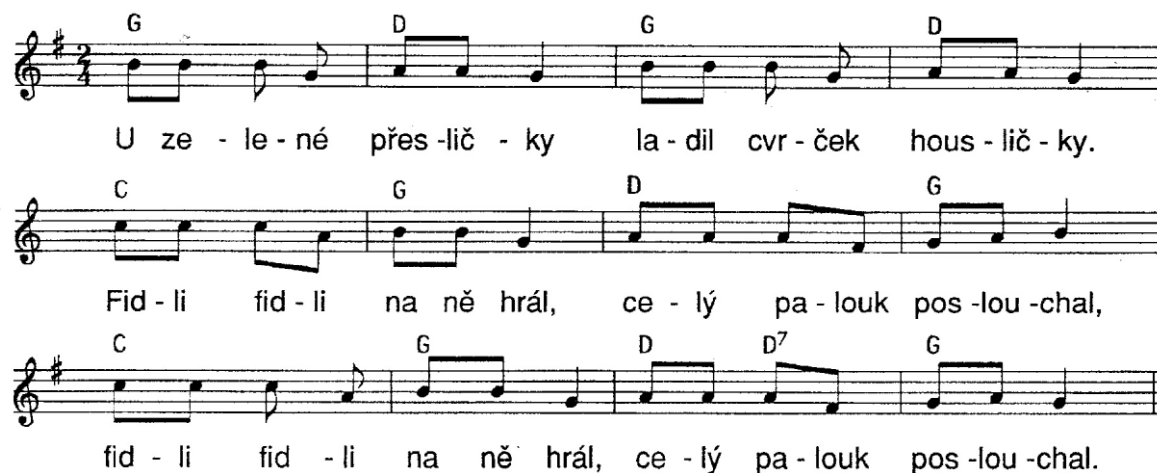
1. Katecheta rozdá dětem pracovní listy, na které předem dokreslil obyčejnou tužkou mrak. Začne vyprávět příběh o cvrčkovi:

a) Cvrček přijde na louku a diví se, že je docela prázdná. Hledá jednotlivá zvířátka (konkrétně jmenovat – např. veverku, zajíčky, ptáčky ... apod.). Ale nikoho nenachází. Chce jim zahrát krásnou písničku o Pánu Ježíši, kterou se naučil. Už už se chystá, že na zvířátka zavolá, když se ozve shora zlý mrak dunivým hlasem: „Opovaž se někoho volat! Nechci, aby mě někdo rušil! Všem jsem zakázal zpívání a zahnal jsem je pryč.“

Cvrček se snaží mrak uprošovat, přemlouvat, ale nic platné. Mrak odmítá a hrozí deštěm. Smutný cvrček si však všimne, že se na něj usmívá sluníčko. A to mu docela potichu pošeptá, aby počkal, až mrak usne. Cvrček tedy čeká a opravdu: mrak usnul a chrápal, až to hřmělo. Cvrček ještě chvilku počkal a potichu svolal na louku všechna zvířátka i rostliny.

b) Katecheta šeptem vybídne děti, aby obrázek zaplnily různými zvířátky a rostlinkami. Ale potichu, aby se mrak neprobudil!

c) Když je malování hotovo, děti se naučí od cvrčka potichu písničku.

U ze - le - né přes - lič - ky la - dil cvr - ček hous - lič - ky.
Fid - li fid - li na ně hrál, ce - lý pa - louk pos - lou - chal,
fid - li fid - li na ně hrál, ce - lý pa - louk pos - lou - chal.

1. U zelené přesličky
ladil cvrček housličky.
/:Fidli, fidli na ně hrál,
celý palouk poslouchal :/

2. Budem zpívat ze všech sil,
co nás cvrček naučil
/: Aleluja, hosana,
Ježíš Kristus má nás rád :/

d) Jakmile si děti písničku zazpívají, vyzve je katecheta, aby ji s ním přezpívaly ještě jednou trochu hlasitěji. Potom se všichni připraví, že ji zazpívají úplně nahlas, ať si zlý mrak dělá, co chce. Protože Pán Ježíš je Boží Syn, má nás rád a my o tom budeme zpívat.

e) Přezpívají nahlas obě sloky. Jakmile skončí, mrak začne hartusit a vyhánět je pryč. Cvrček se zvířátka se však nedají a zpívají znova. To se může opakovat ještě jednou či dvakrát (budem zpívat ze všech sil...!) a mrakovy výhrůžky stupňují. Avšak hodný vítr, kterého zavolalo sluníčko, mrak odfoukne pryč, hodně daleko (děti ho vygumují gumou.)

f) Pořádně zatleskáme, nakreslíme místo mraku hodné mráčky na obloze a na závěr si ještě jednou zazpíváme.

6. JEŽÍŠOVI PŘÁTELE

a) Předpoklady a cíle:

Ježíš k sobě volá lidi, aby je přijal za své přátele, a oni k němu přivádějí další. Nás přivádějí k Ježíši rodiče, kmotři, kněz, katecheta. Od křtu jsme i my jeho přátelé a děti Boží. Prosíme Ježíše, abychom ho lépe znali a uměli s ním hovořit.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- řádná svíce
- křestní rouška

6.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta dětem rozdá pracovní listy, ale rozmyslí si to a řekne: „Musím si napřed umýt ruce“. Důkladně si myje ruce a jakoby mimochodem říká: „Voda, to je dobrá věc.“ Může vést rozhovor s dětmi o vodě. Nakonec řekne: „Vida, zdály se jako čisté, a kolik špíny se z nich smylo!“

2. Pak konečně rozdá pracovní listy. Děti si je prohlédnou. Katecheta se vyptává, jestli poznaly, co na nich je. Na obrázku je křest. Malému Kájovi a Martičce (z obrázku) se narodila sestřička Lucinka.

3. Katecheta popisuje obrázek vypravováním:

Kája se už od rána těšil. Byl první vzhůru. Po snídani ho maminka oblékla do krásných šatů, Martičku taky, a pak zabalila Lucinku do krajkové peřinky. Zanedlouho zazvonili strýc s tetou a dědeček s babičkou. Všichni společně se vypravili ke kostelu. Lucinka se vezla v krásném novém kočáře.

... Dál může katecheta popisovat průběh křtu podle vlastního uvážení....

Cestou domů se Kája zeptal: „Tatínku, co je to kmotr?“ „Za kmotra jsme si vybrali strejdu s tetou, protože je známe a víme, že jsou hodní a mají nás všechny rádi. Kmotr má přece pomáhat mamince a tatínkovi, aby z jejich dětí byli správní kluci a děvčata.“

4. Když se vrátili z kostela domů, měli slavnostní oběd. Po něm si Kája nakreslil obrázek, jak to v kostele vypadalo. Zvlášť se mu líbila barevná okna. Když se všichni rozloučili a šlo se spát, zdál se Kájovi zvláštní sen.

(**Poznámka:** Katecheta vezme do jedné ruky svíci a do druhé křestní roušku a začne vyprávět sen o tom, jak se spolu bavila svíčka s rouškou, když je přinesli do kostela.)

5. SCÉNKA:

Svíčka: Co tu děláš rouško?

Rouška: Spíš se chci zeptat já tebe, co ty tady děláš, svíčko?

Svíčka: Moc se neptej, já jsem v kostele doma. Nevidíš, kolik je tady kolem dokola mých kamarádek? Ty jsi tady host, tak řekni, co tu děláš.

Rouška: (nic neodpověděla – urazila se – chvíle ticha)

Svíčka: Tak už se nezlob, já jsem ti nechtěla ublížit.

Rouška: Však už se usmívám.

Svíčka: Když jsme tu tak spolu, můžeme se přece kamarádit, ne?

Rouška: Budu ráda. Nevíš, svíčko, proč nás sem vůbec přinesli? Já jsem v kostele ještě nikdy nebyla.

Svíčka: Hm, to nevím. Já jsem tu vlastně taky ještě nebyla, i když tu mám kamarádky.

Rouška: Asi budeš svítit na oltáři, ale co já?

Svíčka: Jsi taková čistá, bílá a krásná. Neztratila ses někomu?

Rouška: Ne, přinesli mě sem lidé, co mají to miminko. Však tebe přece taky.

Svíčka: Tak co já vím – nejsi náhodou plínka?

Rouška: No svíčko?!!! Kde tě jen tohle napadlo? To bych přece nebyla tak ozdobená a čistounká.

Svíčka: Omlouvám se, omlouvám. Leda, že bys byla ještě kapesníkem.

Rouška: To těžko. Za celou tu dobu, co jsem u lidí, si mě vůbec nevšimli.

Svíčka: Pozor, rouško, už tě kdosi bere.

Rouška: Svíčko, zachraň mě!

Svíčka: kamarádko, nemůžu, drží mě pevně.

Rouška: Na – shle – da – nou...

Vtom se Kája probudil. Posadil se a nevěděl, co se děje. Ale za chvíli usnul a sen pokračoval.

Svíčka: Co si teď počnu bez roušky? Ach, i mě kamsi nesou... Panečku, to je ale velká svíce! Co, co to? Lidičky, já hořím, svítím, a jak krásně! A podívejme, rouška leží na miminku! Rouško! Tady jsem, vidíš mě?

Rouška: Vidím, svíčko! Krásně svítíš a jsi celá hezká.

Svíčka: Však tobě to taky sluší.

Rouška: Všechno, co si o nás ti lidé říkali, jsem slyšela! Patříme tomu miminku. Je pokřtěné. Má krásnou čistou duši a já mu to budu stále připomínat.

Svíčka: A co já?

Rouška: Tvoje světlo mu zas bude připomínat Pána Ježíše, protože miminko ode dneška patří nejenom mamince a tatínkovi, ale také hodnému Bohu.

Svíčka: To mám radost! Děkuji ti, rouško, za tak krásnou zprávu.

Rouška: Musíme si to obě pamatovat.

Svíčka: A až miminko vyroste, budeme mu to všechno připomínat.

Rouška: Patříme k sobě, a proto budeme spolu pořád kamarádit, chceš?

Svíčka: To víš, že chci, budu se těšit.

Když se Kája probudil, bylo ráno. Celý svůj sen povyprávěl mamince. A potom taky Martičce.

6. Nyní si děti vymalují barevná okna, která se Kájovi tolik líbila. Mohou ozdobit i roušku.

7. Za DÚ (domácí úkol) maminka dopíše do volných řádků křesní jména nejbližších členů rodiny.

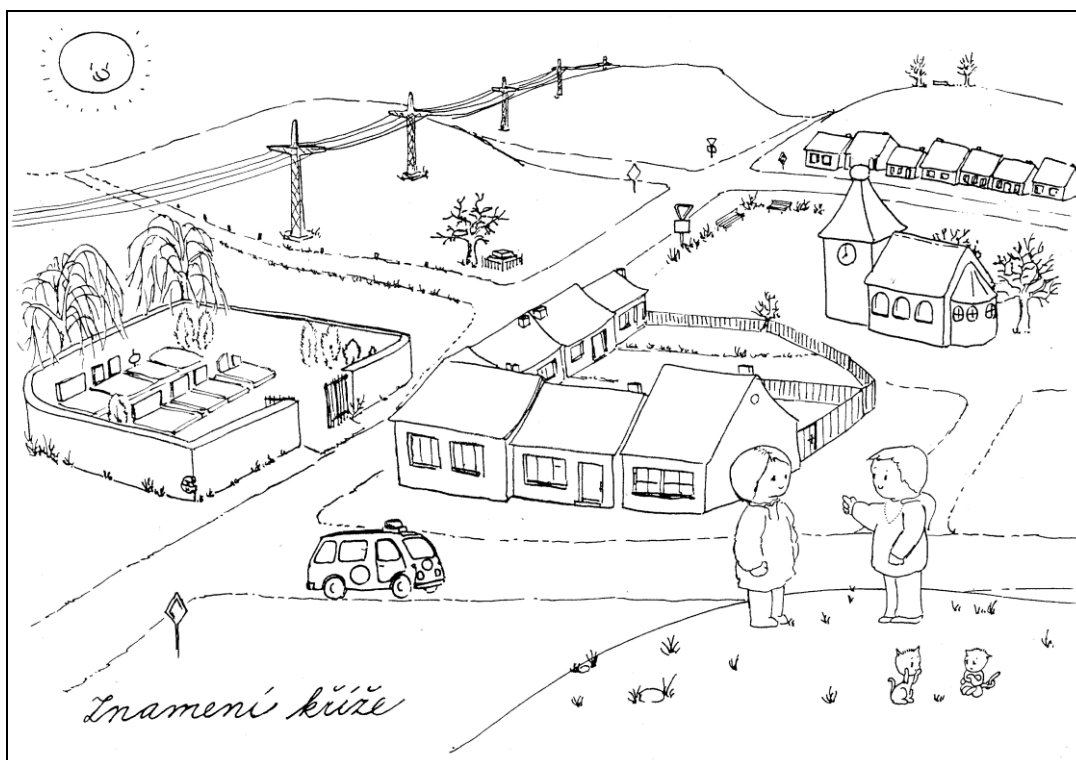
7. ZNAMENÍ KŘÍŽE

a) Předpoklady a cíle:

Bůh ve své všemohoucnosti nemá pouze soucit se svým stvořením, ale v Ježíši Kristu je na jeho straně i tehdy, když trpí. Znamením toho je kříž, který provází křesťana od křtu po celý život. Učíme se žehnat křížem, protože je znamením Ježíšových přátel.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- kříž
- papírky, dřívka, modurit, plastelína (podle bodu 4)

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta umístí do popředí zvlášť výrazně kříž. Zeptá se dětí hned na začátku, proč tu ten kříž máme apod. – klade otázky.

2. Potom začne vyprávět příběh o dvou chlapcích.

Prvňák Tonda dostal draka a chtěl ho jít pouštět. Cestou na kopec se zastavil pro kamaráda Vendu. Protože vítr moc nefoukal, nespěchali, a jak šli kolem kostela, řekl si Tonda: „Půjdeme dovnitř.“ U vchodu byla kropenka. Tonda namočil prsty a udělal kříž. Venda se na něho jenom díval. „Ty to neumíš?“, zeptal se Tonda. Venda řekl: „Moc ne“, a to, co zkusil, vypadalo jako klikyhák (Katecheta předvede). Tonda se rozhodl, že to kamarádovi ukáže. (Katecheta před dětmi levou rukou udělá zrcadlově kříž a pokračuje).

Kluci pak šli na kopec a cestou se Venda pořád vyptával, nač ten kříž je. Tonda už chtěl odpovědět, ale... najednou se zarazil a povídá: „Počkej, já ti něco ukážu.“ Venda je strašně zvědavý, ale Tonda mlčí. Usmívá se a vede ho na kopec.

(Poznámka: Katecheta napne děti chvilku ticha. Potom jim rozdá pracovní listy a pokračuje.)

Když kluci vyšli na kopec, vítr pořád ještě nefoukal. Tonda ukázal Vendovi to překvapení. „Podívej se, kde jsou všude ty kříže!“ Zde katecheta vloží poznámku, že pan malíř ty kříže schválně vynechal, aby to poznali sami. Věda všechny kříže našel, tak uvidíme, jestli je najdou i děti.

Katecheta nechá děti nacházet všechny chybějící kříže na obrázku. Kde nejsou, tam je děti dokreslí. Katecheta je usměňuje.

3. Následuje rozhovor katechety s dětmi. Katecheta se ptá a nechá děti odpovídat: Co znamená kříž na hřbitově, na kostele, na kopci, na pomníčku u křižovatky, na sanitce, na krku, na značce u křižovatky, na stožáru elektrického vedení, na drakovi...?

(Katecheta současně vysvětlí dětem, že ne všechny kříže jsou symbolem víry.)

Potom katecheta děti pochválí za jejich aktivitu. Jejich odpovědi případně usměrní, ale tak, aby děti neodradil.

4. Na závěr pak řekne, že si dnes také uděláme na památku křížek. Děti si jej buď vytrhají z papíru, nebo slepí dva proužky papíru, svážou dvě dřívka křížem nebo vytvarují z moduritu či plastelíny... a případně pomalují temperou.

Před rozchodem může katecheta všem udělat křížek na čelo a sám si jej nechat udělat od dětí.

5. Katecheta může případně naučit děti básničku:

Kříž nám říká:
Ježíš má tě rád,
s ním se nemusíme
vůbec nikdy bát.

8. VZPOMÍNÁME NA ZEMŘELÉ

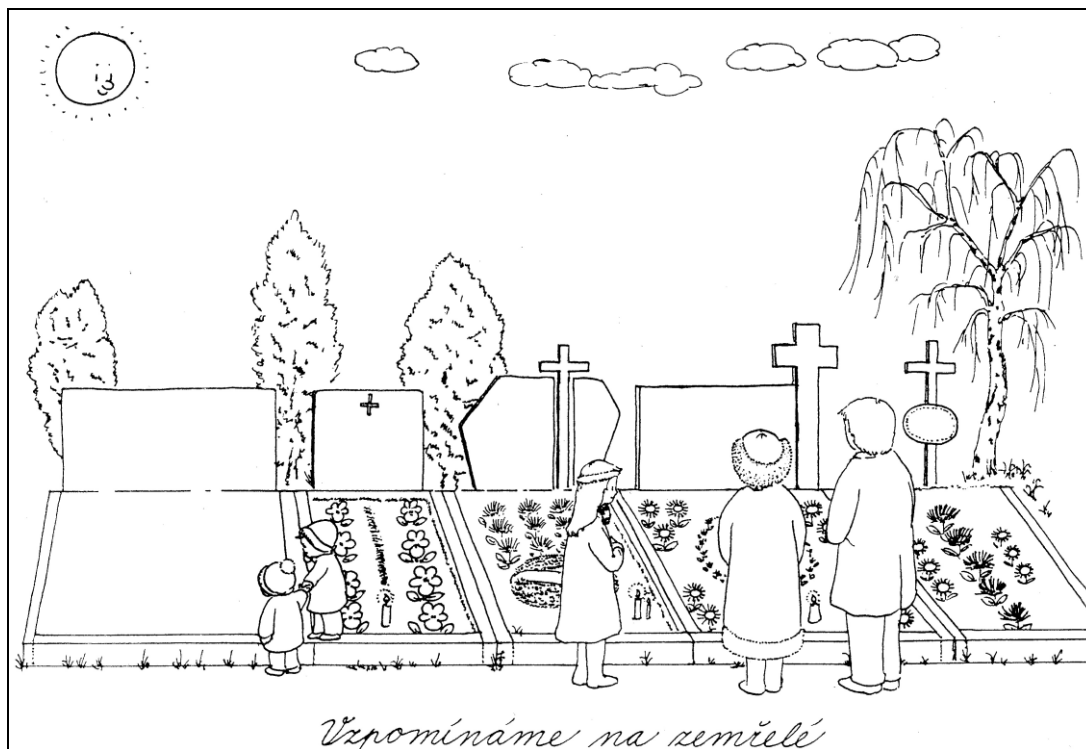
a) Předpoklady a cíle:

Křesťanské vyznání se opírá o Krista. On je našim přítelem a učitelem. Přátelství s Ježíšem nás vede k přátelství s Bohem. Toto pouto je tak pevné, že sahá až za hrob.

Svátek Všech svatých a všech věrných zemřelých má dětem pomoci objevit velké společenství Ježíšových přátel, které přesahuje viditelný svět. Seznamuje se s životem Ježíšových přátel, navštívíme hřbitov.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky

8.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta naváže s dětmi volný rozhovor a vybídne je, aby mu sdělily, jestli, jestli už byly někdy na hřbitově, co tam viděly apod.

2. Pak rozdá pracovní listy a nechá děti, aby si je prohlédly. Začne o nich vyprávět:

Jedna rodina šla na hřbitov. Ty dvě malé děti utíkaly napřed a dívaly se, jak jsou všude na hrobech květiny a svítí svíčky. U jednoho hrobu se však překvapeně zastavily. „proč tu nic není?“, divily se. Malá Vendulka řekla: „Asi není nič!“ Marek: „Něčí musí být. Jinak by tu nebyl. Musíme se zeptat tatínka.“ A utíkaly za rodiči. Jenomže tatínek s maminkou a se starší Irenkou se zrovna modlili u hrobu. Tatínek ukáže prstem na ústa, aby mlčely, protože se teď modlí, (l katecheta může chvilku zmlknout.)

Když všichni udělali kříž, tatínek se zeptal dětí, co chtějí. Ale děti se zeptaly: „Proč jste se modlili?“ Tatínek řekl: „Modlili jsme se za ty, co umřeli, aby se všichni dostali do nebe.“)

Děti si vzpomněly: „My jsme našly hrob bez květin! Pojdte se podívat!“, a vyjadřují své dohady. „Asi není nič... Asi se tu nikdo nemodlí... A nebo zapomněli? Nebo...“ Maminka řekne: „Pomodlíme se proto za ně my.“ (Katecheta může opět chvilku ztichnout.)

Pak vyzve děti, že by mohly hrob aspoň na obrázku vyzdobit – květinami a svíčkami, aby bylo poznat, že se za ně modlíme. Nechá děti obrázek vyzdobit, a jakmile bude hotový, bude pokračovat v příběhu.

Když šla rodina domů, Vendulka a Marek pořád přemýšleli, jak je možné, že na ty lidi někdo zapomněl. Tatínek je uklidní a řekne: „Pán Bůh na nikoho nezapomíná.“ A ještě dodá: „A na některé lidi, kteří už umřeli, zase pamatuje skoro celý svět!“ „A kdo je to?“, diví se děti. „Třeba svatý Václav.“ A tatínek krátce cestou vypravuje:

3. (Životopis svatého Václava).

Václav byl synkem českého krále. Ale byl to docela obyčejný správný kluk. Když povyrostl, chodil i ministrovat. A když povyrostl ještě víc, stal se českým knížetem. Věřil v Boha a měl rád všechny lidi. Lidé ho měli také moc rádi, a když umřel, moc a moc na něho vzpomínali a modlili se k němu, protože si říkali: Když nás měl tak rád za života, teď nám může pomáhat ještě víc, protože je v nebi. A tak se svatý Václav, který byl českým knížetem, stal nebeským ochráncem celého českého národa. – A takových hodných lidí jako Václav je moc. Říkáme jim svatí. I my se k nim můžeme modlit, protože nám chtějí pomáhat.“

4. Na závěr můžeme dětem rozdat obrázek svatého Václava (nebo jiného světce) na památku.

5. Modlitba:

Katecheta ji uvede tím, že řekne, že svatých je moc a mají různá jména (Může jmenovat jména dětí ze třídy...). Modlíme se k nim, protože jsou to naši pomocníci a ochránci v nebi. Vyzve děti, aby povstaly a řekne, že budeme tyto svaté prosit o přímluvu. Začne říkat jména jednotlivých svatých (patronů dětí) a děti odpovídají: oroduj za nás.

III. BŮH JE JEŽÍŠŮV OTEC

Křesťanské vyznání v Boha Otce se opírá o Krista, jeho Syna. Učí nás mít správný obraz o Bohu a ryzí vztah k němu. Jedině Ježíš, náš učitel a přítel, nás k tomu vede a může přivést.

- Setkání s Ježíšem směřuje k jeho Otci, který je mocný, vše učinil, stará se o nás a chrání nás
- Učíme se základním postojům vůči Bohu podle Ježíšova příkladu (naslouchat, žasnout, děkovat, chválit...)
- Smíme s Bohem hovořit jako s Otcem společně s ostatními, kteří jsou našimi bratry a sestrami.

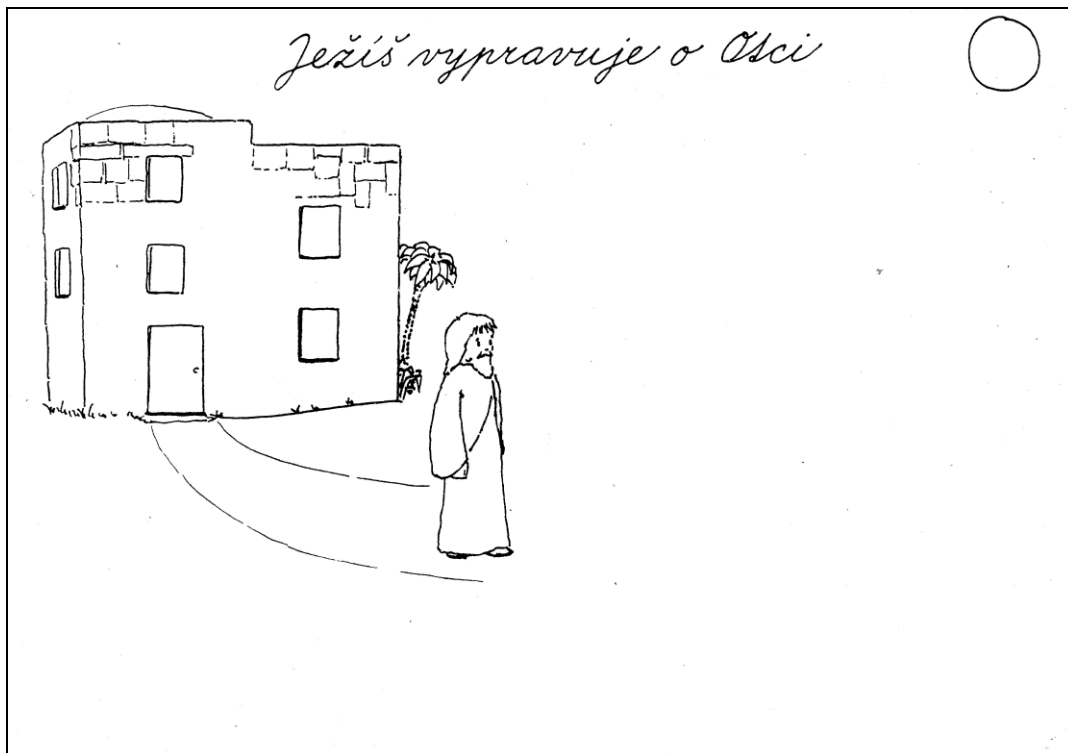
9. JEŽÍŠ VYPRAVUJE O OTCI

a) Předpoklady a cíle:

Podobenství o marnotratném synu je velmi vhodné a případně nazýváno podobenstvím o věčně čekajícím otci. V Ježíšově pohledu je Bůh ten, komu můžeme bezvýhradně důvěřovat.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- omalovánka „Návrat ztraceného syna“ (vydalo nakladatelství Cesta – Brno)
- flanelogram, popřípadě magnetická tabule + papírové obrázky

9.a

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta naváže s dětmi na volný rozhovor a ptá se dětí, zda někdy dostaly od rodičů výprask, jestli se bály k něčemu přiznat... apod.

2. Pokračuje vyprávěním

Poslouchejte, co jednou vyprávěl Pán Ježíš lidem. (Katecheta vyprávění doprovází použitím flanelogramu, magnetické tabule, obrázků z omalovánky nebo maluje křídou na tabuli apod.).

Jeden člověk měl dva syny. Ten mladší jednou řekl svému Otci: „Chci, abys mi dal to, co mi patří z celého majetku.“ Otec mu vyhověl a mladší syn všechno prodal a s penězi se vydal do světa. Brzy našel mnoho přátel, kterým platil různé hostiny a radovánky. Za krátký čas mu však peníze došly a on se ocitl na mizině. Když přátelé viděli, že je z něho chudšas, všichni ho opustili. Mladší syn dostal hlad. Sháněl práci, ale žádnou nedostal. Podařilo se mu aspoň, že mohl u jednoho sedláka pást vepře. Přitom měl takový hlad, že chtěl jíst aspoň lusky, které házeli vepřům. Ale ani ty nesměl vzít. Když už mu bylo smutno, začal přemýšlet a řekl si: „U nás doma mají všichni co jíst. A já tady umírám hladý. Co mám dělat? Vstanu, půjdu domů a řeknu tatínkovi: „Odpusť mi, co jsem udělal. Nechoval jsem se správně ani k Bohu ani k tobě – ublížil jsem ti. Nezasloužím si, abych byl tvým synem, ale prosím tě, abych u tebe mohl aspoň pracovat. Když se tak rozhodl, vypravil se domů. Nevěděl, jak to dopadne.

Katecheta se může děti zeptat na jejich názor, jak situace dopadne. – Pak příběh dokončí:

„Tatínek už svého synka vyhlížel. Když ho spatřil, vyběhl mu naproti. Hned ho objal, dal mu krásné šaty, boty, prsten na ruku a dal pro něj uspořádat hostinu na uvítanou-
Tou dobou se vracel z pole jeho starší bratr, který zůstal celou dobu u otce a pracoval s ním. Jak se přibližoval k domu, uslyšel veselí a zpěv. Dal si zjistit, co se to děje. Dozvěděl se, že to se jeho mladší bratr vrátil ze světa a otec mu připravil hostinu.“

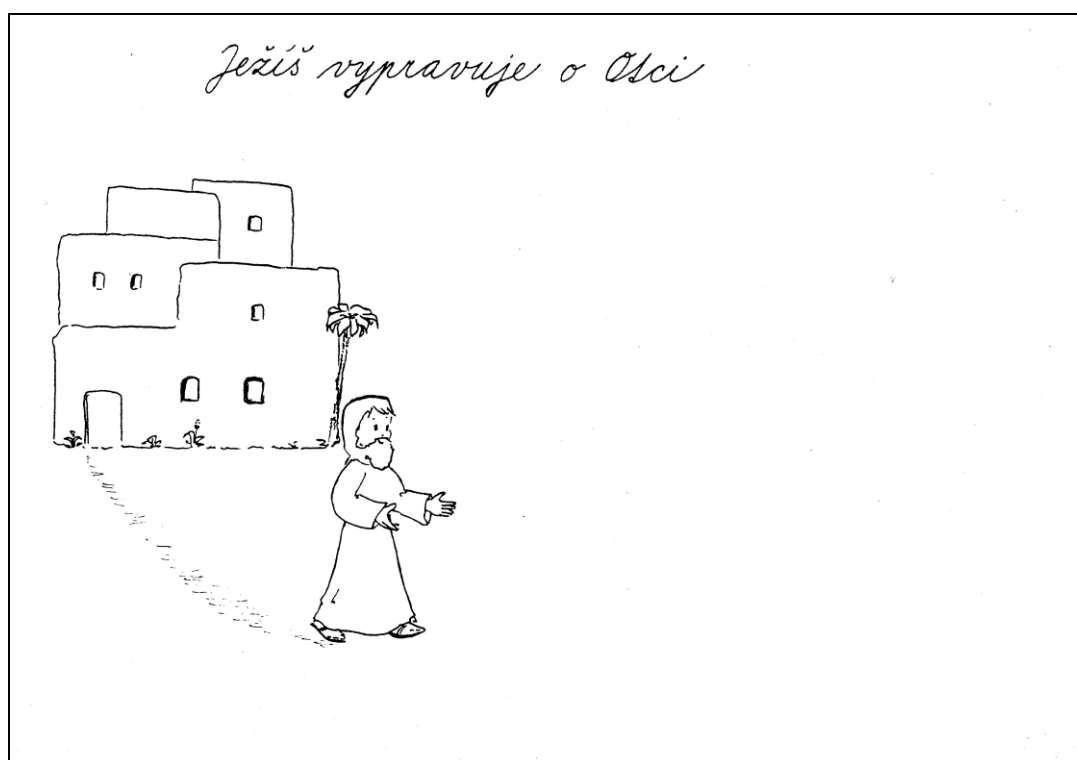
Nyní se může katecheta zeptat děti na jejich názor, jak reagoval starší bratr.

Pak katecheta dokončí vypravování podle skutečnosti. Na závěr řekne: Když Pán Ježíš skončil vypravování, všichni lidé poznali, že Bůh je dobrý Otec, který má každého rád. Nikdo se ho nemusí bát.

3. Katecheta rozdává pracovní listy a vyzve děti, aby si na obrázek namalovaly to, co se jim nejvíce líbilo. Katecheta jejich obrázky průběžně prohlíží, chválí děti a ptá se jich, co a proč kreslí.

4. Poznámka:

Uvedené téma je vhodné i pro dramatizaci. Pokud situace dovolí, může si katecheta s dětmi alespoň část příběhu zahrát. Dobrého otce představuje katecheta.

9.b

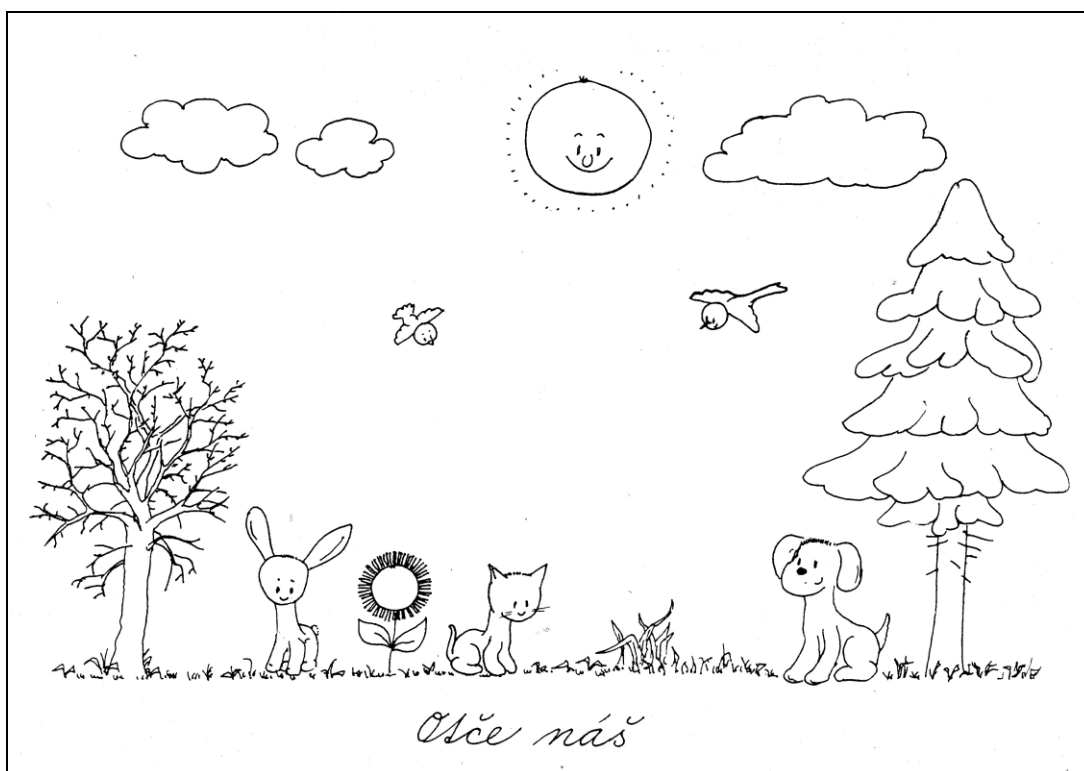
10. OTČE NÁŠ.

a) Předpoklady a cíle:

Ježíš nás učí důvěrnému vztahu k svému Otci. Naše modlitba má tedy být důvěrná. Umožníme dětem poznat radost z toho, že se modlí společně s ostatními stejná a známá slova modlitby Otče náš.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- brouček Šeptajda pro každé dítě (např. vzor dále)
(buď vystřižený z papíru nebo 2 navlečené korálky vedle sebe
nebo polovina skořápky ořechu)

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdá obrázky a nechá děti, aby si je prohlédly. Potom věnuje každému broučka „Šeptajdu“ (mluví šeptem).

2. Pak si všichni společně zahrají příběh o broučkovi. Katecheta vypráví (případně kreslí přitom na tabuli). (Pracovní list s obrázkem trochu přehneme a postavíme.)

Malý Šeptajda se vypravil na procházku. Chtěl navštívit zvířátka a květinčky. Od maminky dostal poučení, aby každému dělal radost (a pozdravil).

Postavil se nejdřív před **strom** a řekl šeptem: „Stromku, stromečku, dobrý den! Čím děláš druhým radost?“ Ten odpoví na pozdrav a řekne: „Na jaře se listím oblékám, pak své květy otvírám, včelky zvu na návštěvu, a když sluníčko v létě řádně svítí, dám lidem na podzim voňavá a chutná jablíčka. Potom listí zežlutne a hodný vítr jím přikryje dobrou zem, která mě celý rok živila. A v zimě pak odpočívám až do jara.“ Šeptajda odpoví: „Stromku, děláš druhým radost! Mám tě rád.“

Šeptajda se rozloučí a jde k **zajíčkovi** (posuneme ho k zajícovi). Pozdraví ho a šeptá: „Zajíčku, zajíčku, čím děláš druhým radost?“ Zajíček také pozdraví a řekne: „Celý den po poli běhám, hodné květinčky chráním a na plevelu si pochutnám. A dlouhé uši mám. Hned jak slyším, že se liška blíží, všem zvířátkům to povím. Schováme se!“ Šeptajda řekne: „Zajíčku, děláš druhým radost! Mám tě rád!“

Pak navštíví **květinku**. Obdobně ji osloví a ona mu odpoví: „Já svůj květ včelkám otvírám, sladkou šťávu jim dám, i krásný motýl si může u mě odpočinout a někdy v dešti pod lístkem mravenečka schovám.“ Šeptajda jí opět řekne: „Květinko, děláš druhým radost! Mám tě rád.“

Podobně se situace opakuje u **kočičky**, která říká: „Já si nejraději s dětmi hraji, klubíčko rozmotávám. A když neposedná myška si z lidí žerty tropí, hned ji nezbednici chytanu.“

Pejsek: „Když jsem byl malý, děti jsem měl nejraději. Teď však musím hlídat. Někdy taky štěkám: na zloděje zostra, na zvířátka kamarádsky a na lidi vesele.“

Smrk: „Já rostu nejraději na kopci – sluníčko mám rád, ale v horku největším každému, kdo ke mně přijde, nabídnu svůj příjemný stín. Ve svých větvích hnízda ukrývám, aby ptáčky nikdo narušil. A když zima přijde, pan hajný moje malé smrčky, které kolem vyrostly, na vánoce domů přinese a dětem radost udělá.“

Mrak: „Já se stále po obloze vznáším. Někdy zemi vláhu dopřeji, kapky pošlu suchým květinám, naplním lesní studánky, potůčky, řeky i velká jezera. V zimě sněhem zemi pokrývám, vločky – kamarádky – lidem posílám. Jindy jen tak pro radost letím nad zemí a dívám se na krásný svět.“

Potom se Šeptajda obrátí šeptem na sluníčko. Pozdraví ho a vypočítá mu, koho všeho se ptal a koho má rád (může si přidat i jiné, včetně maminky a tatínka). Moudré sluníčko se usmívá, chválí broučka, ale připomene mu, že ještě na někoho zapomněl. Na někoho, kdo má rád nás všechny, všechno stvořil a poslal lidem i nám všem svého Syna – Pána Ježíše.

Šeptajda i děti to uhodnou – je to Bůh Otec! Šeptajda proto šeptem řekne Bohu, že ho má za to všechno také moc rád. Sluníčko za to sice pochválí, ale připomene, že to Bohu nemusí šeptat, vždyť Pán Ježíš nás naučil, jak se máme modlit společně – klidně i nahlas!

3. Katecheta proto vyzve děti, aby se postavily a spolu se Šeptajdou se naučí modlitbu Otče náš. Všichni udělají kříž, do sepjatých rukou stisknou přeloženého broučka (jakoby se modlil s nimi) a pomodlí se Otče náš, jak nás to Pán Ježíš naučil.

4. Po skončení modlitby buď všichni zatleskají (broučka nechají na lavici) a zakřičí „hurá“ a nebo si zazpívají písničku (Pam, pam pampelišky nebo U zelené přesličky).

5. Nakonec si všichni krásně vybarví obrázek – případně domalují doma.

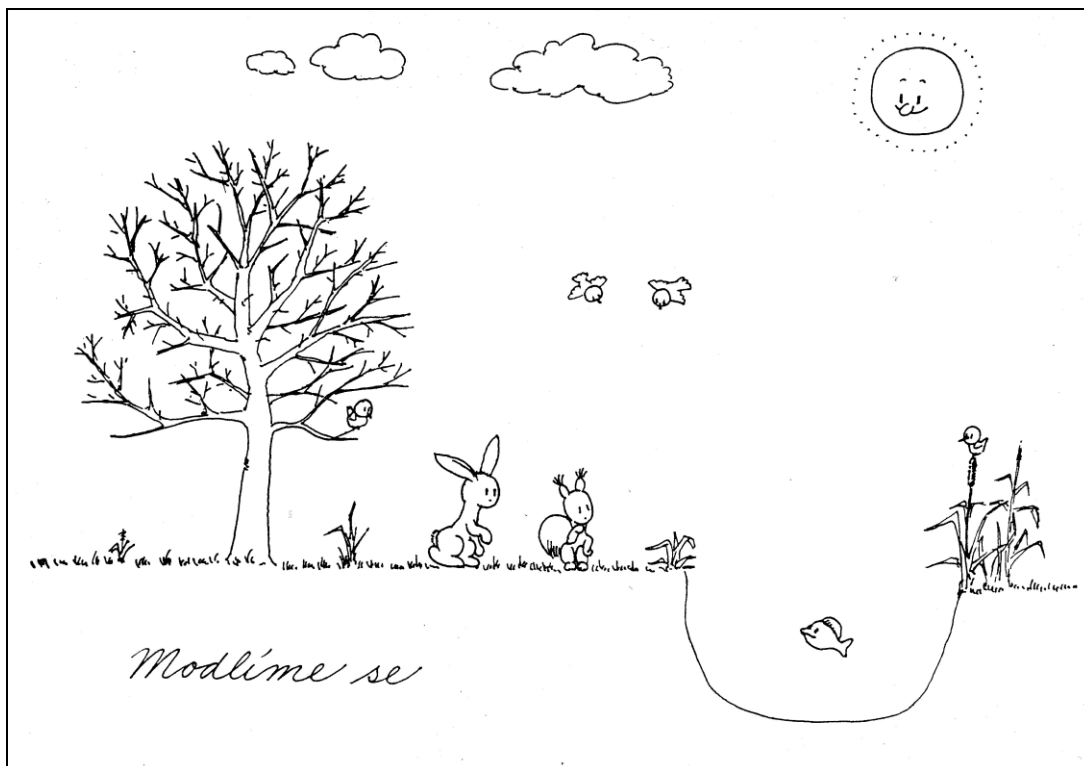
11. MODLÍME SE.

a) Předpoklady a cíle:

Modlitba jako rozhovor potřebuje vhodné prostředí a postupnou výchovu. Učíme proto základním způsobům modlitby a pravidelné modlitbě. Formulujeme modlitby díky a chvály.

b) Pomůcky:

- pracovní listy – na každý dokreslit měkkou tužkou čáru na hladině rybníka (led)
- pastelky
- guma

11.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdává dětem pracovní listy, do kterých jim předem nakreslil obyčejnou měkkou tužkou na rybník led. Nechá děti, aby si obrázek prohlédly a pak začne vyprávět (případně sám při vyprávění i kreslí na tabuli).

2. Příběh:

Zajíček s veverkou si vyšli na louku. Pozorují krajinu a shodnou se na tom, že je zima (znaky: opadaný strom, žádné květiny, sluníčko má jen krátké paprsky). Rozhodnou se, že si zahrají na honěnou, aby se aspoň trochu zahřáli. Chvilí taktó „běhají“, když se zajíček zaraženě zahledí „přes rákosí“ do rybníka a zdá se mu, že tam cosi vidí. Zavolá veverku a ta se taky podívá. Rozeznají rybku, jak jim cosi posunkově ploutvičkami ukazuje. Oba nechápou, až veverka se dovtipí: rybka nemá pod ledem vzduch a nemůže dýchat. „Musíme jí pomoci! Poprosíme led, aby jí udělal díрку.“

Oba tedy prosí: „Lede, lede, udělej, prosím tě, rybce díрку na dýchání. Nemá už ve vodě vzduch (a ukazují palcem a ukazovátkem asi 10 cm velikost).“ Led se však probudí a zhurta se na ně osopí: „Žádná dířka nebude. Nikoho nemusím poslouchat. A dejte si pozor, vy dva, abych vás nezmrzl! Veverka a zajíček se zarazí, ale zkoušejí to znova: „Moc tě, lede, prosíme, udělej tu dířku aspoň takovouto (a ukazují prsty asi 2 cm). Ale led spustí ještě hruběji: „Račte zmizet oba dva, nebo uvidíte. Já jsem tady pánem a nikoho poslouchat nebudu a žádnou dířku dělat nebudu!“

Zachechtal se a naopak ještě ztloustl (katecheta na tabuli a děti v obrázcích mohou přikreslit ještě tlustší čáru tužkou). Veverka a zajíček se zhrozí.

Rybka se jen smutně dívá a nepomůže ani to, když do třetice prosí o docela malinkou díрку. Led je ještě krutější. Když to tedy nešlo po dobrém, veverka a zajíček to zkusí jinak. (Veverka a zajíček se potichu radí).

Zajíček si najde větvíčku, napřáhne se a udeří do ledu (katecheta do tabule). Místo praskliny se však led zlomyslně rozchechtá, že ho to šimrá. Zklamaného zajíčka vystřídá veverka – ta se pokusí rozbít led šiškou, ale i tomu se led vysmívá a je hrubý, protože je pyšný.

Veverka a zajíček jsou už bezradní. Rybičce nemohou nijak pomoci... (chvilě ticha)... Vtom však zajíčka něco zašimrá na tváři. Veverku taky. Dívají se po sobě a kolem sebe a přemýšlejí, kdo to byl.... Až se objeví nad hlavami usměvavé sluníčko (prozradí jim to ptáčky, kteří to všechno pozorují).

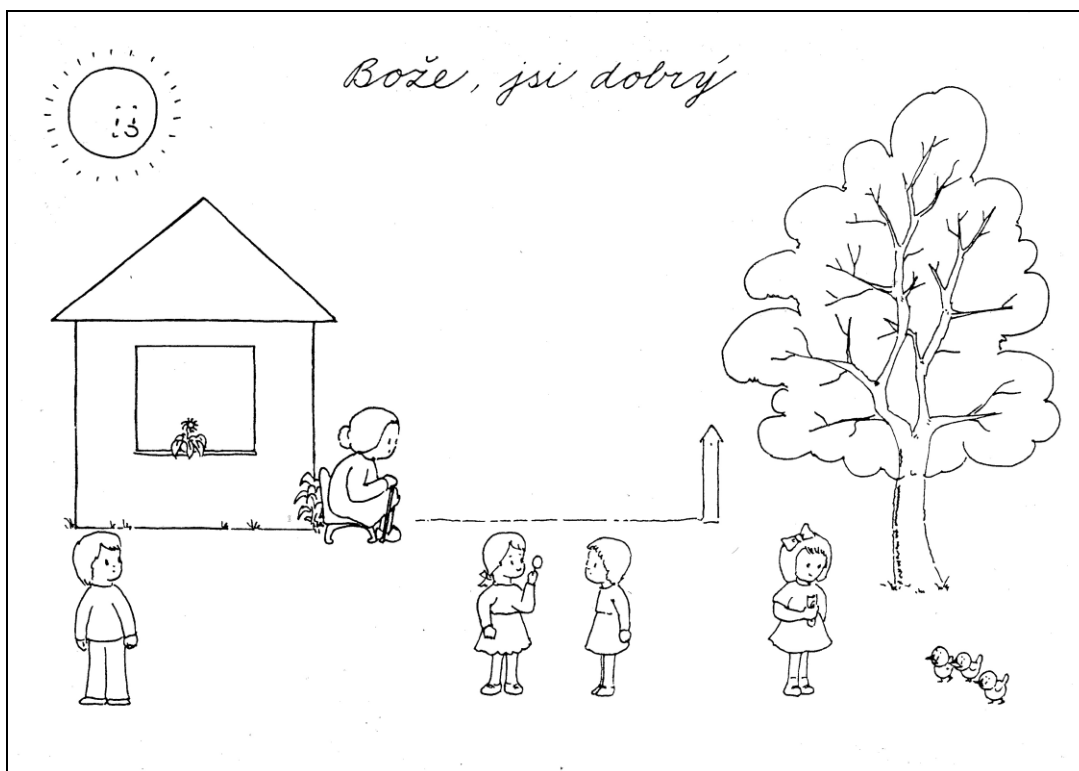
12. BOŽE, JSI DOBRÝ.

a) Předpoklady a cíle:

Svět, ve kterém se setkáváme s Ježíšem a jdeme s ním k Otci, není ani svatý ani dokonalý. Dítě se setkává s utrpením nebo i nepozorností a lhostejností lidí vůči sobě. Vedeme děti k tomu, aby si všímaly utrpení ve světě a potřeb svého okolí a pomáhaly podle svých možností utrpení odstraňovat. Nacházejí tak cestu k lidem i k Bohu.

b) Pomůcky:

- pracovní listy – předem dokreslí měkkou tužkou rozbité okno
- pastelky
- fotografie s chudým a smutným dítětem
- velký list tvrdšího papíru – na nalepení

12.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta přinese do hodiny obrázek nějakého smutného vyhublého dítěte, ukáže ho dětem a řekne: podívejte se, co jsem našel v jednom časopise. Je to fotografie dítěte z..., kde je velký hlad. Malé děti jsou smutné, protože nemají co jíst.

Katecheta nechá prostor dětem, aby se vyjádřily, co kde slyšely a viděly. Sám zakončí: na světě je hodně lidí, kteří se neumí rozdělit a neumí druhým pomáhat.

2. Ale my to chceme umět. A tak abychom byli správní kluci a děvčata, pustíme se hned do práce. Katecheta rozdá dětem pracovní listy.

Babička sedí u domku na lavičce, je smutná – kdosi ji pošlapal zahrádku. Osázíme ji nejkrásnějšími květinami, jak jen dovedeme. Babička z toho má velkou radost – děti nakreslí babičce úsměv.

Kdosi kamenem shodil ptáčkům budku ze stromu a odnesl pryč. Proto na strom (docela vpravo) umístíme krásnou budku s dírkou a s bidýlkem. Strom obarvíme zeleným listím tak, aby byla budka krásně schovaná.

Dvě holčičky stojí uprostřed, jedna má lízátko, druhá nemá. Uděláme jí radost a lízátko jí nakreslíme. Holčička se usměje – nakreslit úsměv.

Kdosi v noci rozbil okno (katecheta v okně domu vlevo ještě před rozděláním obrázků nakreslí tužkou klikatou čáru). My okno opravíme – čáru vygumujeme (Poznámka: katecheta musí procházet mezi dětmi, stále je chválit a obdivovat.)

Vpravo v popředí je holčička. Jí rohlík a koukají se na ni hladoví vrabci, kterým nikdo nedal najíst. Nasype jim proto na zem pár drobečků (nakreslit).

Chlapec vlevo je smutný, protože ztratil koloběžku a nemůže jezdit jako jeho kamarád. Potichu mu ji nakreslíme a až je hotová, dokreslíme tomu chlapci úsměv.

3. Jakmile je všechno hotovo, katecheta znovu projde mezi dětmi a moc je pochválí.

4. Závěr.

Pokud vyjde čas, katecheta nalepí obrázek chudého dítěte doprostřed na větší list papíru (kladívkový papír) a vyzve děti, aby zbytek vyzdobily co nejkrásněji – jako že mu chtějí udělat radost. Obrázek pak vystaví (na nástěnce). Na závěr se pak všichni pomodlí za toto chudé dítě a za všechny, kterým je smutno, modlitbu Otče náš.

IV. SLAVÍME ADVENT.

Adventní očekávání má připravit dítě k pravému prožití smyslu vánoc – k živému zážitku Boží blízkosti. Dáváme různými způsoby a prostředky katecheze dětem podíl na radostném očekávání církve v liturgii a aktualizujeme přiměřeně dětskému věku. Vše směřuje k pocitu radostné vděčnosti a úžasu z narození Božího Syna.

příprava na vánoce
světlo jako znamení radosti a Boží přítomnosti
adventní předsevzetí
náboženské zvyklosti

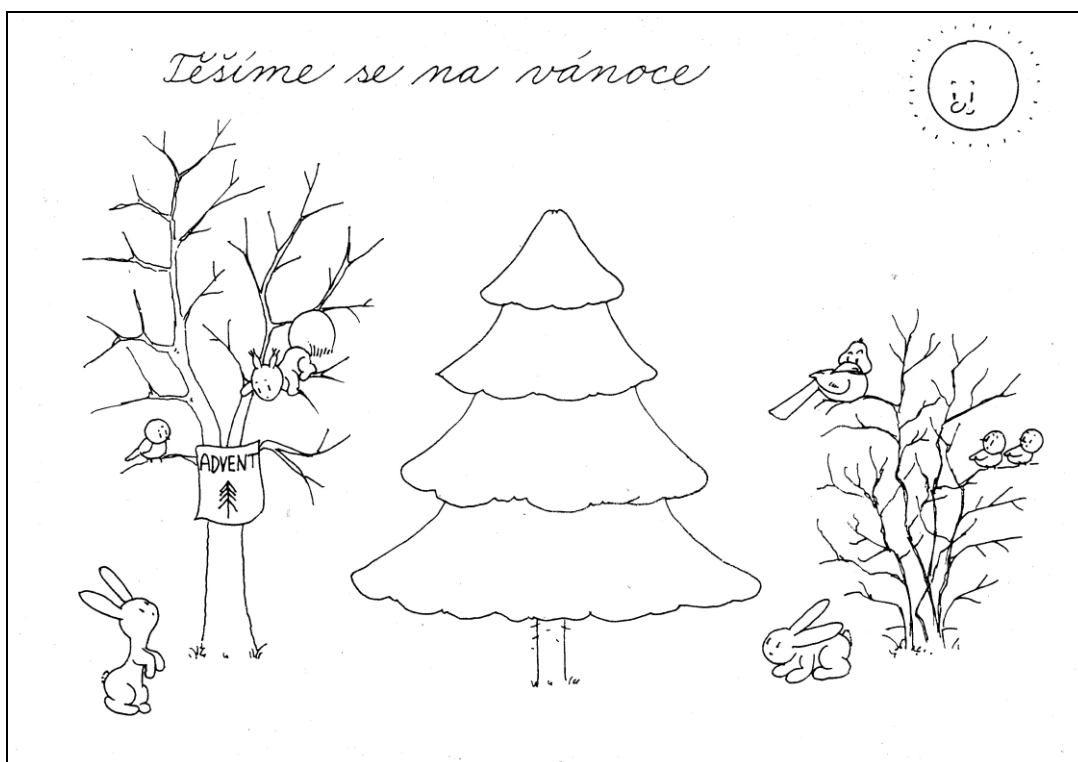
13. TĚŠÍME SE NA VÁNOCE

a) Předpoklady a cíle:

Adventní zvyklosti jsou přípravou na narozeniny Ježíše Krista. Děti si uvědomují souvislost adventu s dlouhým očekáváním příchodu Spasitele. Učí se chápat, že jde o přípravu aktivní, která se projevuje službou a konáním radosti. Během adventní doby citlivě vedeme děti k přípravě na vánoce prostřednictvím liturgie, písní a svátků.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- adventní věnec
- zápalky

13.

c) Metodické pokyny:

1. Před hodinou může katecheta postavit na stůl adventní věnec, aniž by k němu cokoliv dodával.
2. Katecheta rozdá dětem pracovní listy (sám případně obrázek zjednodušeně namaluje na tabuli).

3. Katecheta vypravuje příběh:

Veverka jde domů z práce (ze sběru oříšků). Všimne si, že na kmene stromu visí jakýsi papírek. Bolí ji sice tlapy, ale přesto se vyšplhá až k němu. Vidí tam nápis, ale přečíst ho nedokáže. Skočí tedy dolů a prosí zajíčka, aby jí ho přečetl, protože je moc zvědavá, co je na něm napsáno. Zajíček sice umí číst, ale neumí šplhat a všechny pokusy o šplhání končí nezdarem. Bezradným zvířátkům přiletí na pomoc sýkorka. Ta umí dobře číst, protože už nejednou nakoukla před okna třídy, kde se to děti učily. A umí taky dobře létat. Vyletí proto k nápisu a po chvíli zapípá: ADVENT. „Co to je?, zeptala se jak ona, tak i ostatní zvířátka. Chvilku se dohadují. Jeden tvrdí, že je to asi německy. Druhý tvrdí: „Ne, tak se jmenuje ten stromeček, co je pod tím nakreslený. Anebo to tu ztratil nějaký pan učitel...“ Neví si rady. Až se do toho konečně vloží straka. Krákoravě prohlásí, že se už na ně nemůže koukat, tak ať laskavě poslouchají, co jim řekne. Moc dobře totiž ví, co to slovo znamená.

„Jednou jsem letěla kolem kostelních oken a viděla, jak se uvnitř cosi třpytí. Zlákalo mě to a rozhodla jsem se vletět dovnitř. V předsíni však stáli dva kluci. Polekala jsem se jich a musela jsem se schovat za lustr. Čekala jsem, až odejdou, ale oni stáli pořád u nástěnky a ten jeden četl: „A-d-v-e-n-t. Je to doba, ve které se připravujeme na vánoce. Připomíná nám, že lidé čekali dlouho na příchod Pána Ježíše.“ Myslela jsem, že skončí a odejdou, ale ten druhý se začal vyptávat: „To teda nechápu. Učili jsme se, že lidé čekali na příchod Ježíše hrozně dlouho a my čekáme na vánoce jen chvilku“. První řekl: „No, však správně. Vždyť my si to jenom připomínáme. A ten druhý četl dál: „Proto, že Ježíš přináší všem lidem radost, budeme i my dělat druhým radost. – Jé, já už se těším na dárky!“ První mu řekl: „Hm, ty se těšíš, ale co dáš druhým? Jak uděláš radost lidem nebo Bohu – to tě nezajímá? V adventní době by lidé měli dělat radost sobě navzájem i Bohu.“

Straka řekne: „Dál už jsem je ale nemohla poslouchat. Lezli mi na nervy, protože jsem se nemohla dostat do kostela. Zatleskala jsem náhle křídly a vyletěla ven. To se ví, že se kluci vylekali, a jak! Stejně byli hloupí! Mě už do kostela nikdo nedostane, ať si říká kdo chce co chce. Radost nikomu dělat nemusím – to ať ode mne nikdo nečeká!“ – Takto skončila starka svou řeč a s pohrdavým krákoráním odletěla pryč.

Zvířátka zůstala jako opařená. První se vzpamatovala veverka a řekla: „Tak to teda ne. Já se na vánoce těším a také budu dělat druhým radost. Kdo se těší na vánoce, ať se přihlásí!“, vyzve zvířátka. „Kdo chce taky dělat radost druhým“, zavolá podruhé, „ať se přihlásí.“ (Poznámka: Tyto dvě otázky položí katecheta i dětem.)

Nechá zvířátka na tabuli překřikovat se o tom, jak budou oni dělat radost. Například: Veverka: „Vždycky se rozdělím s oříšky!“ Sýkorka: „Vyčistím všechny mističky v okolí, aby je nikdo nemusel umývat.“ Zajíček: „Půjdu se podívat ke kostelu, jestli se už zpívají koledy.“... apod. „Teď už to chápou“, vykřikne sýkorka: „Slovo ADVENT znamená, že se těšíme na Pána Ježíše a stromeček znamená, že chceme dělat druhým radost.“

A aby se to poznalo, budeme si zdobit náš stromeček.

Veverka navrhne: „**Vždycky, když se o něco rozdělíme, nakreslíme si na stromeček oříšek.**“

Sýkorka navrhne: „**Vždycky, když někomu pomůžeme, nakreslíme si na stromeček jablíčko.**“

Zajíček navrhne: „**A vždycky, když půjdeme do kostela, nakreslíme si na stromeček mrkvičku.**“

„To jsem zvědavá“, řekne veverka, „jestli děti dokážou dělat radost jako my“. Zajíček: „To teda nevím.“ Sýkorka: „Příště se uvidí.“

4. Katecheta vyzve děti, co tomu říkají? Ať samy řeknou, jestli budou se zvířátka zavodit.

Poznámka: Příště musí ten obrázek všichni přinést. Srovnají své obrázky s obrázkem zvířátek, který bude mít katecheta a bude ho dokreslovat.

5. Katecheta nechá obrázek na pracovním listu dětmi vybarvit (kromě smrčku). Během vybarvování děti povzbuzuje a chválí a na adventním věnci může zapálit svíčku. Zmíní se o tom, že adventní věnec se svými svíčkami, které postupně zapalujeme, nám připomíná čekání na příchod Pána Ježíše.

6. Děti se mohou eventuálně naučit jednoduchou říkanku:

Na vánoce čekáme,
radost druhým děláme.
Protože nás Bůh má rád,
můžeme se radovat.

Říkanou můžeme zpívat – viz příloha

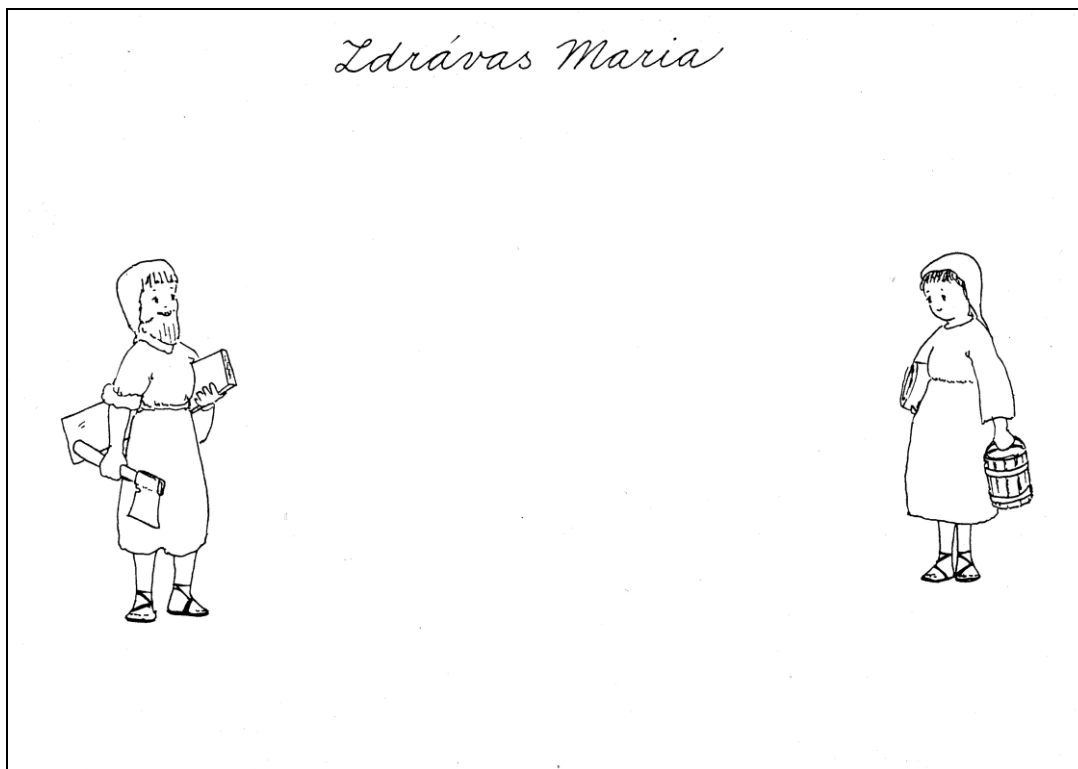
14. ZDRÁVAS MARIA

a) Předpoklady a cíle:

Maria naslouchá Bohu. Velké věci mezi Bohem a člověkem se dějí v tichosti. Maria nás učí adventnímu očekávání. Modlíme se k Panně Marii a jako ona.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta vypravuje asi takto:

Lidé se už dlouho těšili, až jim Bůh pošle slíbeného záchránce – svého syna. Bůh si vybral jedno děvče v městečku Nazaretu – jmenovala se Maria. Chtěl, aby se stala maminkou Božího Syna, aby ho měla ráda a aby měla ráda všechny lidi. A opravdu, už od narození dělala Maria všem lidem radost. (Katecheta může uvést nejrůznější konkrétní věci: pomáhala mamince... sousedkám...). Až si lidé říkali: Co z toho děvčete jednou bude?

(Katecheta pokračuje ztišeným hlasem):

Maria byla jednou sama, když k ní najednou přišel anděl Gabriel. Řekl jí: „Buď zdráva, Maria, milosti plná. Pán s tebou! Bůh si tě vybral. Staneš se maminkou a narodí se ti Boží Syn. Dáš mu jméno Ježíš.“ –

Maria se toho polekala a nevěděla, co to má znamenat. Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, Bůh je s tebou“ Josef, kterého sis chtěla vzít, tě bude chránit a starat se o tebe i o dítěátko.“ Maria řekla: „Ať se stane, jak chce Bůh.“ A anděl od ní odešel. Od toho okamžiku se Maria a s ní i Josef těšili, až se narodí Ježíš – Boží Syn.

2. Nyní katecheta **rozdá dětem pracovní listy** a řekne, že si každý na ně nakreslí všechno to, co Josef a Maria doma přichystali na narození malého Ježíše.

Josef byl tesař, proto vyráběl stůl, židličku, kolébku, hračky ze dřeva...

Panna Maria zase chystala plínky, vaničku, polštářky....

Děti malují a přidávají další své postřehy (co všechno je potřeba před narozením dítěte). Katecheta si průběžně obrázky prohlíží a děti chválí.

3. Katecheta naváže: Každý den se Maria s Josefem modlili k nebeskému Otci, aby se co nejlépe připravili na narození Ježíše. Chtěli mu připravit nejen všechny potřebné věci, ale taky svá čistá srdce.

4. Protože i my máme Pannu Marii rádi, připomínáme si, co ji anděl řekl, v jedné modlitbě. Katecheta se pomodlí s dětmi modlitbu Zdrávas Maria.

Uzná-li za vhodné, vyzve děti, aby vstaly a pokusí se s nimi znázornit tuto modlitbu gesty rukou:

Zdrávas, Maria	- jednou rukou upaží na pozdrav
milosti plná	- vzpaží obě ruce do oblouku
Pán s tebou	- rozpaží ruce
požehnaná tys mezi ženami	- natáhne dlaně před sebe
a požehnaný plod života tvého	- křížem ruce na hrud'

5. Děti se mohou případně naučit říkanku (popřípadě zazpívat):

**Máme maminku v nebi,
o které každý neví.
Je to Panna Maria,
matka Božího Syna.**

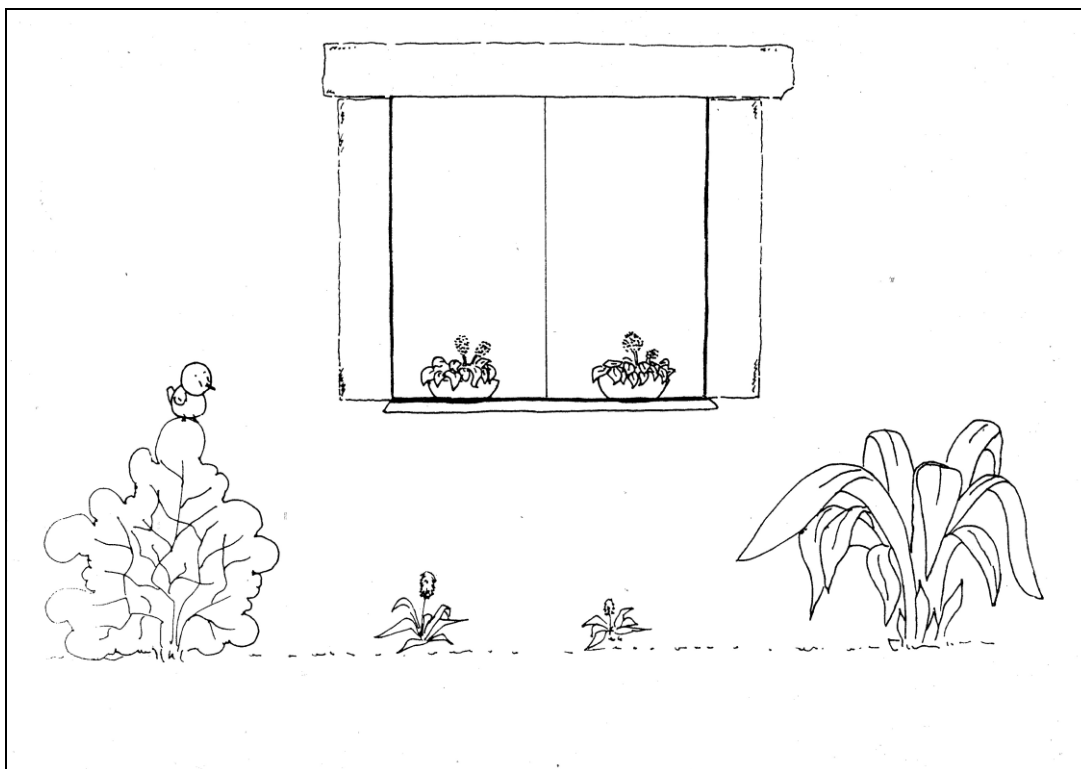
15. JEŽÍŠ SE NÁM NARODIL.

a) Předpoklady a cíle:

Ježíšovým narozením vstupuje Bůh do dějin lidstva, je Mesiášem a Spasitelem, dítětem v jesličkách, je darem Božím. Dítě objevuje, že vánoce jsou Ježíšovými narozeninami. Radost lidí z narození zachránce dává dětem impuls k prožití návštěvy jesliček. Formulujeme spontánním modlitby díky a chvály.

b) Pomůcky:

- pracovní listy – na nich katecheta ostrým nástrojem vyřizne okno tak, aby papírové okenice šly otvírat
- pastelky

15a.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta nechá děti mluvit a vyprávět, co všechno vědí o vánocích (jesličky, zvířátka, sáňky, boby, stromeček...)

2. Rozdá dětem pracovní archy a řekne, že si budou něco vyprávět.

Děti si je přeloží napůl a postaví před sebe na lavice tak, aby směrem k nim byla nejdříve strana s obyčejným domem. Pak začne katecheta vyprávět.

Maria s Josefem se v Nazaretě chystali na narození Ježíše. Najednou však přišel císařův rozkaz, že se všichni mají nechat sčítat. Proto se musí dostavit tam, odkud pocházejí. A protože Josefův rod pocházel z Betléma, museli do Betléma. Na cestu si vzali s sebou oslíka a to nejnужnější. Vůbec nevěděli, kde se ubytují (Děti naznačují putování Marie s Josefem dvěma prsty po lavici). Když přišli k prvnímu domu a zaťukali (děti zaťukají na lavici), otevřelo se okno (/děti vystrčí z druhé strany oknem ukazováček) a majitel se začal vyptávat, co jsou zač, co tam chtějí, kdo ví, jestli mluví pravdu... apod. (Musí vyznít, že jde o podezřívavého majitele).

Maria i Josef jsou zklamaní. Sklopí hlavy a jdou dál. (Prsty naznačíme volnou chůzi). Až dojdou k dalšímu domu. Znovu zaklepu (na lavici) a z okna vykoukne majitel (dítě vystrčí jiný prst). Druhý majitel je zase zlý. Na slušnou prosbu odpovídá hrozbami, výhrůžkami, trestem a zažene je pryč. (Prsty utíkají – rychlý pohyb – a pak zase zpomalí).

S obavami jdou ke třetímu domu. Po chvilce váhání zaklepu – a nic. Zaklepu podruhé. Okno se jen trochu pootevře (ve škvíře se objeví malíček dítěte). Majitel je lakomý a hrabivý a chce hned peníze – a ne málo. Po chvilce domlouvání to Maria s Josefem vzdají. Další hledání se zdá zbytečné, ale Josef přemlouvá Marii, aby to ještě zkusili.

Jdou tedy váhavě ke čtvrtému domu (prsty) a opatrně zaklepu – ale nic. Žádná odpověď. Ani po druhém klepání se nic neděje. Až teprve po třetím zaklepání se zevnitř ozve hlas, který je zahání pryč a vyhrožuje, že na ně pošle psa. Okno se ani neotevře.

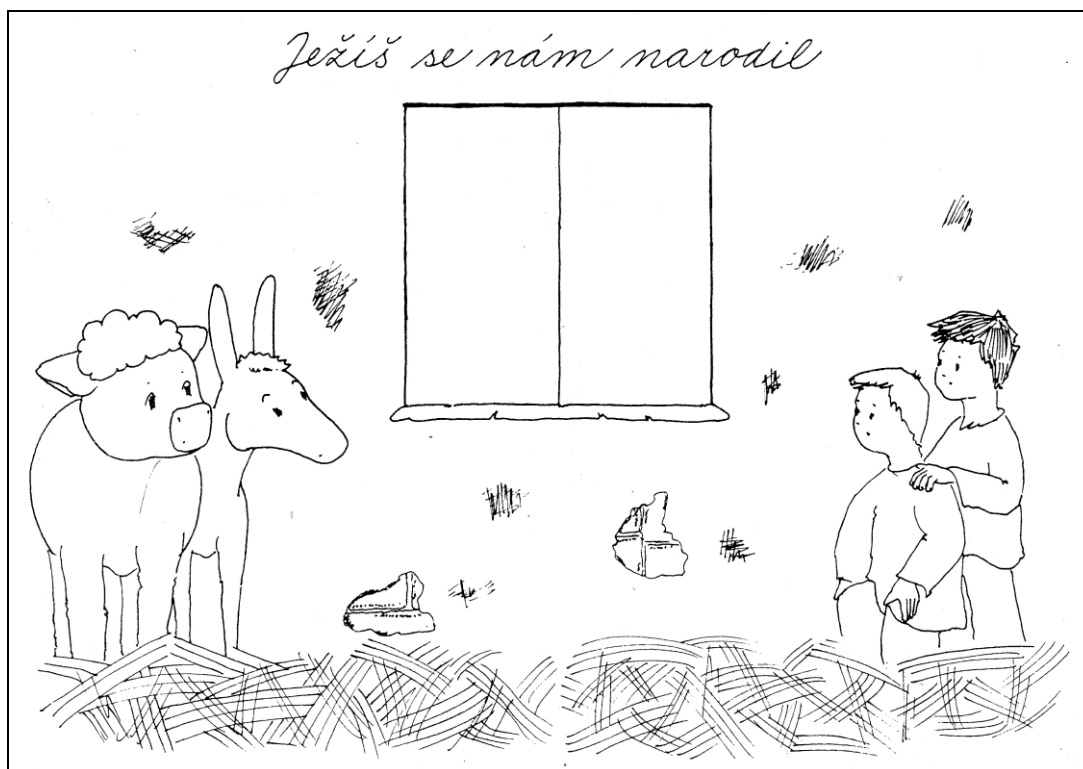
Co teď? Josefa napadlo podívat se ještě za město. A opravdu. Našel tam stáj, kterou tam měli pastýři pro ovečky.

3. Děti obrátí papír a přehnou ho tak, aby měli k sobě nyní druhou stranu s chlévem.

Ve stáji sice nebylo žádné pohodlí, ale Maria a Josef si ustlali na zemi aspoň trochu slámy, takže jim bylo trochu lépe. (Z okna vystrčí děti dva prsty – ukazovák a prostředníček jako symbolické znázornění Maria a Josefa). Když pak nastala noc, udála se o půlnoci velká věc. Panně Marii se narodilo malinké děťátko – Boží Syn. Dali mu jméno Ježíš. Umyli ho, zabalili do plenek a položili do jesliček. V té noci zpívali andělé a tuto radostnou zprávu řekli pastýřům. Všichni měli radost. (Děti to naznačí tím, že z okýnka vystrčí opět dva prsty a mezi ně doprostřed přiloží palec – symbol celé rodiny).

4. Tím katecheta příběh zakončí. Pochválí děti a vyzve je, aby si společně zazpívali nějakou krásnou koledu.

5. Koleda (katecheta vybere z kancionálu)

15b.

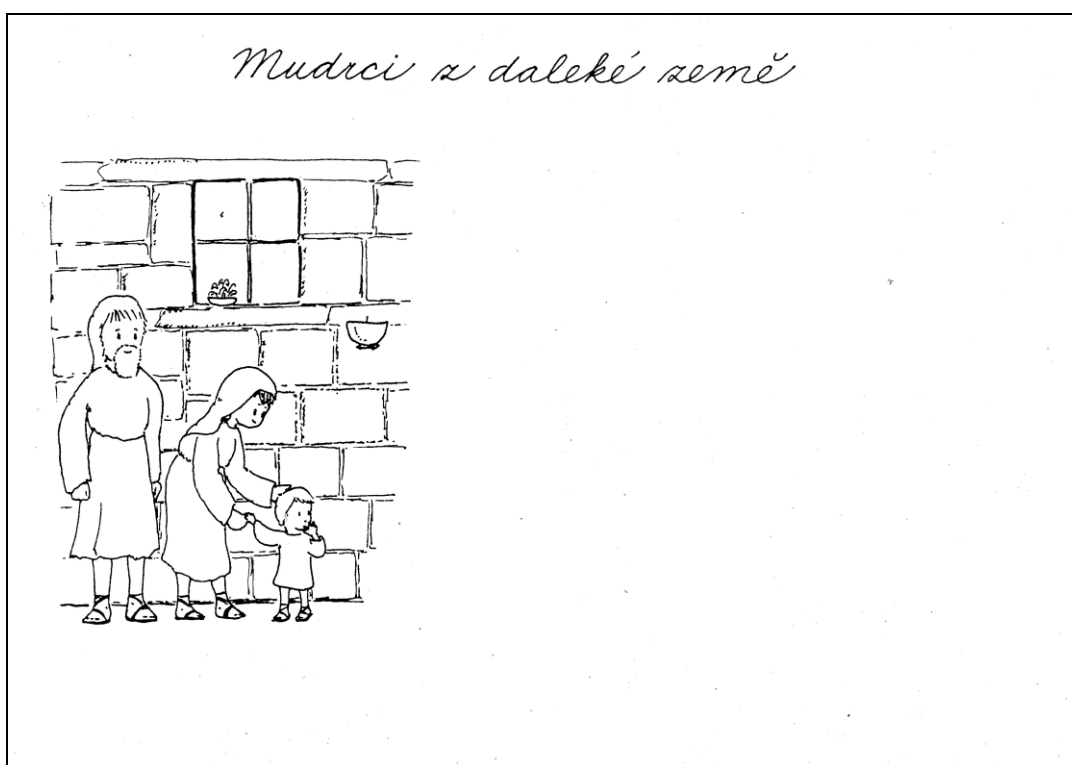
16. MUDRCI Z DALEKÉ ZEMĚ.

a) Předpoklady a cíle:

Ježíš přišel pro všechny lidi. Všichni jsou povoláni, aby skrze něho byli blízko Bohu. Dítě je uváděno do křesťanské universality.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- jednoduchý výrazný betlém, umístěný na čelním místě před dětmi – buď z papíru, nebo zhotovený z flanelogramu či připevněný na magnetické tabuli apod.
- výrazná hvězda (u betléma)

16.

c) Metodické pokyny:

1. Děti sedí na svých místech. Na čelním místě je umístěn jednoduchý betlém a výrazná hvězda. Katecheta s dětmi napodobí ve třídě cestu k jesličkám. Může to udělat například takto:

Vezme jedno dítě za ruku, osloví je a řekne: „Pojď rychle za mnou“. Namíří k dalšímu: „Pojď s námi“. – Ten se připojí za první dítě. Takto obejde katecheta celou místnost, každé dítě osloví a vyzve je, aby se k nim připojilo. Děti zatím neví, o čem jde. Projde místnost křížem krážem a pokud to jde, může zavést průvod i mimo místnost. Pak teprve dětem prozradí, co to znamená: Do Betléma přišli k Ježíšovi tři vznešení mudrci s doprovodem. Šli z daleka a cestu jim ukazovala hvězda. Pojďme se tam podívat i my! Ale potichu, abychom je nerušili. – S průvodem dětí projde katecheta mezi lavicemi, jednotlivé děti se odpojují a sedají na svá místa.

2. Katecheta se posadí za děti a dívá se před sebe – směrem k betlému. Tlumeným hlasem pozvolna vypráví a děti si událost představují (pokus o meditaci):

Nad Betlémem se rozprostírá noc. Všichni se chystají ke spánku. Najednou vidíme, že se nad jedním domkem, ve kterém bydlí Maria, Josef a Ježíš, objevuje zářivá hvězda. Zpovzdálí se ozývají tlumené kroky, šustění drahých rouch a cinkání zlatých ozdob. K domku se blíží vznešený průvod, právě zastavuje. Půjdeme se potichu podívat blíž, abychom uviděli, co se tam bude dít. Přijíždějí (tři) vznešení mudrci s doprovodem služebnictva a s množstvím darů na velbloudech. Kdo to asi může být? Vstupují jeden po druhém do domku a poklekají na holou zem před malým Ježíšem. „Jsme z velké dálky a uviděli jsme na východě velkou hvězdu. Ta nás přivedla až sem, abychom se ti poklonili“. První mu dává zlatou schránku a říká: „To je zlato, protože jsi král“. Druhý pak vytahuje sáček zvláštních zrníček a říká: „To je kadidlo pro tebe, protože jsi Bůh“. Třetí mu klade k nohám džbán s voňavou mastí: „To je myrha – jednou k tvému pohřbu“. Všichni, kdo stojí kolem, žasnou nad tím, co se děje. Tak vznešení pánové a oni klekají na zem před obyčejným dítětem! Mudrci pak vstávají a vidíme je, jak nasedají na velbloudy a pomalu odjíždějí a mizí ve tmě. My zůstáváme u jesliček a klekáme s ostatními na kolena. Už víme dobře! To malinké děťátko je Boží Syn. Stal se obyčejným člověkem a narodil se v chudém chlévě, aby se k němu nikdo nebál přijít. Ani vznešení, ani ti nejchudší...

Jsme rádi, žeš k nám přišel, Ježíši, a že my můžeme přijít k Tobě.

Katecheta zmlkne a po krátké chvíli předstoupí před děti.

3. Rozdá jim pracovní listy, na které děti nakreslí samy sebe, svou rodinu a své kamarády, jak jsou u Ježíše. Mohou přikreslit také různé dary, které by byly ochotné mu dát. Katecheta může děti vyzvat i k tomu, aby tam nakreslily i lidi, které by děti tak rády k Ježíškovi přivedly nebo na kterých jim záleží.

4. Katecheta děti chválí, prochází mezi nimi a jakmile domalují, shromáždí se všichni kolem jesliček. Přitom každý drží svůj obrázek před sebou. V kruhu zazpívají koledu „Půjdem spolu do Betléma“ a pak se Ježíšovi pokloní.

Katecheta řekne za všechny:

„Ježíši, neseme ti obrázky, aby tě měli rádi všichni lidé na celém světě“.

V. JEŽÍŠ NÁS MÁ RÁD

V Ježíši se „projevila dobrota Boha, našeho Spasitele, a jeho láska k lidem“. (Tit 3,4).
Bůh v Ježíši přijímá slabé a nemocné, otevírá lidem oči, chrání v nebezpečí, takto projevená Boží dobrota vede k vděčnosti, chvále a spolupráci na jejím šíření kolem nás.

- Dětská zkušenost je východiskem pro pozdější setkání a Kristem v evangeliích.
- Vrchol katecheze je připravenost dítěte k tomu, aby cítilo a jednalo jako Kristus.
- Setkáváme se s Bohem v modlitbě, v naslouchání evangeliu, při slavení mše svaté proto, abychom jednali s bližním podle Ježíšova příkladu.
- Setkání s Ježíšem vede k reflexi vlastního života.

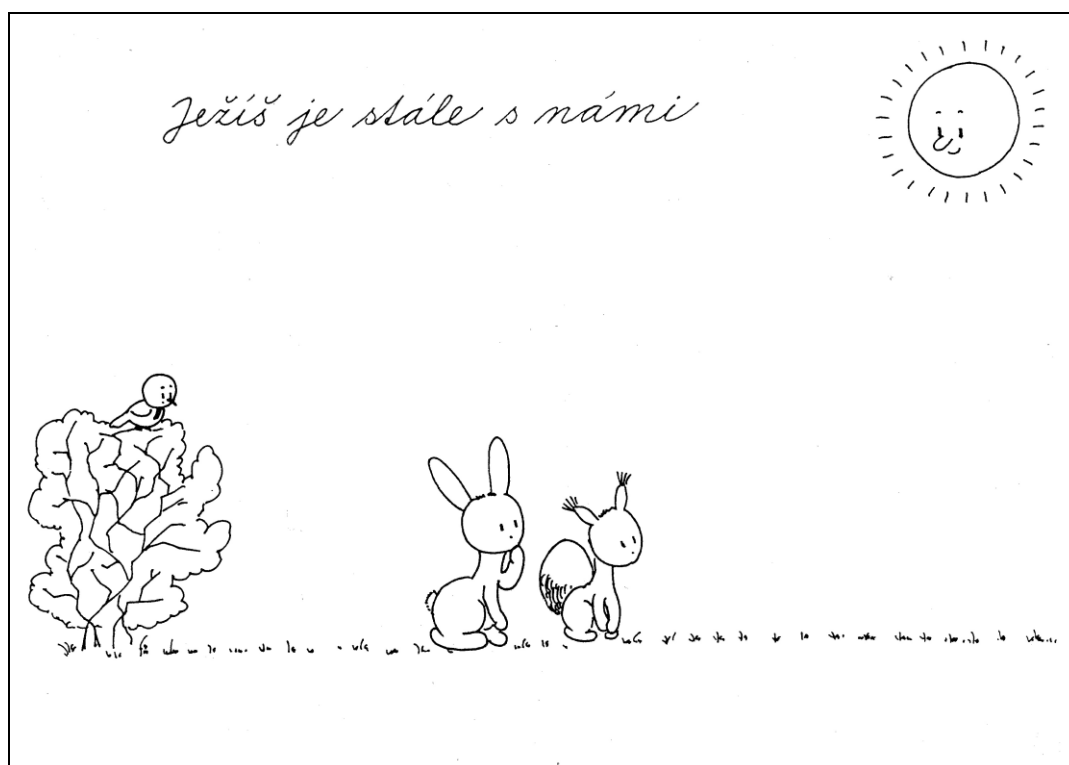
17. JEŽÍŠ JE STÁLE S NÁMI.

a) Předpoklady a cíle:

Události z evangelií i zkušenosti našeho života ukazují, že Ježíš je s námi a neopouští nás. Dítě hovoří o vlastních zážitcích strachu a obav, formuluje krátké prosby k situacím, které jsou pro ně ohrožením, zároveň také modlitby, chvály a díky za ochranu.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky

17.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta **rozdá dětem pracovní listy**. Nechá je prohlédnout a vypráví příběh.

2. Příběh.

Veverce se zajíčkem napadne, že by si mohli na louce zasadit květinu, aby byla louka krásnější. Veverka ocáskem omete místo, které zajíček vybral. Sýkorka udělá zobáčkem jamku a zasadí tam zrníčko. Přikryjí je peřinou z hlíny a čekají. Sluníčko je zahřívá, vítr trochu ochlazuje a mrak dává vodu, aby brzo vyrostlo. A opravdu! Nad zemí se objeví malý stonek.

(Katecheta může vše postupně kreslit na tabuli). Na stonku jeden lístek, druhý lístek a konečně také květ. (květinka je spíš menší). Všichni z ní mají velkou radost. A veverka se zajíčkem děkuje kamarádům za pomoc. Vtom však cosi pod zemí zaburácí a před překvapenou květinou vyroste ze země vysoký zkroucený bodlák s rudým květem. Hrozně se chechtá, mlsně olizuje a drsným hlasem pronáší: „Konečně jsem se dočkal. Květinka, to je moje pochoutka! Nejdříve ji popíchám, pak spálím a možná i sním.“

Veverce i zajíčkovi je úzko. Pak se ale proberou a bodláku jeho plány rozmlouvají – nejdřív slovy. Když to nepomáhá, chtějí květinu bránit. Bodlák však zaujme bojový a výhružný postoj. Zajíček s veverkou se polekají a nevědí, co mají dělat. Bodlák jim vyhrožuje, aby květ nechali nebo popíchá je. Veverka vyzývá zajíčka: „Pojď, utíkejme pro pomoc!“ – „Nikam neutečete,“ směje se ze země druhý bodlák, stejně zlý jako ten první. Veverka se zajíčkem jsou v pasti. Nemohou ani dopředu, ani dozadu. Nevědí si rady. Zavolají sýkorku, ale její pokusy osvobodit jsou marné. Bodlák jí nic nedovolí. Veverka je už tak nešťastná, že pláče. „Co se s námi stane?“ Vtom zajíčka něco napadne. Zavolá si k sobě sýkorku a potichu ji šeptá, aby zavolala na pomoc sluníčko. „Sluníčko je hodné. Ono vždycky pomůže.“ Šeptá to proto, aby to bodláky neslyšely. Sýkorka letí za sluníčkem a všechno mu poví. Sluníčko se do toho tedy vloží. Nejdřív začne bodláky přemlouvát po dobrém, když se však oba chovají i nadále drze, začne sluníčko jeden ze svých paprsků protahovat k jednomu bodláku a druhý ke druhému, až se jich dotkne. Bodláky se začnou kroutit a vztekat, ale nic naplat. Sluníčko vítězí a bodláky uschnou. (Katecheta je úplně smaže). Sluníčko paprsky schová a veverka, zajíček i sýkorka mají velkou radost. Děkují sluníčku vlastními slovy. Sluníčko však řekne: „Jste hodné, že mi děkujete. Ale poděkujeme nyní také Pánu Ježíši, který nás všechny chrání.“

3. Modlitba:

Katecheta teď vyzve i děti, aby všichni společně vlastními slovy, které formuluje katecheta některé z dětí, poděkovaly Pánu Ježíši za jeho ochranu. (Aplikovat Ježíšovu pomoc na smutné a bezvýchodné situace dětí je potřeba velmi citlivě, aby se dítě nezklamalo, pokud jeho prosby nebudou vyslyšeny. Pokud děkujeme Ježíši za ochranu, tak společně a všeobecně.)

4. Zajíček s veverkou osázejí celou louku květinami. Stejně tak i děti „osázejí“ (vykreslí) své obrázky květinami a celý obrázek vymalují.

5. Děti se mohou naučit říkanku:

**Poděkujme svému Pánu,
poděkujme za ochranu,
vždyť on nás má rád.**

**Jak sluníčko nade mnou je,
on mě stále ochraňuje,
nemusím se bát.**

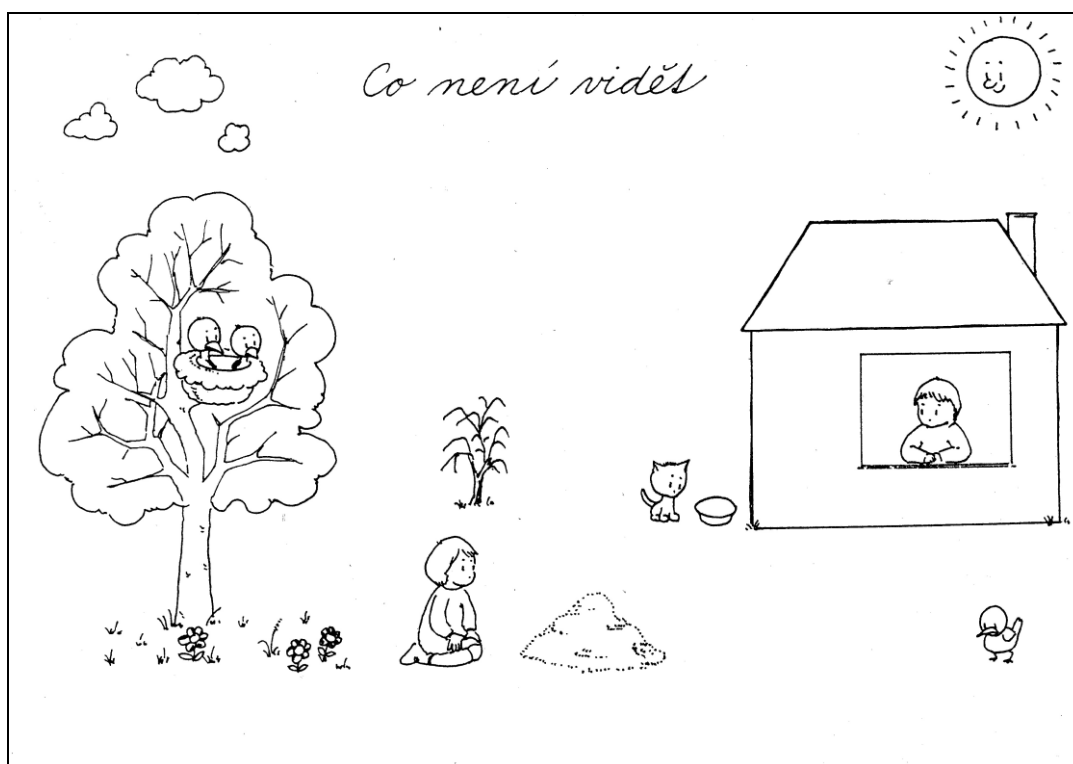
18. CO NENÍ VIDĚT

a) Předpoklady a cíle:

Kdo jde za Kristem, učí se vidět svět novými očima. Katechezí se snažíme přivést děti ke schopnosti rozlišit vnější a vnitřní pohled. Děti poznávají, že snaha objevovat to, co je skryté, přináší radost druhým i jim samotným.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- bonbóny

18.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdává dětem pracovní listy.

2. Příběh:

V hnízdě na stromě se čerstvě vyhlídli dva bráškové – starší a větší Pepík a mladší a menší Honzík (poznámka: jména lze libovolně pozměnit). Prohlížejí si z hnízda pro ně dosud neznámý svět. Vzhlednou taky ke sluníčku, ale oba hned odvrátí zrak se slovy například: „Panečku, to je ale světlo! Skoro nic teď nevidím!“ Sluníčko se ozve se svým poučením: „Na mě se nesmíte zpřímá dívat! Já moc svítím a onemocněly by vám oči. Oči jsou velký dar od Boha a musíme si je chránit.“ „Očima všechno vidíme, že?“, řekne jeden z brášků. Sluníčko řekne: „Ano, máš pravdu. Jestli chcete, já vaše oči vyzkouším.“

„Tak co je toto?“, katecheta ukáže třeba na strom. Oba hned uhodnou a slunce je pochválí. Potom ukáže katecheta na mrak: „Co je to?“ Oba uhodnou. Sluníčko žasne. (Položí jim ještě několik poznávacích otázek. I když se snaží sebevíc je nachytat, ptáčci vždycky všechno poznají.) Větší Pepík se občas pochlubí, že on uhodl dřív.

Když skončí tento druh poznávání, sluníčko se zamyslí a řekne, že je bude zase zkoušet, ale trochu jinak.

„Co je zvláštního na tomto **stromě**? Dívejte se dobře!“ – Pepík: „Nic. Normální strom!“ Honzík po chvíli ticha: „Á, já už vím. Strom má žízeň, protože má smutné větve!“ „Správně“, pochválí ho sluníčko. „Musíme mu dát napít.“ (Nakreslíme nad stromečkem malý mráček s kapkami).

„A co teď? Co je zvláštního tady na **koťátku**?“ – „Nic“, říká Pepík. „Obyčejné koťátko, přece!“ Honzík však přemýšlí a řekne: „Já vím! Koťátko chce mlíčko.“ Sluníčko ho pochválí: „Ano, máš pravdu.“ (Nakreslíme mu do misky mlíčko.)

Sluníčko ukáže na jednoho **vrabečka** na zemi. Pepík: „Nic, obyčejný vrabec.“ Honzík: „Je smutný, protože nemá kamarády.“ (Nakreslíme mu proto kamarády).

Sluníčko žasne a pochválí oba brášky za to, že dobře vidí. Hlavně pochválí Honzíka za to, že umí vidět i to, co na první pohled není vidět.

3. Nyní se katecheta zadívá na děti, zamyslí se a řekne, že děti to určitě taky dovedou. Dá jim úkol: „Vidíte tu holčičku na písku? Co je na ni zvláštního? (Děti jmenují: holčička nemá kamarády, hračky... – můžeme dokreslit.)

Katecheta ukáže na dítě v okně. „Co je na něm zvláštního? (Katecheta vede děti, aby uvažovaly o všech možných situacích, ve kterých je dítě samo – co prožívá, co ho trápí, čím si zkracuje čas...)

4. Katecheta děti pochválí, pak se na ně zadívá a zvolna říká: „Jak se na vás tak dívám a pozoruji vás, vidím také, co není hned vidět: že byste si teď klidně všichni vzali ..... něco sladkého! (A katecheta nabídne každému dítěti bonbon.)

5. Katecheta zakončí některou ze známých písniček nebo modlitbou vlastními slovy. Případně může naučit děti tuto krátkou modlitbu:

Všechno není vidět hned,
nepoznáš to napohled.
Ať naše srdce, Pane, vidí,
a máme rádi všechny lidi.

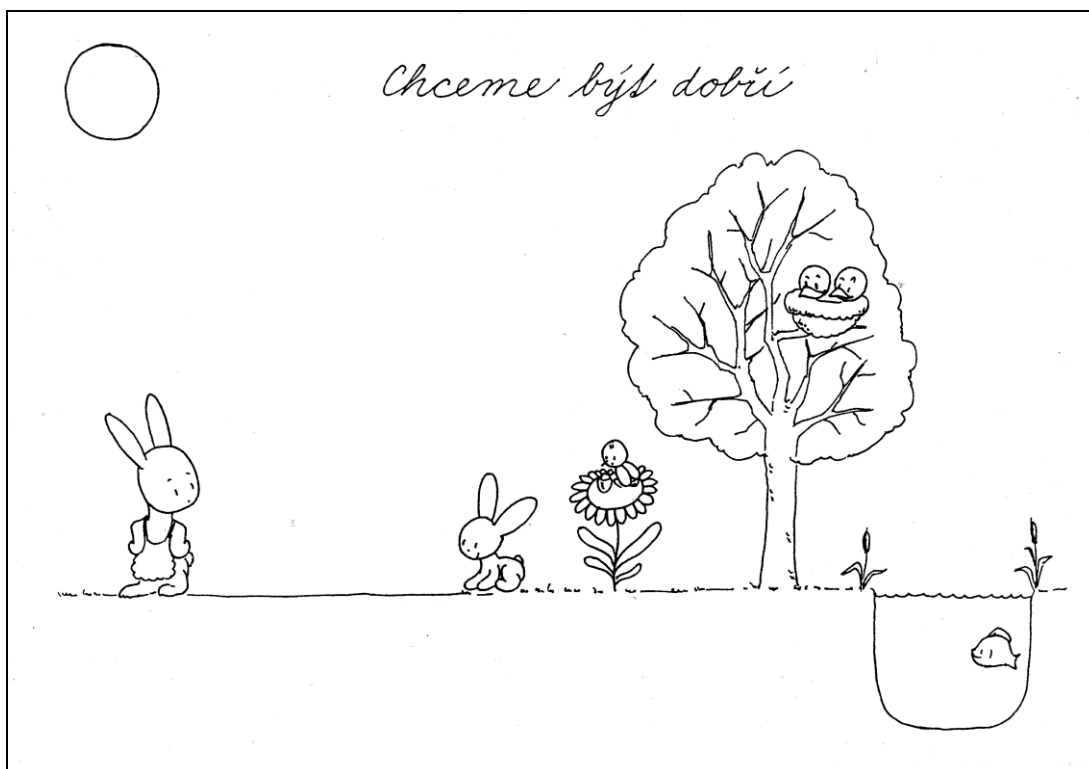
19. CHCEME BÝT DOBŘÍ

a) Předpoklady a cíle:

Životní vzory pomáhají dítěti vytvářet jeho osobnost. Vzorem křesťanského života je Ježíš. Katecheta vede děti, aby dokázaly objevit své místo v životě, hodnotit své jednání a vytvořit si předsevzetí.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky

19.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdá pracovní listy a nechá děti, aby si je prohlédly.

2. Pak vypráví dětem příběh.

Zaječí máma má mnoho práce a chce po zajíčkovi, aby prohrabal záhonek a naseł mrkev. Zajíčkovi však práce moc nevoní a všelijak se vymlouvá. Maminka jej proto přesvědčuje, že každý správný zajíček má pracovat a být hodný jako třeba sluníčko. To pořád svítí a usmívá se. Každý den postupně vychází a večer zapadá.

Zajíček však neposlouchá a řekne: „Pchá, sluníčko! Já chci být jako... támhle ta včelka! Ta se má! Jenom si lítá a nic nedělá.“ A zajíček uteče ke květu a přednese včelce své přání. Včelka se sice zarazí, ale souhlasí. Hned ho však začne komandovat (následující příkazy říká katecheta opravdu jeden za druhým): „Vyšplhej na květ, podej mi košík, naber šťávy, nerozlévej, slez dolů, opatrně, zanes košík do úlu, přijď hned zpátky...“ Po chvíli se uříčený zajíček vzpomene a utíká domů za maminkou. Ta mu řekne: „No vidíš. Pojď raději hrabat záhonek.“ Zajíček jde, ale za chvíli ho to zase přestane bavit.

Zahlédne ptáčka a zatouží být ptáčkem. Nedbá na maminku a běží ke stromu, kde mají ptáčky hnízdo. Přednese jim svoji prosbu, že by chtěl být jako oni. Ti se sice diví, ale souhlasí. Hned zahrnou zajíčka úkoly: „Musíme shánět pro děti jídlo, pojď je hlídat.“ Zajíček šplhá na strom,

ale podaří se mu to až na druhý pokus. Poprvé spadne. Jakmile vyšplhá ke hnízdu, hned začne kolotoč. Jeden ptáček se rozbere, že chce dudlík. Sotva mu ho pracně obstará, hned brečí všichni, že chtějí kolíbat. Zajíček musí seskočit dolů a kolébat stromem. Sotva je pohoupá, hned chtějí zase zpívat ukolébavku. Zpívá: „Zajíček v své jamce...“, ale oni chtějí o ptáčcích. Konečně přiletí ptačí rodiče a utahaného zajíčka zvou na oběd. Ouha! K obědu jsou housenky a červíci a zajíček je musí sníst, byť s odporem. Udělá se mu moc špatně a běží za maminkou. Ta spráskne ruce, dá mu napít léčivého čaje a řekne mu, ať se konečně pustí do setí mrkvičky.

Ale divte se! Jemu to pořád ještě nestačilo. Jakmile ho přestalo břicho bolet, rozhodl se, že půjde za rybkou. Ta si jenom plave a nic nedělá. A uteče za ní k rybníku. Rybka ho pozve do vody a zajíček se trochu bojí. Pak se ale rozhodne, že tam skočí. (Tuto situaci musí katecheta zdramatizovat.)

Zajíček se rozběhne, chvilku váhá, a pak přece jen skočí. Neumí však plavat! Začne se topit a volat o pomoc. Maminka naštěstí uslyší jeho hlas, přiběhne k rybníčku a vytáhne ho ven za uši. Zajíček je celý mokrý, kašle a káchá. Maminka ho zavede domů, tam se zajíček osuší a slíbí, že radši zůstane zajíčkem a bude se usmívat jako sluníčko: Na včelku, na ptáčky, na rybky.... Protože sluníčko je hodné a máme si z něho vzít příklad.

3. Katecheta vyzve děti, aby společně se zajíčkem nasázely mrkvičku, vybarvily sluníčko a nakreslily mu úsměv.

4. Katecheta může říct, že i my se budeme usmívat jako sluníčko, protože máme rádi Pána Ježíše a jsme jeho přátelé. Aby to každý věděl, že ho máme rádi, zazpíváme si:

1. Ne-če - kej na svůj den, na svůj vel - ký
čin, každá chví - le se ti na - bí - zí. Lásku
Krista při - ná - šej všem bratrům, sestřám svým,
slunce ať sví - tí, kde jsi ty.
R: Slunce ať sví - tí, kde jsi ty, slunce ať
sví - tí, kde jsi ty, ať o - zá - ří
celou zemi, všechno zlé ať v do - bré změní,
slunce ať sví - tí, kde jsi ty.

5. Kdo se chce snažit být usměvavý a dobrý jako sluníčko, může si při písničce zatleskat.

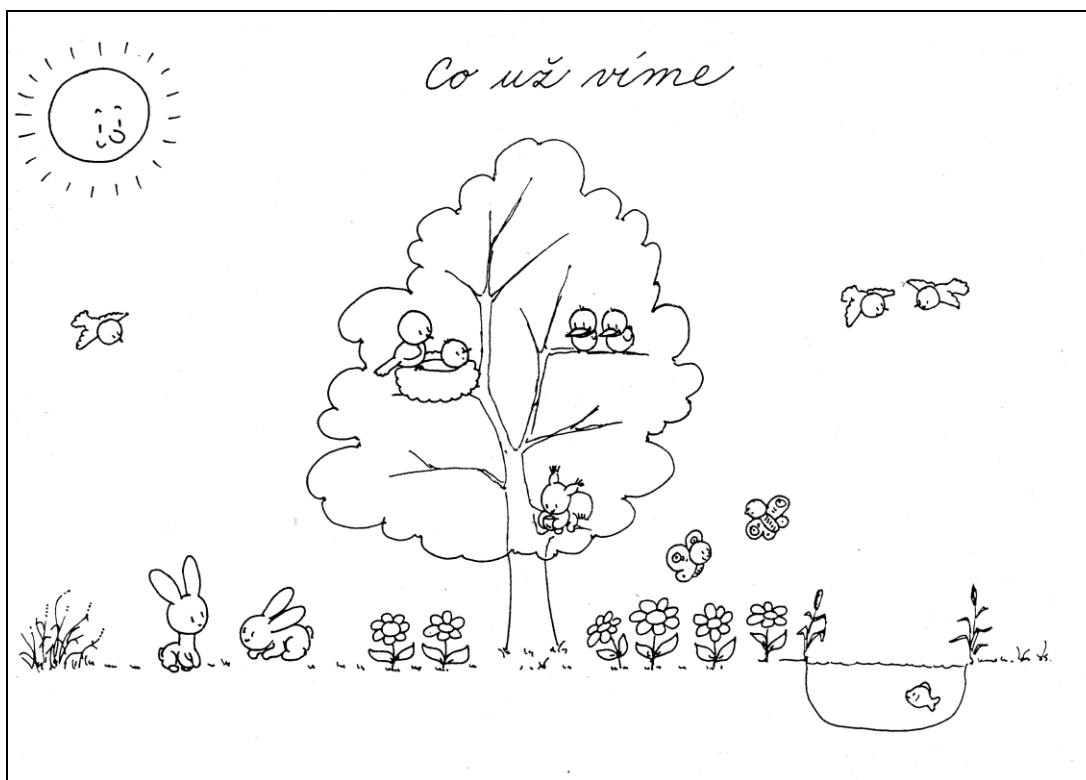
20. CO UŽ VÍME.

a) Předpoklady a cíle:

K společenské přirozenosti člověka patří sdělení radosti. Vedeme dítě tak, aby své zážitky prožívané s Kristem či lidmi ke Kristu směřujícími dokázalo sdělovat a přivádět druhé ke Kristu. tato hodina je rovněž zaměřena na souhrnnější opakování.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- papírové čtverečky 5x5 cm bílé, (už předem připravené s natištěným nebo namalovaným sluníčkem)

20.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta rozdává pracovní listy a začne vyprávět následující příběh:

2. Příběh

Na louce stojí strom. Na něm je hnízdo. V hnízdě se objevila hlavička malého ptáčka. Vykoukl přes okraj a začal se maminky ptát na to, co viděl kolem sebe. „Co je to?“, a ukazuje na jednotlivé věci (zajíček, veverka, květiny, apod.). Maminka mu na jeho otázky trpělivě odpovídá. Potom ukáže i na sluníčko a zeptá se: „Co je to?“ Maminka mu vysvětlí: „To je sluníčko. Hezky na nás svítí a hřeje nás. Proto je máme všichni rádi.“ „A proč?“, zeptá se ptáček. Ještě než mu maminka odpoví, ozve se chichotání dvou větších vrabčáků sedících opodál: „Jé, on neví, proč je máme rádi!“ Tu jim však maminka řekne: „Kdybyste se místo posmívání radši tady s ptáčkem kamarádili a všechno mu vysvětlili!“ Oba vrabčáci se hned chlubí tím, že všechno dobře znají a že mu to vysvětlí. Chvilku se dohadují, kdo začne.

Nyní bude katecheta dětem vyprávět některý z minulých příběhů, které se děti už naučily a ve kterých vystupuje hodné sluníčko. Aby to pro děti nebylo nudné, udělá katecheta občas záměrnou chybu, po které se jakoby zarazí. Děti mají poznat omyl. Katecheta děti chválí za jejich pozornost a správné odpovědi.

Své vypravování pak vrabci zakončují tak, že ukazují na sluníčko, jak je má rádo a že ho mají rádi i oni tak, jako děti mají rády Pána Ježíše.

(Pokud uzná katecheta za vhodné, může jakoby ústy druhého vrabce vyprávět podobně další příběh. Opět děti pochválí za jejich pozornost-)

Když se na závěr svého vyprávění vrabčáci zmíní o tom, že děti mají rády Pána Ježíše, je malý ptáček zvědavý na to, jak se to pozná. Vrabčáci ho odkážou přímo na děti. A tak se katecheta zeptá dětí. Nechá je spontánně odpovídat, mluvit o radosti, modlitbě, zpěvu, rozdávání, konání dobra apod. Katecheta děti chválí za jejich znalosti. Děti si mohou obrázek vybarvit.

3. Potom katecheta dostane jakoby nápad a řekne:

Aby i naši kamarádi viděli, že máme rádi Pána Ježíše, uděláme jim teď malé překvapení. Katecheta rozdá malé papírky (velikost asi 5x5 cm), na které děti namalují sluníčka. (Z časových důvodů už může rozdat sluníčka hotová.) Ta si pak každý vezme do ruky a cestou do školy i doma je může rozdat kamarádům i sourozencům a současně jim povyprávět, proč máme rádi sluníčko a Pána Ježíše.

VI. JEŽÍŠ ZA NÁS ZEMŘEL A VSTAL Z MRTVÝCH

Ježíšovo utrpení je cestou ke slávě, začátkem Kristovy oslavy Otcem a u Otce. Ježíš kráčí ke kříží svobodně, je vítězem nad smrtí. Utrpení a smrt jsou rozhodujícími okamžiky jeho pozemského života, v nich se ukazuje, kdo je Ježíš a co učinil pro spásu člověka. Takto projevenou lásku a poslušnost nelze oddělit od jeho slávy.

- Katecheze připravuje děti na slavení velikonoce v liturgii.
- Ukazuje Boží lásku jdoucí až do krajnosti.
- Slavíme smrt toho, kdo s námi žije.

21. POSTNÍ DOBA.

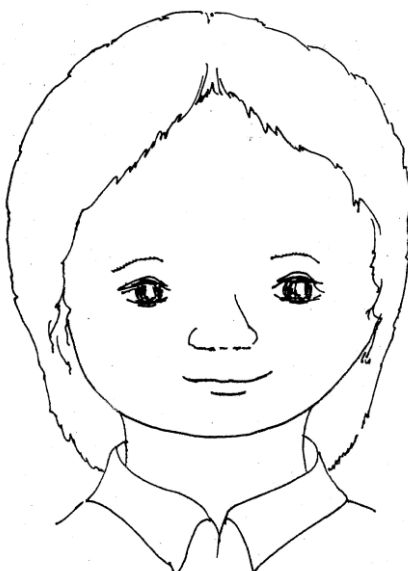
a) Předpoklady a cíle:

Popeleční středa a postní doba je výzvou stát se novými lidmi. Začátkem toho je schopnost dávat ze svého a sledovat hnutí mysli, svá rozhodnutí pro dobro a zlo. Základy jsou položeny zde.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- krabička zápalek + nehořlavá miska
- arabská guma nebo lepidlo Drago (v kelímku) nebo Herkules
- popel

Postní doba

21.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta oznámí dětem, že má pro ně překvapení, aby dávaly pozor a soustředily se.

Potom mlčky vytáhne zápalky a škrtně jednu z nich. Beze slov ji nechá úplně dohořet nad nějakou nehořlavou miskou. A všem dětem ukáže zbylý popel. Pak teprve promluví o tom, že začne postní doba a na popeleční středu nám kněz udělá popelem na čele kříž. Jako dohořela ta zápalka a zbyl zni popel, tak i člověk, když zemře, je pohřben, tělo se promění v prach a duše jde k Bohu. (Katecheta drží misku pořád před sebou, aby se na ní mohly dívat.) Právě proto se na popeleční středu dělá na čelo křížek popelem, aby si to lidé pamatovali.

2. Katecheta rozdá dětem pracovní listy a řekne, že dostal nápad. Rozmíchá štětečkem v kelímku lepidlo (arabská guma, Drago, Herkules...) a udělá na všech obrázcích křížek lepidlem na čele nakresleného obličej. Křížek pak posype jemným popelem a nechá zatuhnout. Pak se do koše sfoukne zbylý prach.

3. Katecheta pokračuje.

Všimli jste si, že zápalka svítila a hřála. (Katecheta může škrtnout druhou, případně špejli.) Pán Bůh chce, aby se lidé také snažili být co nejvíce hodní, aby si pomáhali a měli se rádi. Proto by všichni lidé měli vědět, co je, co je správné a co ne. I my se to teď naučíme.

Katecheta říká dětem různé činnosti a děti musí pohotově kývat hlavou, zda jsou správné či ne- (Může zrychlovat tempo, může jakoby váhat, vymýšlet apod.)

Příklady (katecheta si může vymyslet další okruhy!:

- umývat nádobí
- psát úkoly, psát na zeď
- bít sourozence; pomáhat sourozenci
- vysávat koberec
- jezdit na kole; jezdit na kole místo úkolů
- křičet v lese; křičet na hřišti; křičet ve škole (školce)
- pomoci babičce s taškou; pomoci kamarádovi s příkladem; pomoci kamarádovi ukrást míč
- smát se na kamaráda; posmívat se kamarádovi; smát se v kostele

4. Katecheta může dále podle uvážení použít metodu dokončení příběhu. Děti dokončí příběh tak, jak by se zachovaly ony a nebo tak, jak si myslí, že je to správné.

- malý Lukáš přijde ze školy (školky) a vidí, že na stole má maminka připravené těsto na koláče a u něho v misce rozinky a mandle. U toho je lísteček, že musela do obchodu, ale že hned přijde. Lukáš dostane na rozinky obrovskou chuť. Vtom se zastaví a řekne si: „Vždyť jsem se maminky nezeptal.“ Pak si ale řekne: „Však je jich dost, ona to nepozná!“

- na písku si hrají dvě kamarádky – Lucie a Monika. Monika má krásnou panenku a kočárek. Maminka volá Moniku k obědu a ona si nechá kočárek na písku. Lucii se panenka i kočárek moc líbí a řekne si: „Nikdo se nedívá, všichni už odešli. Když si to vezmu i s panenkou domů, nikdo to nepozná. Monika má panenku stejně dost.“

5. Po skončení rozhovoru katecheta děti pochválí, a jestliže jsou obrázky už suché, přivede děti k tomu, aby se rozhodly, čím ony konkrétně udělají radost a komu. (Jde o vedení ke konkrétním předsevzetím. Tatínkovi..., mamince...). Každý nakreslí na zbylé místo své předsevzetí vyjádřené konkrétním předmětem. Příště se katecheta na obrázky znovu podívá.

4. Na závěr katecheta v modlitbě vlastními slovy poprosí za děti, aby se jim jejich předsevzetí dělat radost podařilo.

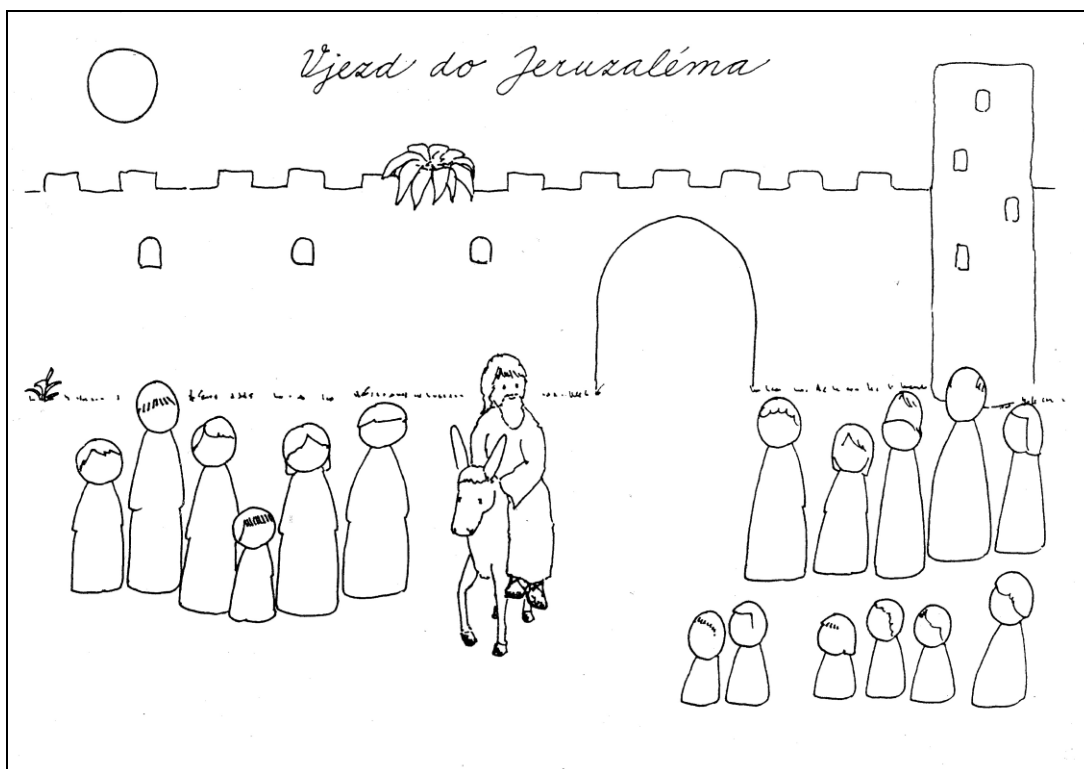
22. SLAVNÝ VJEZD DO JERUZALÉMA

a) Předpoklady a cíle:

Při vstupu do Jeruzaléma oslavují lidé Krista jako slíbeného Mesiáše. Totéž konáme při slavení liturgie Květné neděle. Ježíš oslavený je s námi stejně přítomen. Tato slavnost otevírá přístup k velikonoční zkušenosti a oslaveným Pánem. Formulujeme slova modlitby ke Kristu Králi, disponujeme k radosti z liturgie.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- chraštítko, ozvučená dřívka... (viz bod 5)

22.

c) Metodické pokyny:

1. katecheta rozdává dětem pracovní listy. Společně s dětmi si je prohlédne. Vidíme Pána Ježíše na oslátku a kolem něho postavy lidí. (Lidé zatím nemají výrazy ve tváři – budeme dokreslovat formou „kreslicího diktátu“).

2. Katecheta začne vyprávět:

Když se Pán Ježíš chystal vejít do Jeruzaléma, poslal napřed dva své učedníky, aby mu přivedli oslátku, které bude přivázáno u jednoho domu. Kdyby se jich někdo ptal, proč je odvažují, ať odpoví, že Pán je potřebuje. Apoštolové tedy šli a stalo se přesně, jak Ježíš řekl. Oslátko mu přivedli, Ježíš se na ně posadil a jel do Jeruzaléma. Lidé, kteří ho doprovázeli, začali volat: „Hosanna, sláva!“ Chtěli tak vyjádřit Pánu Ježíši svůj obdiv a ukázat mu, jak si ho vážili. Mávali mu proto na pozdrav větvemi palm a rozprostírali mu na cestu pláště. Vívali ho tak, jak se vítá král. Všichni velcí i malí. Opodál se však na to dívali jiní lidé, kterým se to vůbec nelíbilo. Neuznávali Pána Ježíše jako Božího Syna a vůbec ho neoslavovali. Byli proti tomu. Když se prodrali k Ježíšovi, začali překřikovat ty ostatní a poručeli mu, aby zakázal lidem křičet taková slova. Co si to dovolují? Ale Pán Ježíš jim řekl, aby je nechali.

3. Kreslící diktát.

Katecheta řekne, že si teď společně dokreslíme obrázek, který máme před sebou. Děti budou kreslit postupně to, co jim bude katecheta říkat: Byli tam lidé, kteří měli Ježíše rádi a přišli ho oslavovat. Ale byli tam i takoví, kteří ho rádi neměli, a pak také ti, kteří tam přišli jenom ze zvědavosti, a bylo jim to jedno.

Těm, co ho měli rádi, nakreslíme úsměv. Těm, co ho rádi neměli, nakreslíme zamračená ústa. A těm, kterým to bylo jedno, nakreslíme místo pusy rovnou čáru. (Rozhodnutí, kolik je kterých lidí, nechá katecheta na dětech.)

Někteří z lidí, kteří ho oslavovali, mávali ze samé radosti palmovými větvemi (katecheta nechá dokreslit podle názoru dětí). Ti, co měli Ježíše rádi, chtěli být pořád s ním a jít za ním. Ti, co ho rádi neměli, chtěli jít od něho pryč (děti to vyjádří kreslením chodidel – obráceným k Ježíšovi nebo směrem od něho).

Do zbývajících místa v rohu nechá katecheta děti nakreslit každého samo sebe. Nic víc neradí, aby se sám přesvědčil, jak se děti znázorní.

4. Potom si katecheta obrázky prohlédne, děti pochválí a případně se zeptá, proč sebe nakreslily tímto způsobem. Kdyby tam v té chvíli byly, co by Pánu Ježíši řekly? Chtěly by mu něco říct?

5. Na závěr katecheta řekne: Mám návrh! Oslavíme dnes Pána Ježíše taky jako našeho krále, jako toho, kdo nás má rád. Rozdá dětem různá chrastítka, ozvučená dřívka, hrkávky, cinkátka, zvonečky, triangly apod. a zaspívají si píseň „Hosana“ – tak dlouho, dokud je to bude bavit a píseň přitom neztratí vážnější charakter.

1. Ho - sa - na, ho - sa - na, ho - sa - na Bo - hu na ne - bi, ho - sa - na, ho - sa - na, ho - sa - na Bo - hu na ne - bi.

R: Jméno sla - ví - me tvé, chvá - lí tě srd - ce mé, vy - vý - šen buď, ó Bo - že náš, ho - sa - na Bo - hu na ne - bi.

2. /: Sláva, sláva, sláva všech králů Králi. :/

R: Jméno slavíme tvé, chválí tě srdce mé, vyvýšen buď, ó Bože náš, sláva všech králů Králi.

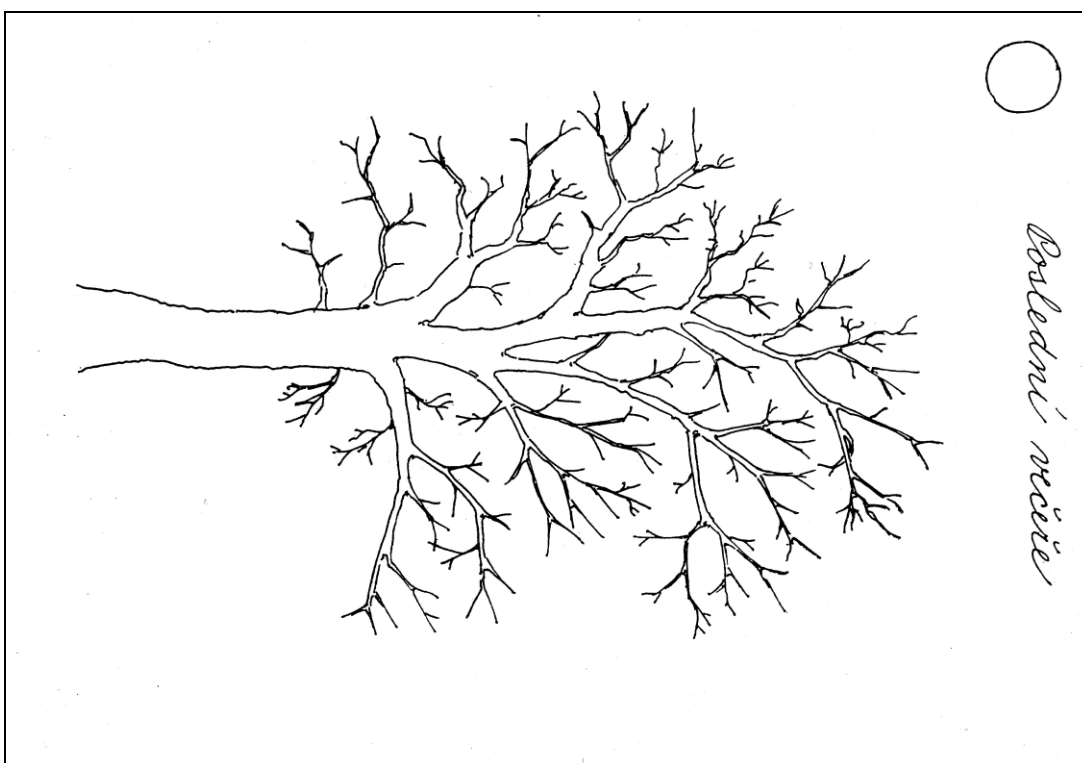
23. POSLEDNÍ VEČEŘE.

a) Předpoklady a cíle:

Zde v této chvíli jde především o to, ukázat na Krista, který nám zanechává přikázání lásky, které sám ztělesnil do krajnosti. Ježíš projevil rozhodnou vůli zůstat se svými i přes smrt, která ho čeká a vyjádřil přání, aby tato jednota byla uskutečňována i ze strany lidí.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- bílý ubrus, 2 svíčky + zápalky
- vázička s rozvětvenou větvíčkou s pupeny (+ 1 suchá větvíčka.)
- prázdný kalich + patena

23.

c) Metodické pokyny:

1. Pokud je to možné, rozesadí katecheta děti do kruhu kolem stolu. Na stole bude bílý ubrus, 2 svíčky při okraji, vázička s rozvětvenou větvíčkou s pupeny, popřípadě kalich a miska – patena (prázdná). (Vysvětlení: Aniž by o tom katecheta mluvil, bude tento stůl připomínat oltář.)

2. Katecheta vypráví asi takto:

Když se blížily velikonoce, poslal Ježíš Petra a Jana, aby šli do města připravit velikonoční večeři. „Ve městě potkáte člověka se džbánem vody a on vám ukáže velkou místnost v jednom domě, kde večeři připravíte.“ Oni tedy odešli a všechno bylo přesně tak, jak Ježíš řekl. Připravili proto velikonočního beránka. Potom přišel i Ježíš s ostatními apoštoly a posadili se kolem stolu. Apoštol Jidáš, který Ježíše neměl rád, však vstal a odešel. Když jedli, vzal Ježíš chleba, požehnal, rozlámal a dával svým apoštolům. Přitom říkal: „Veźměte a jezte z toho všichni, toto je moje tělo.“ Potom vzal také kalich s vínem, opět ho požehnal a dávala svým apoštolům. Přitom říkal: „Veźměte a pijte z něho všichni. Toto je kalich mé krve, která se za vás prolévá. To konejte na mou památku.“ Protože apoštolové z toho byli trochu překvapeni a vystrašení, řekl jim Pán Ježíš:

„Nebojte se, já budu pořád s vámi, protože vás mám rád. Tak jako světlo svítí lidem na cestu, aby nezabloudili, tak i já vás povedu, abyste vy všichni i ostatní lidé přišli jednou ke mně. Mějte se i vy mezi sebou rádi, tak jako já mám rád stále vás“.

3. katecheta i všechny děti vstanou, překříží ruce a chytí se v kruhu. Chvilku v klidu stojí. Pak se posadí. Katecheta si vezme do ruky větvičku z vázy a pokračuje.

4. Katecheta pokračuje v příběhu:

„Mějte se i vy rádi“, říká Ježíš, „protože ten, kdo mě má rád, žije správně a patří ke mně. Já jsem jako kmen a vy jste jako větvičky. Pokud je větvička na kmenu, je živá a mohou z ní vyrůst lístečky i květy. Z květů pak ovoce, které udělá druhým radost. Jakmile se však větvička od kmene ulomí, začne usychat, zůstane sama a už z ní nikdy ovoce nebude.“ (Katecheta ukáže suchou větvičku.)

„Kdo mě tedy bude přijímat, bude se mnou spojený a bude mít život.“ (Katecheta může text upravit.)

5. Katecheta postaví větvičku zpátky na stůl a řekne: „Tak jako každý strom má mnoho větviček, která rostou a dělají radost druhým, tak i Pána Ježíše má rádo moc lidí a mají se i rádi mezi sebou. Proto znovu vstaneme a podáme si ještě jednou navzájem ruce. (Zde si mohou popřípadě zazpívat píseň: Živý je Pán).“

(Poznámka: O kalichu a pateně katecheta mluvit nemusí, pokud se děti samy nezeptají. Jsou tu proto, aby byla navozena souvislost mezi posledním večeří a mší svatou.)

REFRÉN ŽIVÝ JE PÁN

C D G

R: Ži - vý je Pán, ži - vý je

Emi Ami D7

Pán, ži - vý je Pán na vě - ky

1. G 2. G Fine

vě - ků. vě - ků.

6. Pracovní listy.

Katecheta rozdá pracovní listy, na kterých je nakreslen strom s větvičkami. Děti dokreslí hodně lístků a ovoce.

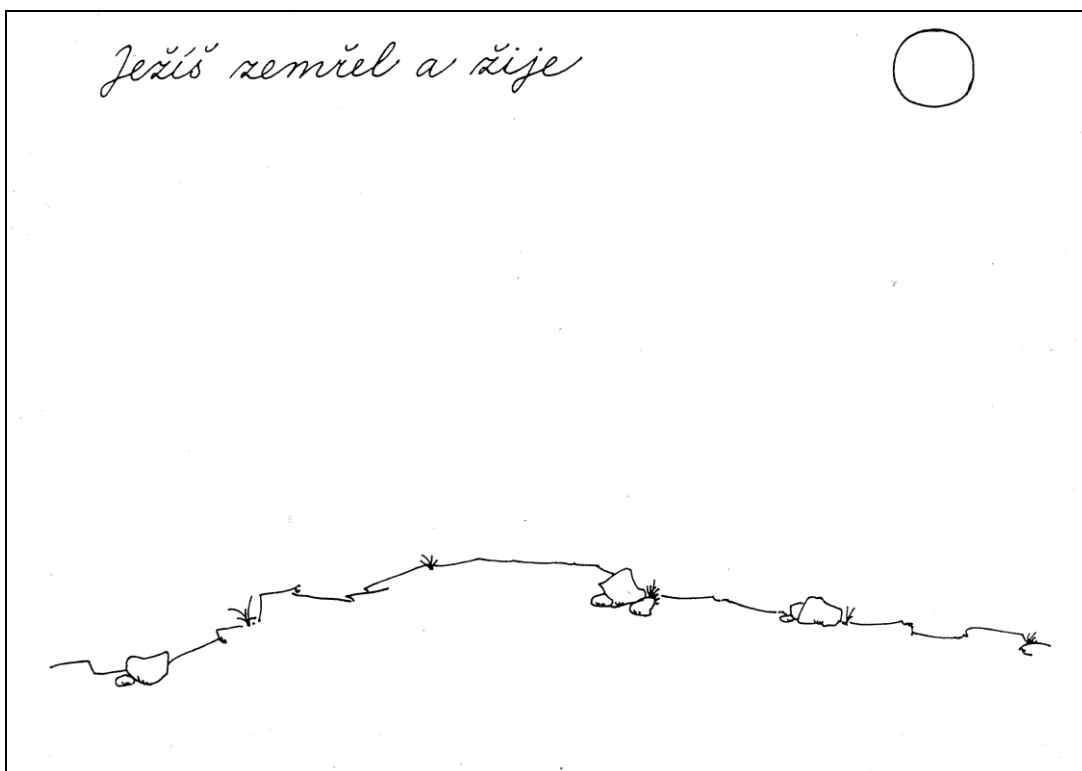
24. JEŽÍŠ ZEMŘEL A ŽIJE

a) Předpoklady a cíle:

Křížová cesta je cestou lásky a poslušnosti vůči lidem i Otci až k smrti. Tím začíná Kristova oslava, protože Bůh nenechá svého Syna v temnotách hrobu. Katecheze je těsně spojená s liturgií Svatého týdne a cvičením úcty ke kříži.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- podle počtu dětí jednobarevné papíry formátu A6
- obrázky či symboly zastavení křížové cesty

24.

c) Metodické pokyny:

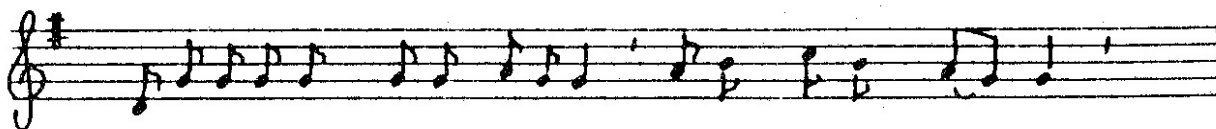
1. Kříže.

Katecheta začne hodinu tím, že rozdá dětem obyčejné jednobarevné papíry (formátu A6), aby si z nich děti vytrhaly křížky.

2. Křížová cesta.

Katecheta začne vyprávět o křížové cestě Pána Ježíše. Sám drží v ruce také křížek vytrhaný z papíru, a to, co s ním bude sám dělat, mají děti po něm opakovat. Přitom může současně ukazovat obrázky, popřípadě symboly k jednotlivým zastavením. (Poznámka: Křížová cesta není přesně podle tradičních 14 zastavení, u některých bodů je více zastavení shrnuto v jedno.)

Mezi jednotlivými zastaveními si mohou všichni společně zaspívat:

Děkujeme Ti, Pane Ježíši, za to, že nás máš rád.

3. Křížová cesta.

1. Katecheta začne vypravovat o tom, jak se Pán Ježíš modlil po večeři v zahradě Getsemanské, jak tam Jidáš přivedl vojáky. Pána Ježíše přivedli k veleknězi Kaifášovi, potom k Pilátovi, jak ho trápili (dali mu na hlavu trnovou korunu), až ho Pilát odsoudil na smrt a Pán Ježíš dostal kříž.

(Katecheta – a po něm i děti – drží kříž před sebou)

2. Pán Ježíš kříž přijal a vydal se na křížovou cestu k hoře, na které měl být ukřižován.

(Katecheta kříž nakloní šikmo. Děti opakují po něm.)

3. Pán Ježíš byl moc vyčerpaný a kříž byl moc těžký. Pán Ježíš s ním upadl.

(Katecheta udělá pohyb křížem dolů). Ježíš však vstal a šel dál.

4. Vtom potkal svou maminku Pannu Marii. Chtěla mu pomoci, ale nesměla. Proto se aspoň na něj pěkně podívala a pohládila ho očima. **(Katecheta pohládí kříž).**

5. Vojáci potkali jednoho muže, jmenoval se Šimon, a poručili mu, aby Pánu Ježíši pomohl nést kříž. **(Přesuneme kříž z jedné ruky do druhé).**

6. Objevila se jedna statečná žena, jmenovala se Veronika. Prodrala se až k Pánu Ježíši a podala mu šátek na utření obličeje. **(Dlaní se dotkneme obličeje).**

7. Potom Pán Ježíš spadl ještě několikrát, ale pokaždé vstal. **(Kříž dolů).**

8. Ještě také potkal maminky s dětmi, jak nad ním pláčou. Potěšil je a řekl, aby neplakaly.

(Podrží kříž bez pohybu).

9. Když přišli všichni nahoru, vzali vojáci Pánu Ježíši všechno, co měl, i šaty. Přibili ho na kříž.

(Kříž položíme vodorovně). Potom kříž s Pánem Ježíšem postavili. **(Kříž zvedneme).**

10. Pán Ježíš visel na kříži, pod křížem stála Panna Maria, apoštol Jan a několik věrných přátel.

Katecheta může uvést některá z Ježíšových slov. Například o odevzdání Jana Panně Marii, nebo: Žízním, Odpuť jim, popřípadě O lotrovi...

Zakončí posledními Ježíšovými slovy: Otče, do tvých rukou odevzdávám svou duši.

(Katecheta drží oběma rukama kříž před sebou, dotýká se jím čela, má zavřené oči a je spolu s dětmi chvíli zticha).

11. Když Pán Ježíš zemřel, jeden z vojáků mu probodl kopím bok. Potom Ježíšovi přátelé sundali jeho tělo z kříže, zamotali ho do pláten a pochovali do skalního hrobu. Ke vchodu pak přivalili obrovský kámen a vojáci tam postavili stráž.

12. Ježíšovi přátelé byli smutní, protože si mysleli, že Ježíš odešel a už se k nim nikdy nevrátí. Ale my víme, že... (katecheta se na děti usměje). Může vyzvat děti, aby mu kývnutím hlavy odpověděly, zda tím opravdu všechno skončilo nebo ne. Vyřešení nebo dokončení může nechat na příště.

4. Pracovní listy.

Katecheta rozdá pracovní listy. Děti si na ně nalepí doprostřed svůj křížek (na horu), který si vytrhali. Na kříž mohou nakreslit Pána Ježíše, pod kříž jeho přátele i nepřátele, případně zatmělé slunce apod.

5. Závěr.

Na závěr katecheta všechny děti pochválí (jednotlivě). Mohou si opět zazpívat verš: Děkujeme ti, Pane Ježíši...“

VII. JEŽÍŠ JE STÁLE S NÁMI

Smyslem radostné zvěsti o zmrtvýchvstání není pouze podat informaci o Kristu, ale uvést bezprostředně do vztahu s živým Kristem, přítomným v církvi. Ježíš je stále s těmi, kteří se setkávají jako jeho přátelé. účinky letnic trvají až do současnosti, radost a nadšení nás mění, radostné poselství, které se dostalo až k nám, nás proměňují v církev.

- Setkání s Ježíšem zmrtvýchvstalým v evangeliu nás přivádí k Ježíši uprostřed nás.
- Spoluslavení mše svaté umožňuje setkání s Kristem
- Učíme se žít ze síly Ducha svatého (Maria, misionářská činnost církve, liturgie, všední den)

25. JEŽÍŠ VSTAL Z MRTVÝCH

a) Předpoklady a cíle:

K tajemství Ježíšova vzkříšení se přibližujeme až tehdy, kdy budeme v něm vidět jen důkaz jeho božství a mesiášství, ale cestu našeho konečného společenství s Bohem. Ježíšovo zjevení po smrti není návratem do pozemského života, ale při vší kontinuitě jeho osobních dějin – novým životem a bytím. Odpovědí apoštolů je radost. Vyjádření této radosti je obsahem velikonoční liturgie, modlitby, vyznání.

b) Pomůcky:

- 1 sada vystřižených, vybarvených a sestavených postaviček z pracovního listu
- papírová krabice s otvorem představující skálu
- papírová imitace kamene
- paškál případně arch papíru s nakresleným paškálem
- malé svíčky pro děti a k nim materiál k ozdobení (viz bod 4)
- rytmické ozvučné nástroje pro případ 5b
- pracovní listy pro děti (postavičky)
- pastelky

25.

c) Metodické pokyny:

1. Papírové postavičky (vybarvené a složené).

Dnes katecheta děti překvapí: Má pro ně připravené papírové postavičky (vybarvené a složené). Může jim dovolit, pokud to jde, aby si sedly na lavice, aby dobře viděly.

Papírová krabice představuje skálu s otvorem jako vstupem do hrobu. Dvě postavičky vojáků hlídají hrob, jehož vchod je zavalen kamenem (papírový). Katecheta vysvětlí, že do hrobu položili Ježíšovo tělo, zabalené do pláten. Sundali je v pátek z kříže, když Pán Ježíš zemřel. Dál katecheta vypravuje a současně vyprávění provází pohybem figurek.

2. Vyprávění příběhu.

V sobotu se nesmělo nic dělat, proto se k Ježíšovu hrobu nesměl nikdo přiblížit. Až v neděli ráno se tam vypravila Marie Magdaléna, aby Ježíšovo tělo namazala mastmi a zamotala do pláten. Cestou přemýšlela, kdo ji asi odvalí ten těžký kámen od hrobu. Jaké bylo její překvapení, když uviděla, že kámen od hrobu je odvalený, hrob prázdný a vojáci jsou pryč! Celá překvapená utíkala zpátky vyřídit to apoštolům. Hned se dva z nich – Petr a Jan – vypravili k hrobu s ní, protože jí moc nevěřili. Oba běželi, ale Jan byl rychlejší. Přesto pustil do hrobu prvního Petra. Pak se tam šel podívat i on. Oba viděli, že hrob je prázdný. Vrátili se domů. Marie Magdalena zůstala stát u hrobu a plakala. Potom se i ona podívala do hrobu. Anděl, kterého spatřila, se jí zeptal, proč pláče. Řekla: „Odnegli Pána Ježíše a nevím, kam ho dali.“ – Pak se ohlédla a uviděla za sebou Ježíše, ale nepoznala ho, že je to on. Zeptal se jí: „Proč pláčeš a koho hledáš?“ Ona si myslela, že je to zahradník a řekla mu: „Jestli jsi ho odnesl ty, tak mi řekni, kam jsi ho dal a já pro něj půjdu.“ Ježíš jí řekl: „Marie“, ona radostně zvolala: „Mistře!“ On jí řekl: „Zatím se mě nedotýkej, ale běž a řekni to všem svým bratřím.“ Ona tedy šla k učedníkům a řekla jim: „Viděla jsem Pána. Žije a toto mi řekl!“

Potom už jen katecheta doplní, že všichni měli z Ježíšova vzkříšení velkou radost. Nemohli to sice vůbec pochopit, ale byla to pravda, ukázal se jim pak ještě vícekrát. Všichni, kdo měli Ježíše rádi, chválili Boha a dávali to najevo tím, že zpívali „Aleluja“.

3. Katecheta si s dětmi zazpívá popěvek Aleluja.

(nápěv viz níže). Po přezpívání je seznámí s velikonoční svíčí (nakreslenou na tabuli nebo na archu papíru a vystřiženou, popřípadě ukáže samotný paškál) jako symbolem a výrazem vzkříšeného Krista. Ukáže dětem na svíčce kříž, letopočet a písmena alfa a omega.

4. Dětem svíčky.

Potom katecheta může dětem rozdat svíčky, které si mohou vyzdobit různými způsoby. Například:

- nalepením štítku s křížkem a letopočtem
- pomalováním barvami (anilinové barvy nebo nad teplem rozpuštěné voskovky)
- tvarováním rozměkklého vosku po ohřátí v teplé vodě
- ozdobit přírodninami (tráva, lístky, květy)

5. Aleluja.

Na závěr si znovu zazpívají Aleluja a mohou si k tomu i zatancovat.

A - le - lu - ja, a - le - lu - ja ,
a - le - lu - ja, a - leluja a - le - lu - ja .

a) všichni udělají kruh a drží se za ruce.

Aleluja – 4 kroky doprava

Aleluja – 4 kroky doleva

Aleluja – kruh se zmenšuje, jdou ke středu a zvedají ruce

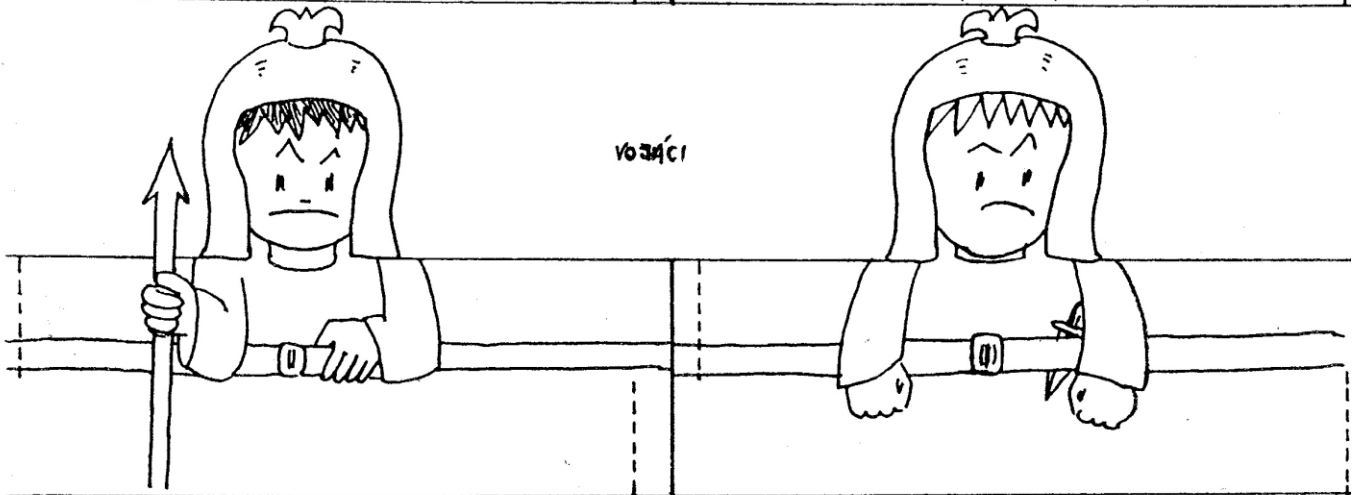
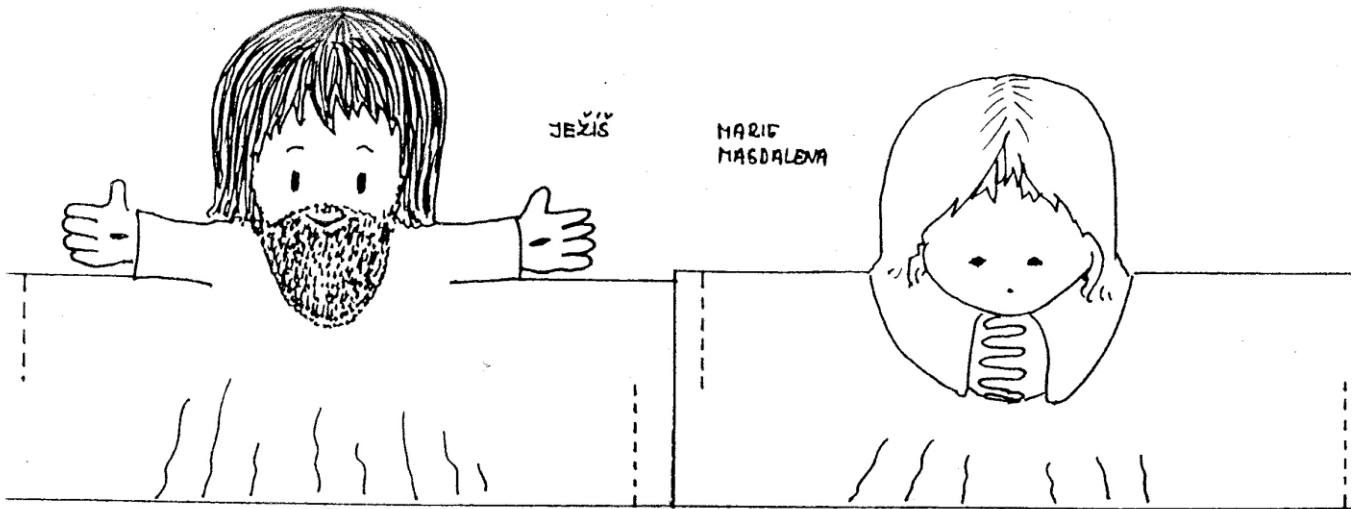
Aleluja, aleluja – tleskají nad hlavou (případně se přitom otáčejí dokola – každý).

Aleluja, aleluja, aleluja, ale-
luja, z mrtvých Pán všech vstal pro nás.

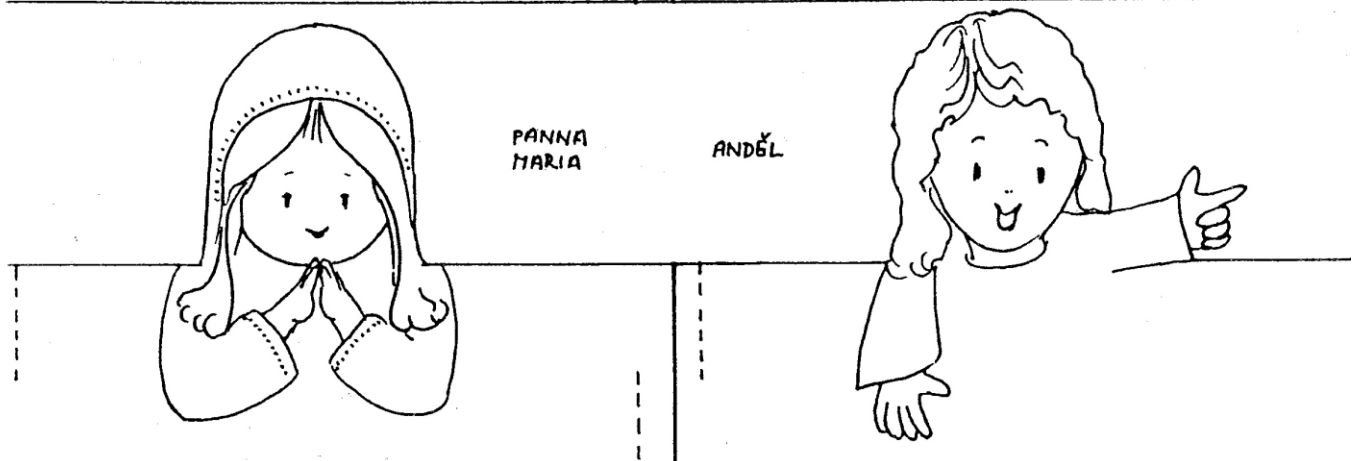
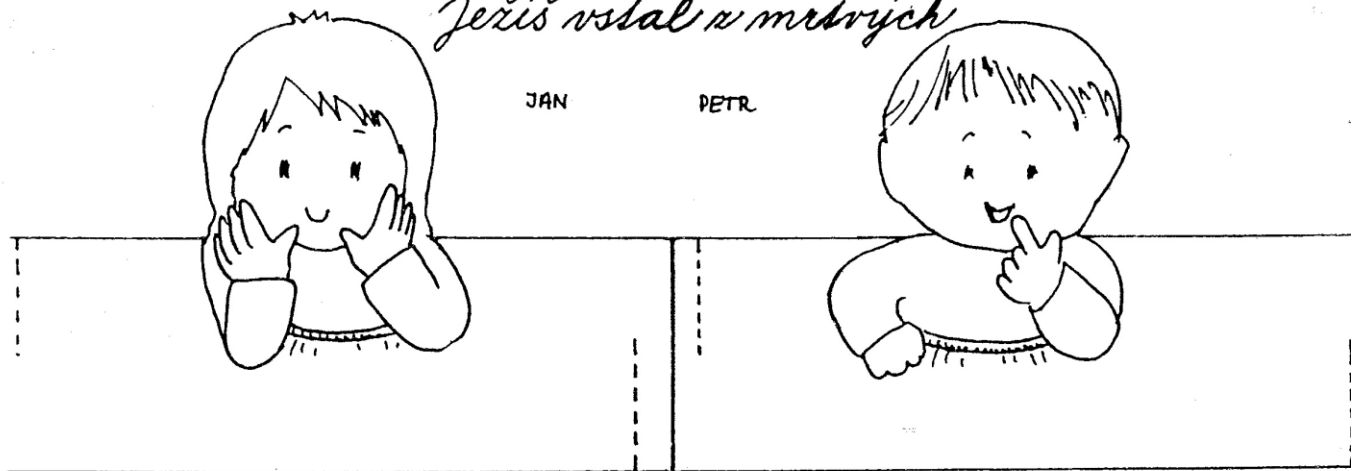
Tento zpěv mohou doprovázet rytmickými ozvučnými nástroji.

6. Pracovní listy.

Katecheta rozdává pracovní listy, na nichž jsou nakreslené postavičky, které si děti doma vybarví, vystříhnou, složí a se kterými si mohou dnešní katechezi doma ještě zopakovat.

Ježíš vstal z mrtvých

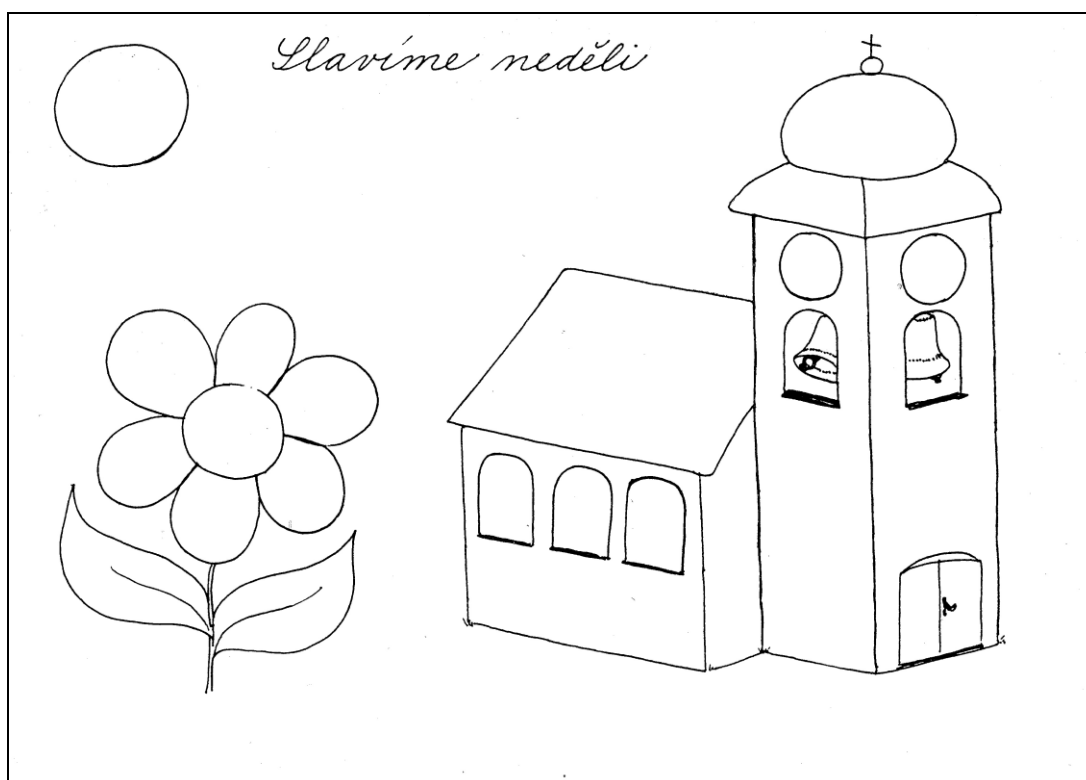
26. SLAVÍME NEDĚLI

a) Předpoklady a cíle:

Neděle je dnem Páně, protože v tento den vstal z mrtvých. Mše svatá je pozváním Ježíše k setkání s ním. Uprostřed slavení mše je Ježíš. Učíme se v katechezi spolu s ostatními pochopit význam neděle.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- sada jednobarevných kartiček různých barev

26.

c) Metodické pokyny:

1. Katecheta začne vyprávět příběh:

Aleš se vloni na táboře seznámil s Patrikem a pozval ho k nim domů na prázdniny. Celý týden si kluci vymýšleli nejrůznější hry, ale protože to byli správní hoši, taky pomáhali, kde bylo potřeba. V sobotu třeba celé odpoledne řezali s tatínkem dříví a štípali polínka. I když se z toho bolelo celé tělo, byli šťastní, že to dokázali. Večer šli brzo spát. Druhý den ráno se Patrik probudí a vidí, že s ním Aleš cloumá. Celý překvapený se ptá, co se děje. „Je přece neděle“, říká mu Aleš. „No a?“, diví se Patrik. „Proč nespíš? Já jsem zvyklý v neděli spávat.“ „Jdeme do kostela, pojď s námi.“ „Do kostela?, diví se Patrik. „To tam musíte tak brzo?“ „To se ti zdá, že je to brzo.“ „A co televize? Studio Kamarád?“ – My se díváme na televizi až odpoledne. Už zvoní zvony, pospěš si.“ Tak se Patrik i s Alešem i s celou rodinou vypravili do kostela. Nejprve se Patrikovi vůbec nechtělo, ale pak se začal o všechno zajímat a cestou zpátky se Aleše vyptával na všechno možné. Aleš se proto rozhodl, že odpoledne Patrikovi všechno vysvětlí. Vymyslel si k tomu takovou hru. Zahřejeme si ji i my.

2. Různobarevné papírky.

Katecheta drží v ruce různobarevné papírky. Zeptá se dětí, zda vědí, jak se jmenují dny v týdnu?

a) Pak vyzve děti, aby vybraly pro každý den nějakou barvu. (Probírá dny jeden po druhém. Aleš s Patrikem to dělali taky tak – podle toho, co jim ty dny připomínaly.) Přitom se může děti ptát, co je k tomu vede. (Karet má víc než je dnů v týdnu. Může se sát, že si dítě pro některý den vybere černou – ptáme se proč.)

b) Jiná možnost:

Katecheta říká říkanku a podle ní přisuzuje dnům barvy sám. Přitom na neděli zbude žlutá (zlatá).

V pondělí je barva modrá, obloha se v ní hned pozná.

V úterý zas červená, vlčí máky znamená.

Středa je ta hnědá, jako země snědá.

Ve čtvrtek je zelená, co travičku znamená.

Fialová v pátek, pokud není svátek.

V sobotu zas bílá, čistounká a milá.

Zlatou září neděle, když se sejdem v kostele.

3. Pracovní listy.

Katecheta rozdá dětem pracovní listy a děti vybarvují květ na obrázku tak, že okvětní lístky budou tvořit jednotlivé dny v týdnu a střed květu představuje neděli. Bude zlatý. Katecheta k tomu dodá: Neděle má zářivou barvu proto, že v neděli vstal Pán Ježíš z mrtvých a že nás má rád. Všechny nás zve k sobě, a proto lidé chodí v neděli do kostela.

4. Mše svatá.

Katecheta se zeptá, zda vědí, kdy je u nich v neděli mše svatá. „Uměli byste nakreslit ručičky hodin tak, jak jsou postaveny, když začíná mše svatá v neděli? (Katecheta nechá nakreslit ručičky do hodin na věži kostela.) Nyní katecheta děti pochválí a řekne jim, že z nich má radost. I Bůh z nich má radost. Dokonce i zvony radostně zvoní, když nás zvou do kostela. Děti jmenují své zkušenosti se zvoněním zvonů.“

5. Hra na zvony:

Největší zvony zvoní hluboce, jakoby říkaly: „**Pojd' – pojd'!**“

Prostřední zvoní: „**Pán žije!**“

Nejmenší vyzvánějí: „**Těšíme se!**“

Katecheta rozdělí děti na tři skupiny. S první si vyzkouší hlas velkých zvonů, s druhou hlas prostředních a se třetí hlas nejmenších zvonů. Přitom ťuká do lavice a udává tempo. Potom nechá „zvonit“ všechny zvony dohromady.

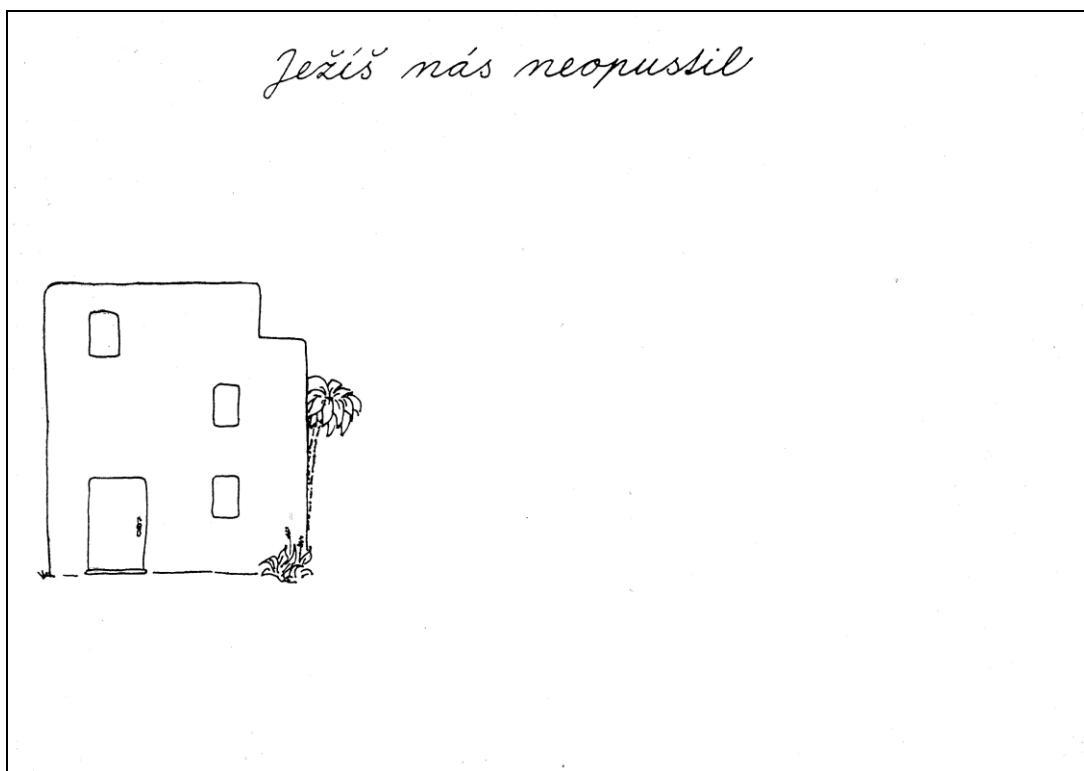
27. JEŽÍŠ NÁS NEOPUSTIL

a) Předpoklady a cíle:

K úplnosti zážitku velikonočních opatření i Kristovo nanebevstoupení a seslání Ducha svatého. Zmrtvýchvstání je dovršeno intronizací Ježíše Krista ve slávě Otce, jeho Syna, což je reálná, ale zcela nadpřirozená skutečnost. Duch svatý působí změnu člověka a dodává sílu na cestě k Bohu. Vedeme děti k seznámení s působením Ducha svatého na biblickém základě.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- obraz Seslání Ducha svatého

27.

c) Metodické pokyny:

1. Obrázek Seslání Ducha svatého.

Pokud má katecheta obrázek Seslání Ducha svatého, připevní ho na tabuli.

2. Začne vyprávět:

Pán Ježíš se po svém vzkříšení ukazoval apoštolům. Chtěl jim dělat radost, povzbuzoval je, těšil, vysvětloval jim, čemu nerozuměli. Až jednoho dne je pozval na vysokou horu, rozloučil se s nimi a řekl, že odchází k svému nebeskému Otci. Smutným apoštolům řekl, aby se nebáli, že jim pošle Ducha svatého. Apoštolové pak šli zpátky a sešli se v domě, kde naposledy slavili s Pánem Ježíšem večeři. Tam se pořádně zamkli, protože měli strach, co s nimi bude. Báli se židů, nikam nechodili, ani neměli radost. Byla tam však s nimi Panna Maria. Vyprávěla jim o tom, jak se Pán Ježíš narodil, vzpomínala, jak byl malý, jak rostl.... Povzbuzovala je, aby se nebáli a všichni se společně modlili.

Až přišla neděle, stalo se něco zvláštního. Venku se ozval hukot, jakoby silný vítr. Nad každým, kdo byl v místnosti, se ukázal malý plamínek ohně. Všichni to hned poznali: „Pán Ježíš nám dal Ducha svatého!“ Petr a apoštolové vyšli hned ven a začali nebojácně mluvit o Pánu Ježíši před lidmi. Lidé si nejprve mysleli, že apoštolové jsou asi opilí. Petr jim však řekl: „Všichni mě dobře poslouvejte! My nejsme opilí! To Pán Ježíš, který zemřel a vstal z mrtvých, nám dal Ducha svatého. Dal nám sílu, abychom o něm mluvili. On je Boží Syn a máme ho rádi.“ Jak to lidé slyšeli, zeptali se Petra, co mají dělat. „Polepšete se a dejte se pokřtít.“

Potom šel Petr do chrámu společně s apoštolem Janem, aby tam mluvil o Pánu Ježíši. U dveří je zastavil chromý žebrák. Prosil je o almužnu, čekal, že něco dostane. Petr se na něj podíval a řekl mu: „Nemám ani zlato, ani stříbro, ale to, co mám, ti dám. Ve jménu Ježíše Krista, vstaň a chod!“ Vzal ho za ruku a pomohl mu vstát. Ten chromý vyskočil a poznal, že je zdravý. Začal poskakovat samou radostí, děkoval za to nahlas Bohu a chválil ho. Lidé, kteří stáli kolem, to nedokázali pochopit. Petr jim řekl: „Proč se divíte? Copak jsem to mohl dokázat já? To Pán Ježíš, který nám dal Ducha svatého, to způsobil!“

Petr však ani nedomluvil, když k němu přišla stráž. Odvedla ho do vězení, protože se židům nelíbilo, že učí o Pánu Ježíši. Přivedli ho před židovský soud a zakázali mu o Pánu Ježíši mluvit. Petr však nebojácně začal. Řekl, že Pán Ježíš je Boží syn. Zemřel, ale vstal z mrtvých. Židé se sice divili, kde se v něm bere ta odvaha, ale dali ho zbičovat a zakázali mu o Pánu Ježíši mluvit. Petr se však nedal zastrašit, a proto se ocitl ve vězení ještě několikrát.

Jednou už ho chtěli doopravdy zabít. Proto ho zavřeli do žaláře, spoutali ho řetězy a dali hlídat strážemi. Petr však byl klidný, protože věřil v Boha. V noci ho vzbudil anděl. Petr uviděl světlo. Anděl mu řekl, aby se oblékl a šel s ním. Petr nevěděl, co se to s ním děje. Myslel, že je to sen. Vyšli opravdu ven, a tam se Petr vzpamatoval. Anděl už u něho nebyl. Zamířil do jednoho domu, ve kterém bydleli křesťané. Zatloukl na dveře. Služka přišla ke dveřím a zeptala se, kdo to je. Petr se ozval. Služka ho sice poznala, ale samou radostí zapoměla otevřít. Lidé v domě jí vůbec nevěřili. Mysleli, že se zbláznila. Šli se sami ke dveřím podívat. Když opravdu Petra poznali, s velkou radostí ho přivítali a pozvali domů. Petr jim pak vypravoval, co všechno prožil.

Poznámka: Uvedené vyprávění může katecheta podle potřeby buď rozvést nebo zestručnit, případně je doprovodit schematickou kresbou, či biblickým obrazem.

3. Pracovní listy.

Nyní katecheta pochválí děti za pozornost, rozdá jim papíry a vyzve je, aby nakreslily to, co se jim nejvíc líbilo. Během malování nebo po něm, nechá děti mluvit o tom, jak se ten obyčejný Petr změnil.

Poznámka: Kromě vnějších znaků (uzdravoval) se pokusí přivést jejich pozornost k tomu, že se změnil i uvnitř (statečnost, odvaha, pozornost vůči chromému...)

4. Písnička.

Po dokreslení katecheta děti opět pochválí a všichni si zazpívají nějakou písničku.

28. PANNA MARIA JE NAŠE MATKA

a) Předpoklady a cíle:

Maria je obrazem člověka, který byl vykoupen Kristem a obrazem církve. Maria věří Bohu, je nablízku Ježíši, patří k církvi, je otevřená pro člověka. Dítě je uvedeno k poznání, že nás Maria chrání a skrývá pod svým pláštěm. Zpíváme mariánské písně.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- obrázky ze života Panny Marie (př. Věstník – ročník 2002–03, č. 9: Maria a její život)
- bonbony pro děti, případně čokoláda

c) Metodické pokyny:

1. Obrázek Panny Marie.

Katecheta se dětí zeptá, zda už někdy viděly sochu Panny Marie nebo obrázek Panny Marie. Pak jim začne vyprávět o tom, že Bůh si vybral Pannu Marii, aby se stala maminkou Pána Ježíše. (Zde může katecheta děti zkoušet, co už o Panně Marii vědí – narození Ježíše, Alžběta, útěk do Egypta...)

Když Pán Ježíš umíral na kříži, poprosil svou matku, aby byla maminkou všech lidí. Panna Maria se tak stala naší nebeskou maminkou.

Proč si Bůh vybral právě ji? Protože bylo moc hodná. Bůh věděl, že ho má Panna Maria tak ráda, že ho nevymění zanic na světě a že má taky ráda všechny lidi.

2. A opravdu tomu bylo tak. Měla ráda Boha a ráda se k němu modlila. A měla taky ráda lidi – a lidé měli rádi ji. Kam přišla, bylo to, jakoby zazářilo sluníčko. Každého si všimla – i malých dětí. Už, když byl Ježíš malý, určitě si s ním zpívala a hrála, a hrávala si i s ostatními dětmi. Když mohla, jistě si s nimi zazpívala, rozdala jim nějakou dobrotu nebo jim něco povyprávěla.

a) Mohla si zazpívat třeba takto (katecheta si s dětmi může zazpívat):

Bůh je záštita má, Bůh je záštita má, Bůh je
záštita má, s ním nemusím se bát. Bůh je ...

b) Nic si nenechávala jenom pro sebe. Když něco měla, určitě se ráda rozdělila s druhými. Zkusíme to taky (katecheta může dětem rozdat nějakou dobrotu – bonbon nebo čokoládu, o kterou se děti rozdělí).

c) Potom katecheta dětem řekne, aby si poslechly příběh, který se kdysi stal a který určitě taky Manna Maria dětem vyprávěla, protože je má ráda:

3. Příběh – ESTER:

Bylo to v době, kdy Izraelité žili pod nadvládou perského krále. Tento král vydal jednou nařízení, aby mu přivedly ty nejkrásnější dívky do královského paláce. Když králův rozkaz splnili, dostavilo se do paláce množství krásných dívek. Byla mezi nimi i jedna, která se jmenovala Ester. Pocházela z Izraelského národa. Nikdo to však o ní nevěděl. Neměla ani maminku, ani tatínka, od dětství se o ni staral její strýček Mardocheus. Právě tato Ester se králi tak zalíbila, že si ji vybral za svou manželku. Po nějaké době se však stala zvláštní věc. Král měl rádce – jmenoval se Aman. Byl velmi sobecký a zlý. Všichni se ho báli. Chtěl, aby se mu všichni klaněli. Jenom Mardocheus se mu neklaněl.

To Amana rozčílilo, a proto přišel jednou ke králi a přemlouval ho, aby dal zahubit všechny Izraelity. Chtěl se tak tajně pomstít Mardocheovi, který byl Izraelita. Ti prý věří v Boha a nechťejí se klanět králi. Takový neřád by se neměl trpět. Král tedy dovolil Amanovi, aby udělal, jak uváží. Aman vydal nařízení pro celou říši, že v určitém dni, který on stanoví, může každý Izraelitům ukrást, co chce a klidně je i zabít. Aman byl opravdu zlý a těšil se, jak se všem Izraelitům pomstí. Všichni Izraelité i Mardocheus se toho velmi polekali.

Mardocheus si dal zavolat Ester a řekl jí, aby svůj národ nějak zachránila. Ester dala všem Izraelitům příkaz, aby se postili a modlili se za ní, ona půjde krále poprosit o milost. Ester sama také prosila Boha, aby jí pomohl a zachránil celý národ. Nastrojila se do nejlepších šatů a šperků a šla ke králi. Byla v ní malá dušička, protože ke králi se nesměl nikdo bez vyzvání přiblížit. Avšak král, když ji uviděl, se naopak zaradoval a zeptal se jí, co si přeje. Ester mu hned všechno neřekla, ale pozvala ho na hostinu. Má prý vzít i svého rádce Amana. Král ochotně přijal nabídku. Ester uspořádala velkolepou hostinu. Dostavil se na ni král, Aman i ostatní jeho přátelé. Královi se tam velmi líbilo a uprostřed hostiny se zeptal Ester: „Co bych pro tebe mohl udělat?“ Ester mu řekla, že hrozí smrt jí i celému jejímu národu. Král se tomu podivil, protože nevěděl, kdo jí usiluje o život. Ester ukázala na Amana. Ten úplně zbledl strachy. Věděl, že je to jeho konec. A opravdu: Král se velice rozhněval, že chce někdo ublížit jeho královně. A poručil, aby Amana spravedlivě potrestali. Bůh tak zachránil Ester a celý izraelský národ před záhubou.

4. Pracovní listy.

Když katecheta dovypráví, rozdá dětem papíry. Je na nich Panna Maria, a oni mají za úkol přikreslit sebe, jak u ní sedí a poslouchají. Okolí mohou vyzdobit kytičkami, případně ptáčky apod.

5. Básnička – písnička.

Pokud uzná katecheta za vhodné, může děti naučit básničku o Panně Marii, i zazpívat – viz str. 30

Máme maminku v nebi,
o které každý neví.
Je to Panna Maria,
matka Božího Syna.

6. Píseň.

Případně může s dětmi zazpívat nějakou mariánskou píseň.

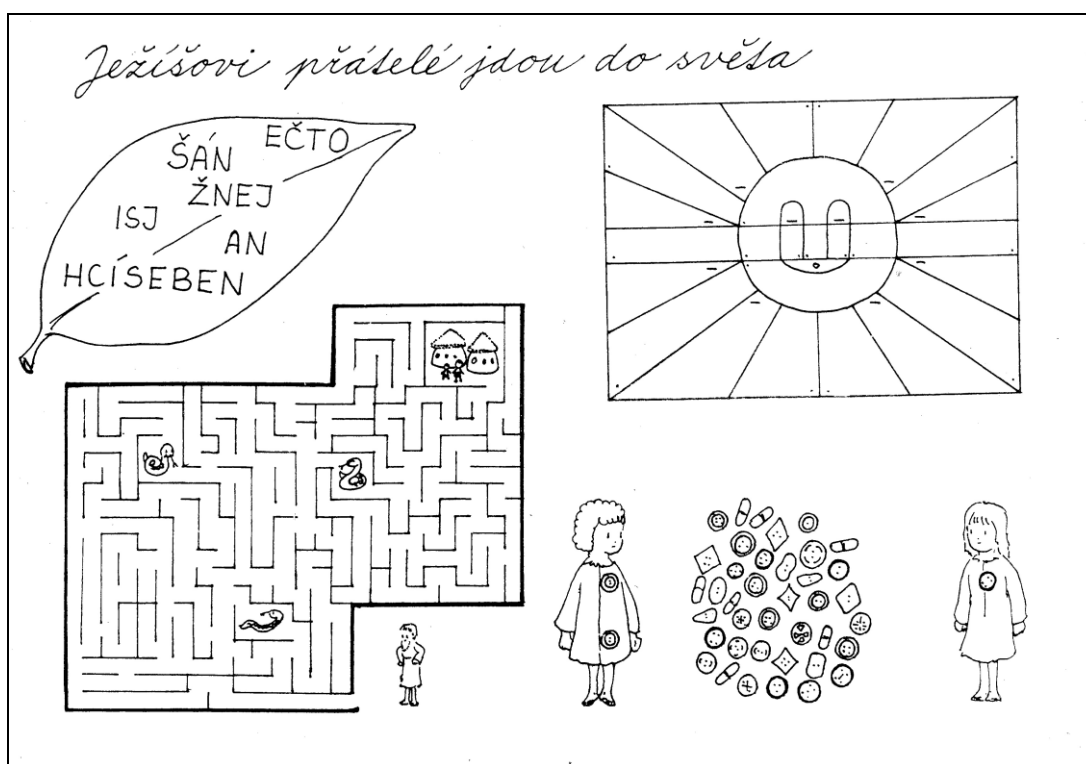
29. JEŽÍŠOVI PŘÁTELÉ JDOU DO SVĚTA

a) Předpoklady a cíle:

Duch Boží dává odvahu apoštolům, aby hlásali evangelium. Jejich posluchači jsou Ježíšem nadšeni, stává se středem jejich života. Toho jsou svědky i děti kolem sebe.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- mapa světa, případně globus
- obrázky misionářů nebo svatého Otce apod. (třeba z časopisu Duha)
- tence nakrájené krajíce chleba
- plechová formička na vykrajování
- marmeláda či Nugeta a rozinky

29.

c) Metodické pokyny:

1. Pokud je to možné, vyzdobí katecheta místnost mapou světa, popřípadě vezme glóbus a obrázky misionářů (nebo sv. Otce v cizích krajích, Matku Terezu... apod...).

2. Začne vyprávěním o vyslání apoštolů.

Ještě než Pán Ježíš odešel od apoštolů, řekl jim? „Jděte do celého světa, uče všechny národy a křtěte je.“ (Katecheta ukáže na mapu světa, případně na glóbus).

Apoštolové ho poslechli. Učili o Pánu Ježíši nejenom Izraelity, ale šli učit i lidi okolních národů. Hlavně apoštol se hodně snažil – a protože svět je hodně veliký, muselo se od těch dob moc a moc misionářů vypravit do světa, aby lidem vyprávěli o Pánu Ježíši a křtili je.

3. Nyní může katecheta ukázat na obrázky misionářů.

4. Vyprávění misionáře.

Teď si poslechneme, co jeden misionář vypravuje. Uvidíme, že to musí být člověk, který se ničeho nezalekne a leccos dovede.

Už, když jsem byla malý kluk, tatínek mě naučil zatloukat hřebíky, opravovat kolo, sázet stromy a hodně jiných užitečných věcí. Od maminky jsem se zase naučil přišívat knoflíky, zašívát díry a taky trochu vařit.

Protože jsme bydleli na samotě u lesa, museli jsme každou neděli chodit do kostela 5 kilometrů pěšky – v létě i v zimě. Je pravda, že se mi sice pokaždé nechtělo, ale když jsem viděl, že se druzí nebojí, šel jsem taky. Pak jsem vyrostl a stal jsem se knězem. Až jednou přišla z daleké krajiny prosba, jestli by tam některý kněz nechtěl jít dělat misionáře. Je tam mnoho lidí, kteří o Bohu ještě neslyšeli. Začal jsem o tom přemýšlet a rozhodl jsem se, že tam půjdu. Teď už tam pracuji mnoho let. Bydlím v malém domku a často musím jezdit do širokého okolí navštěvovat různé vesnice. Jednou jsem jel na motorce.

Stala se mi nehoda a motorka se pokazila. Mně se naštěstí nic nestalo. Blížila se však noc a já zůstal sám v hustém lese. Odevšad se ozývaly podezřelé skřeky. Nezbývalo než si nasekat větve a postavit si chýšku na přespání. Pak jsem rozdělal oheň, abych se ochránil před dotěrným hmyzem a lesní havětí. Musel jsem se sám o sebe postarat. Dalo mi to sice dost práce, ale zachránil jsem se. Jak jsem pak děkoval Bohu za záchranu a v duchu jsem děkoval mamince a tatínkovi, že mě všechno potřebné naučili! Druhý den ráno jsem přiložil na oheň hrst mokré trávy, takže k nebi začal stoupat hustý dým. A opravdu: za chvíli jsem uslyšel přicházet lidi z nejbližší vesnice, kteří mě už vyhlíželi a nemohli se dočkat. Když viděli kouř, napadlo je, že se asi něco stalo. Radostně jsem se přivítali, pomohli mi s motorkou do vesnice a uspořádali na mou počest hostinu.

(Poznámka: Katecheta může uvedený příběh obměnit, doplnit anebo úplně změnit – podle situace.)

5. Pracovní listy.

Nyní katecheta rozdá dětem pracovní listy a řekne, že si společně vyzkoušíme, jestli dovedou být děti tak statečné a dovedné jako misionáři.

1. úkol:

Kluci přinesli jednou otci misionáři utržený list stromu, na kterém byl zvláštní nápis, který nedovedli přečíst. Misionář si ho prohlédl a za chvíli se usmál. Katecheta nechá děti nápis luštit.

2. úkol: Bludiště

Katecheta řekne, že misionář na obrázku chce navštívit jednu vesničku v pustém pralese, ale musí se přitom vyhnout nebezpečným místům (hadům, tygrům apod.)

3. úkol:

Za misionářem přišly dvě děti a byly smutné, že při hře ztratily knoflíky. Otec misionář jim pomůže najít každému z hromádky jeden knoflík a pak jim ho přišije (děti přimalují).

4. úkol:

Ten připravily otci misionáři děti. Jestli dokáže vybarvit obrázek tak, že políčka s tečkou budou žlutá, s čárkou modrá a s kolečkem červená.

Katecheta nezapomene po každém splněném úkolu děti moc pochválit. Po splnění posledního úkolu řekne, že děti jsou šikovné jako otec misionář. Zaslouží si proto, aby ochutnaly jídlo, které otec misionář vymyslel, aby udělal dětem radost.

a) katecheta rozloží na stůl tenké krajíce chleba a zavolá děti, aby se dívaly. Pak plechovou formičkou vykrajuje z chlebové střídy různé tvary (jako u vánočního pečiva). Pokud uzná za vhodné, může přetřít např. marmeládou nebo Nugetou – ozdobit rozinkou nebo oříškem apod. Rozdá dětem.

b) Část s jídlem může vynechat a hodinu zakončit.

6. Závěr.

Katecheta se s dětmi pomodlí a vlastními slovy poděkuje za všechny misionáře a poprosí Boha, aby je chránil. I my děti se budeme snažit, abychom dokázali být takoví jako misionáři.

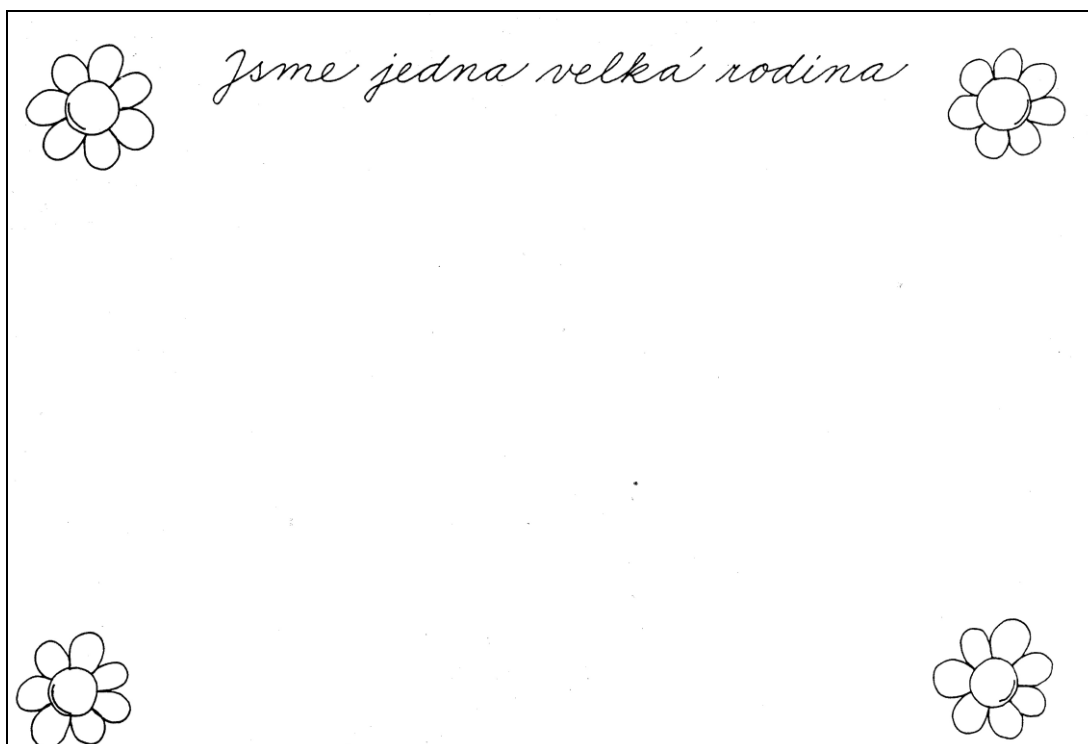
30. JSME JEDNA VELKÁ RODINA

a) Předpoklady a cíle:

Přítomnost Krista poznáváme v radosti a otevřenosti; přátelství a blízkosti prožívané v církvi. To je dar, který dostáváme od Boha skrze církev. Patříme k určitému konkrétnímu kostelu, farnosti, lidem, kteří jsou vedeni Duchem svatým.

b) Pomůcky:

- pracovní listy
- pastelky
- dárek pro pana faráře (nemusí být)
- zajistit váhu a květy pro děti

30.

c) Metodické pokyny:

1. Tato hodina se bude odehrávat v kostele.

Katecheta se s dětmi vypraví do kostela. Pokud sám není knězem, je vhodné domluvit setkání s panem farářem, kterému by také mohly děti přinést společný jednoduchý dárek, který sami vyrobí – jako pozornost. V kostele si všechno prohlédnou – to co je vidět na první pohled, i to, s čím se běžně nesetkávají (co je například v sakristii apod.).

2. Potom se všichni shromáždí před oltářem a pokleknou.

Každé dítě má s sebou nějaký květ (případně i více, je-li dětí málo). Na oltáři je připravena váza. Katecheta mluví asi takto:

Všichni patříme k sobě jako květiny ve váze. Kdyby váza nebyla, květiny zvadnou a nebudou držet pohromadě. Ve váze je voda, která znamená pro květiny život – dává jim sílu. My všichni jsme byli pokřtěni vodou a stali jsme se Božími dětmi. To nám také dává sílu, abychom byli dobří.

Každá květinka, kterou držíme v ruce, může představovat lidi, na které teď chceme myslet a za které chceme prosit.

Potom katecheta vezme svůj květ a řekne: „Pane Ježíši, já tě prosím za všechny malé děti.“

Vstane, dá květ do vázy a vrátí se na místo. Pak vyzve jedno z dětí, aby jednalo podobně. Děti vymýšlejí buď samy, za koho vkládají květ do vázy anebo to za ně říká katecheta. Vede je tak, aby tam vkládaly celé společenství farnosti, případně církve (duchovního otce farnosti, svatého otce, misie.... apod.).

Nezapomenou taky např. na ty

- kdo do kostela nechodí
- kdo nemají rodiče
- kdo jsou zlí... atd.

3. Písnička a pracovní listy.

Až je váza plná, zazpívají si nějakou píseň, např. „Spoj nás v jedno, Pane“ – přitom se mohou držet za ruce.

Spoj nás v jedno, Pane, spoj nás v jedno poutem, jež nemůže být zlámáno,

spoj nás v jedno, Pane, spoj nás v jedno, Pane, spoj nás v jedno láskou
SVOU.

Po písničce dostanou od katechety ještě pracovní listy, na které si namalují doma dnešní zážitek.

31. PRÁZDNINY

a) Předpoklady a cíle:

Stále žijeme a jednáme jako lidé, kteří poznali Boží lásku a dobrotu. Také o prázdninách myslíme na Boha a hovoříme s ním.

b) Pomůcky:

- katecheta si připraví batoh: – na dno uloží nejprve nějaké překvapení
  - malé dárky pro děti (malá pozornost, obrázek apod.). Mohou to být dárky, při jejichž výrobě pomohou starší školáci. Např.: sluníčka z moduritu, uvařeného ve vodě a pomalovaného voskovkami, s dírkou na zavěšení nitky na krku; nebo papírové sluníčko velikosti asi 5 cm, s přilepeným zavíracím špendlíkem na upevnění.
  - dále tam přidá všechny pracovní listy z uplynulého roku a maňáska nebo hračku představující zvířátko

c) Metodické pokyny:

1. Na začátku hodiny postaví katecheta batoh na viditelné místo a nedovolí, aby ho děti otevíraly.

a) Vyzve děti k modlitbě. Katecheta mluví za děti. Vlastními slovy uvede, že se scházejí v tomto školním roce naposled, a proto poděkují ta t, že se mohli setkávat, a za všechno, co spolu prožili a naučili se. Potom děti pochválí za jejich snahu v uplynulém roce, může se i šetrně dotknout nějakých nešvarů. Ale na závěr znovu řekne, že z nich má radost. Však jim také přinesl plný batoh překvapení.

b) Vytáhne z batohu nejdříve maňáska /hračku), navleče ho na levou ruku a řekne o něm, že je to jeho pomocník (může mu dát i jméno).

c) Potom bude katecheta vytahovat pracovní listy jeden po druhém, ukáže je dětem a ptá se buď jednotlivců, nebo všech, co jim to připomíná. Dělá to tak, aby prozkoušel celou třídu. Nezapomene děti chválit. (I maňásek může děti chválit změněným hlasem.) Maňásek může dětem napovídat – někdy nechá katecheta odpovědět pouze maňáska. Ten odpoví špatně a děti ho opravují. Když všechny dotazy vyčerpá, moc děti pochválí, může jim dát napomenutí na prázdniny a maňásek jim může připomenout, jak se chovají o prázdninách malí křesťané a děti mu to slíbí.

d) Na závěr zvědavý maňásek objeví v batohu ještě cosi. Ano, opravdu, pro děti je tam přichystáno ještě jakési překvapení. Katecheta podělí děti malými dárky.

2. Závěrečná modlitba.

Na závěr poděkují všichni společně modlitbou, případně si zazpívají některou známou písničku a rozloučí se

PŘÍLOHY:

1. DÍVÁME SE KOLEM SEBE.

1.
Kampak se ten malíř schoval,
co nám svět tak vymaloval
do žluta a do červena
lesní cesty do zelena.

2.
Dětem načervenil tváře
červené měl totiž moc,
a inkoustem z kalamáře
modročerně barvil noc.

3.
Každé ze všech zvířátek
dostalo svůj kabátek.
A ta louka plná kvítí,
jak paleta barev svítí!

4.
Oranžová, hnědá, bílá,
ještě jedna barva zbyla -
barva jako slunce zlatá -
tu má v srdci máma, táta.

5.
Ten Pan Malíř nás má rád!
Pojďme si s ním taky hrát,
Duhový svět malovat!

3. UČÍME SE.

Když byl táta malý kluk
jak Vinnitou měl svůj luk.
Fotbal uměl skvěle hrát
ale taky prý se učil –
číst a psát a počítat.
Pak se táta velkým stal
ale zas se učí dál.

Všichni velcí byli malí,
měli svoje přání, sny,
brečeli a zas se smáli,
učili se jako my.
Tak to zkusme taky tak,
abychom vše uměli,
až budem dospělí.

26. SLAVÍME NEDĚLI.

1.
Proč maminka pozděj' vstává?
Copak se to děje dneska?
Každému nám pusu dává,
směje se a je tak hezká?

2.
I taťka je samý špás,
pro všechny si najde čas.
K mamince je více milý –
ve váze jsou kvítka pro ni.

3.
Poslouchejte tiše chvíli,
někde blízko zvony zvoní.

4.
Tak jdem ven s mámou i tátou,
vzduch i tráva – všechno voní
slunce s tváří rozesmátou
kutálí se z postele -
vždyť je přece neděle!

28. MARIA – NAŠE MATKA.

Tam za lesem u háje,
Sníh vždy nejvíc roztaje.
Je tam v kapli milá Paní,
Jak mám čas, tak spěchám za ní.
Nosívám jí fialky,
Když rozkvetou u skalky.
Oči má jak máma moje,
U Ní vždycky teploučko je.

30. PŘED PRÁZDNINAMI.

Hvězdičky nám v očích září,
tváře jsou jak maliny,
velkým písmem v kalendáři,
volají nás PRÁZDNINY.

Daleko je měsíc září,
už běžíme ze dveří –
tabule se smutně tváří,
stále ještě nevěří,
černá zasmušilá dáma,
že tu zůstane zas sama.

Louka bude naším světem
vedle potom, stinný les,
všechny cesty voní létem,
vedou k slunci do nebes!

POZNÁMKY:

